

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI STRATEGII
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE PUŁTUSK NA LATA 2021-2026

ZA ROK 2024

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026 została przyjęta uchwałą nr XLII/389/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 27 maja 2021r. Zasadniczym celem strategii jest stymulowanie rozwoju społecznego w Gminie Pułtusk.

Konieczność opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka wynika wprost z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

Strategia określa główne kierunki i priorytety polityki społecznej Gminy Pułtusk oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przewycięzania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Pułtusk. Stanowi dokument bazowy, w odniesieniu do którego skonstruowane są lokalne programy profilaktyczne i naprawcze oraz projekty z zakresu polityki społecznej, realizowane przez Gminę, we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi. Szeroko rozumiana polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym, przez co nie sposób ująć ją w pełni, w jednolite roczne ramy sprawozdawcze. Jednak niezależnie od skali podejmowanych działań, jedynym gwarantem ich skuteczności jest właściwa współpraca pomiędzy podmiotami realizującymi przyjęte w Strategii kierunki działań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, jako koordynator realizacji założeń określonych w Strategii - pozyskując niezbędne dane za rok 2024 bezpośrednio od poszczególnych instytucji - przedstawia sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026.

Podstawowy element Strategii i zarazem jej cel nadrzędny, który kształtuje kierunki działania, stanowi wizja Gminy Pułtusk i misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk do 2026 roku, określone jako:

WIZJA GMINY PUŁTUSK

Gmina Pułtusk - gminą o naturalnym, nieskażonym środowisku, chroniąca zasoby dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego, otwarta dla turystów, umożliwiająca wysoki poziom życia mieszkańcom poprzez zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz integrację społeczności lokalnej.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Pułtusk jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom poprzez stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z różnych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek problemów społecznych w Gminie. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami służyć mają eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz przyczynić się do zrównoważonego rozwoju Gminy Pułtusk.

Wizja rozwoju Gminy Pułtusk zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: edukacji i kultury, sportu, rekreacji i turystyki, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

MISJA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE PUŁTUSK DO 2026 ROKU

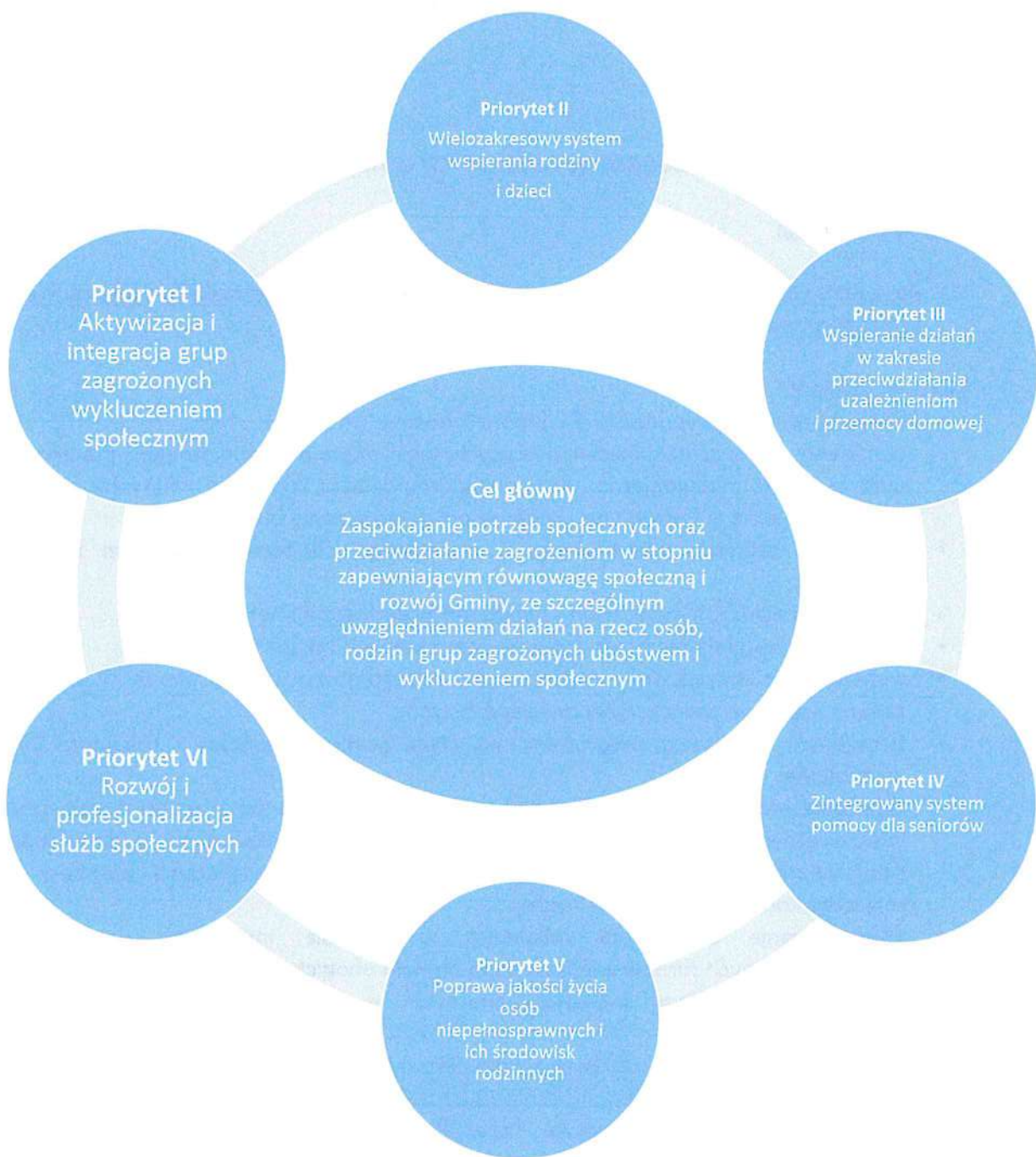
Gmina Pułtusk dąży do zapewnienia swoim mieszkańcom jak najlepszych warunków życia w poczuciu bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałania marginalizacji społecznej i wykluczenia społecznego, promuje aktywizację społeczności lokalnej oraz umożliwia równe szanse rozwoju społecznego we wszystkich dziedzinach życia.

Elementem deklarowanej misji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026” jest zapobieganie i rozwiązywanie występujących problemów społecznych. Przesłanką tworzenia i realizacji Strategii jest usunięcie barier blokujących zaspokajanie różnego rodzaju potrzeb wielu grup społecznych. Strategia zakładała kształtowanie godnych warunków życia ludności oraz poprawnych relacji międzyludzkich, zwłaszcza w środowisku zamieszkania i pracy.

Dokument Strategii zawiera 6 priorytetów (celów strategicznych). Do 15 celów operacyjnych (szczegółowych) wyznaczono kierunki działań do realizacji przez jednostki organizacyjne Gminy Pułtusk i Powiatu Pułtuskiego oraz organizacje pozarządowe. Planowane działania skoncentrowane są na tych kategoriach mieszkańców, którzy w największym stopniu są zagrożeni wykluczeniem społecznym z powodu: ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych, samotnego rodzicielstwa, sieroctwa społecznego, bezradności (życiowej, społecznej, rodzinnej), niepełnosprawności, długotrwałej choroby, starości, przemocy domowej i ukierunkowane są na rozwiązywaniu poszczególnych problemów społecznych.

Działania podejmowane w ramach realizacji Strategii mają charakter wielokierunkowy i wiele z nich wpisuje się w więcej niż jeden cel czy działanie strategiczne. W związku z tym przedstawiony w niniejszym sprawozdaniu podział działań w ramach poszczególnych celów strategicznych, ma jedynie charakter porządkowy, który służy lepszemu zobrazowaniu sposobu realizacji założeń lokalnej Strategii.

Poniższy schemat przedstawia cel główny oraz priorytety strategiczne działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 założonych do osiągnięcia celów Strategii, będących uszczegółowieniem misji.

Źródło: opracowanie własne MOPS w Pułtusku

II. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021-2026 za rok 2024.

PRIORYTET I

AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cele szczegółowe:

1) Rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w niedostatku

kierunki działań:

- analizowanie przyczyn ubóstwa i minimalizowanie ich źródeł;
- ułatwienie dostępu do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego oraz objęcie opieką pedagogiczno – psychologiczną dzieci z rodzin dotkniętych ubóstwem w celu uchronienia ich przed tzw. „schematem dziedziczenia biedy”;
- udzielanie wsparcia materialnego i rzeczowego osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem;
- realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- edukacja w zakresie racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi;
- współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi i kościelnymi w realizowaniu zadań w zakresie pomocy osobom najuboższym;
- tworzenie i realizacja programów na rzecz pomocy osobom i rodzinom żyjącym w ubóstwie;
- zabezpieczenie adekwatnych warunków mieszkaniowych do potrzeb rodzin ubogich, wielodzietnych, zastępczych poprzez opracowanie polityki lokalnej, która ułatwi rodzinom pozyskiwanie i utrzymanie samodzielnych mieszkań (zwiększenie zasobów tanich mieszkań komunalnych i socjalnych);
- aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania samopomocowych form wspierania osób i rodzin ubogich;
- budowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin;
- prowadzenie dziennych placówek środowiskowych dla dzieci i młodzieży;
- zapobieganie izolacji społecznej osób opuszczających zakłady karne;
- wsparcie finansowe, rzeczowe, specjalistyczne osób zwalnianych z zakładów penitencjarnych i ich rodzin.

W niniejszej Strategii problem ubóstwa został zaliczony do kwestii horyzontalnych, ponieważ dotyczył on wielu grup społecznych. Wśród osób najbardziej zagrożonych ubóstwem należy wymienić przede wszystkim: osoby bezrobotne, rodziny wielodzietne, niepełne, osoby przewlekle chore, niepełnosprawne, rencistów, emerytów. Ubóstwo niesie za sobą wiele negatywnych konsekwencji, do których należy: niedożywienie, problemy zdrowotne, złe warunki mieszkaniowe. Ponadto brak wystarczających środków finansowych często utrudnia dostęp do pewnych obszarów życia społecznego, takich jak: edukacja, ochrona zdrowia, kultura, co skutkować może wykluczeniem społecznym. Kolejnymi ważnymi kwestiami są problemy utrwalania się ubóstwa, a tym samym niebezpieczeństwo uzależnienia od pomocy społecznej

oraz zjawisko tzw. dziedziczenia biedy. Zjawiska biedy i ubóstwa są ze sobą ściśle powiązane i mogą być zarówno skutkiem, jak i przyczyną trudnej sytuacji materialnej rodzin. Wymagają pracy u podstaw i rozwijania skoordynowanych działań wielu instytucji, w tym specjalistów z zakresu terapii, pracy socjalnej, asysty rodzinnej, pedagogiki czy rozwoju osobistego i zawodowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku jako główny podmiot wspierający osoby borykające się z problemem ubóstwa w okresie sprawozdawczym podejmował działania ukierunkowane na zapobieganie wykluczeniu społecznemu najuboższych grup mieszkańców, ich integrację ze społeczeństwem oraz wspieranie umożliwiające funkcjonowanie w sposób nie naruszający godności człowieka.

W ramach rozwijania działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i poprawy warunków życia osób i rodzin żyjących w biedzie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku realizował następujące zadania:

1. Pracownicy socjalni w omawianym obszarze diagnozowali potrzeby i możliwości wsparcia osób i rodzin żyjących w ubóstwie, analizowali sytuacje rodzin, ustalali przyczyny ubóstwa i minimalizowali ich źródła oraz podejmowali działania nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin. Środowiskowa praca socjalna i wywiad środowiskowy był podstawowym narzędziem wykonywanym w pracy z rodzinami.
2. W ramach pracy socjalnej prowadzono rozmowy wspierające, motywujące do zmiany postaw w oparciu o pracę indywidualną z osobami i rodzinami oraz metodę kontraktu socjalnego, w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Udzielano wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa, edukacji m.in. racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, informowano o organizacjach i instytucjach świadczących pomoc osobom i rodzinom żyjącym w niedostatku.

Realizując zadania z zakresu pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych.

Najliczniejszą grupę beneficjentów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku stanowiły osoby i rodziny dotknięte ubóstwem – **245 rodzin**, w tym na wsi **35 rodzin** o liczbie osób w rodzinach - **493**.

W roku 2024 w stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób i rodzin dotkniętych ubóstwem korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 70 rodzin, w tym na wsi 4 rodziny oraz zmniejszyła się liczba osób w tych rodzinach o 124 osoby.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej w 2024 roku, udzielał następujących form pomocy:

Świadczenia pieniężne :

- **zasiłki stałe** (świadczenie przysługiwało pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód był niższy odpowiednio od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776,00 zł lub dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 600,00 zł).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	115	112	127	990 174,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku stałego zmniejszyła się o 17 osób.

Za **100** świadczeniobiorców zasiłku stałego opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **80 254,00 zł**.

W roku 2024 w stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób pobierających zasiłki stałe, za których opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne zmniejszyła się o 9 osób.

- **zasiłki okresowe** (świadczenie przysługuje osobie samotnie gospodarującej lub rodzinie w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, po spełnieniu kryterium dochodowego).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki okresowe	119	118	226	242 243,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku bazowego 2021 liczba beneficjentów, którym przyznano decyzją świadczenie w formie zasiłku okresowego zmniejszyła się o 17 osób.

- **zasiłki celowe** (świadczenie może być przyznane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, kosztów pogrzebu, a także na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe	99	186	279	34 808,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku bazowego 2021 zauważalny jest spadek liczby osób korzystających z pomocy w formie zasiłku celowego. Liczba osób objętych tą formą wsparcia uległa zmniejszeniu o 97 osób.

Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej - niezależnie od dochodu (wymienione zdarzenia zwalniają od spełnienia kryterium dochodowego).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	4	1000,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku bazowego 2021 liczba świadczeniobiorców uprawnionych do zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego zmniejszyła się o 15 osób.

- **specjalne zasiłki celowe** (świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi i jest przyznany na ściśle określonej potrzebę).

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Specjalne zasiłki celowe	44	44	54	20 121,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób uprawnionych do korzystania ze specjalnego zasiłku celowego zmniejszyła się o 7 osób.

Świadczenia niepieniężne (niematerialne) realizowane są bez wypłaty świadczeń pieniężnych na rzecz uprawnionych:

- **usługi opiekuńcze** świadczone w miejscu zamieszkania usługobiorcy, skierowane są do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są ich pozbawione, a także rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Zakres rzeczowy usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej obejmuje różnorodne czynności o charakterze wspomagającym, opiekuńczym i pielęgnacyjnym.

Udzielona pomoc w formie usług opiekuńczych w 2024 roku				
Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Usługi opiekuńcze	34	34	35	148 580,00 zł

Zauważa się tendencję wzrostową liczby osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych w stosunku do roku bazowego 2021 zwiększyła się o 5 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtuskach w 2024 roku realizował Program „Opieka 75+”, którego celem strategicznym było zwiększenie dostępności do usług

opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Na realizację zadań w ramach programu w 2024 roku Gmina Pułtusk otrzymała kwotę **29 004,00 zł**, która została wykorzystana w całości. Całkowity koszt realizacji usług opiekuńczych w ramach programu w roku 2024 wyniósł **50 600,00 zł**.

W okresie realizacji programu w 2024 roku objęto wsparciem w formie usług opiekuńczych **14 osób** w wieku 75 lat i więcej, zaś w stosunku do roku bazowego 2021 liczba usługobiorców w ramach Programu „Opieka 75+” zwiększyła się o 11 osób.

- **specjalistyczne usługi opiekuńcze** (świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem) są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób dorosłych, chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych. W wyjątkowych przypadkach ze specjalistycznych usług opiekuńczych mogą korzystać dzieci i młodzież z zaburzeniami psychicznymi pozbawione dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, jeśli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć świadczonych przez inne zobowiązane podmioty.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych i kwalifikację osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na częściowe potrzeby osób korzystających z usług, uwzględniając sytuację materialną tych osób określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

W 2024 roku objęto pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dwoje dzieci z diagnozą autyzmu. Program pracy z dziećmi autystycznymi był dostosowany do ich możliwości psychofizycznych. Wydatkowano na ten cel **62 414,00 zł**.

W 2024 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze były realizowane na tym samym poziomie co w roku bazowym 2021, tj. dla dwojga dzieci autystycznych.

- **potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** odbywa się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku wydając decyzję potwierdził prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres 90 dni dla **27 osób** z terenu gminy Pułtusk, które nie posiadały innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego i które spełniały kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W 2024 roku w stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób, którzy otrzymali decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres 90 dni zwiększyła się o **17 osób**.

Kolejną formą wspierania rodzin najuboższych w 2024 r. w ramach realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej było zapewnienie uprawnionym mieszkańcom Gminy Pułtusk **pomocy w zakresie dożywiania**, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniów i młodzież do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej, osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych,

niepełnosprawnych, spełniających kryterium dochodowe w wysokości do 200% odpowiednio do kryterium dla osoby samotnie gospodarującej, tj. 1 552,00 zł lub rodziny, tj. 1 200,00 zł na osobę w rodzinie.

Na powyższe zadanie w 2024 roku Gmina Pułtusk otrzymała dotację celową z budżetu państwa, zgodnie z umową zawartą między Wojewodą Mazowieckim a Gminą Pułtusk, o wsparcie w realizacji zadania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, przyjętego uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r.

Dzieci i młodzież korzystały z posiłków w żłobku i w stołówkach placówek oświatowych. Z powyższymi placówkami zostały zawarte przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku porozumienia dotyczące dożywiania dzieci w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, z 15 placówkami oświatowymi i żłobkami działającymi na terenie gminy Pułtusk i 4 placówkami oświatowymi działającymi poza terenem gminy.

Pomoc w formie posiłków poza stołówkami szkolnymi była wydawana przez Bar gastronomiczny „U Niedźwiadków”.

W 2024 roku pomocą w formie posiłku objęto **253 osoby**, w tym: dzieci i młodzież **219, dorośli - 34**. W stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłku zmniejszyła się **o 41 osób**.

W 2024 roku pomoc w formie posiłku niewymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej została przyznana **4** uczniom, w ilości **442** posiłków, na kwotę **3 461,00 zł (w tym środki własne 1 767,00 zł oraz dotacja 1 694,00 zł)**. W tych uzasadnionych, szczególnych przypadkach uczniowie z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej wyrazili chęć jedzenia posiłku, o czym dyrektorzy szkół informowali Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku. Podstawą przyznania posiłków w tych przypadkach była uchwała Nr XCIII/773/2023 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego Gminy Pułtusk w zakresie dożywiania w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, którego istotnym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W 2024 roku w stosunku do roku bazowego 2021 liczba dzieci korzystających z tej formy wsparcia zmniejszyła się **o 5 uczniów**.

W ramach realizacji wieloletniego rządowego programu w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryterium dochodowe, kwalifikujące do objęcia pomocą, otrzymały świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

W 2024 roku pomocą w formie świadczenia pieniężnego objęto **179 rodzin**, w tym **383 osoby** w tych rodzinach, zaś na wsi **13 rodzin**, w tym **26 osób** w tych rodzinach na kwotę **224 095,00 zł**.

W porównaniu do roku bazowego 2021 zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających z pomocy w formie świadczenia pieniężnego. Liczba rodzin objętych tą formą pomocy uległa zmniejszeniu **o 57 rodzin**, w tym 143 osoby w tych rodzinach, zaś na wsi o 7 rodzin, w tym 17 osób w tych rodzinach.

Praca socjalna jako działalność zawodowa jest świadczona bez względu na posiadany dochód i ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności

do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest podstawową działalnością pracownika socjalnego i jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w społeczeństwie.

Działania pracowników socjalnych polegały na współpracy z asystentem rodziny, kuratorami, z placówkami ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, motywowaniu do systematycznego leczenia, informowaniu o przysługujących ulgach i uprawnieniach, składaniu wniosków w sprawie objęcia leczeniem odwykowym, pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i alimentów, pomocy w pisaniu pism do różnych instytucji, możliwości uregulowania zadłużeń, pomocy w sporządzaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, kierowaniu do objęcia usługami w Dziale pomocy środowiskowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku, kierowaniu dzieci do placówki wsparcia dziennego - świetlicy „Słonecznikowa Brać”.

W sytuacjach kryzysowych wobec chorych psychicznie podejmowano interwencje z udziałem pracowników pogotowia, Policji i administracji domów, składano wnioski do sądu o wydanie postanowienia w sprawie leczenia bez zgody, wydawano opinie w celu ustanowienia rodziny zastępczej w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie rodzicielstwa zastępczego, przeprowadzano wywiady środowiskowe dla potrzeb jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym również z innego terenu.

Najwięcej działań w zakresie pracy socjalnej zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny dotyczących właściwych relacji pomiędzy domownikami, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku. W sytuacjach kryzysowych występowano do sądów z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną i o zajęcie stanowiska w zakresie sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi.

Praca socjalna była prowadzona również w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron. Kontrakt socjalny zawierany był w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy były efektem indywidualnego podejścia do rodziny/osoby w oparciu o przygotowaną diagnozę. W 2024 roku zawarto **46 kontraktów socjalnych**, w tym 37 kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi skierowanymi do podjęcia prac społecznie użytecznych, 8 kontraktów z osobami bezdomnymi i 1 kontrakt z rodziną ubiegającą się o pomoc.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku objął pomocą społeczną **499 rodzin**, w tym w formie: pracy socjalnej – 499 rodzin o liczbie osób w rodzinach 1 021 i w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych – 363 rodziny o liczbie osób w rodzinach 778. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną wynosiła 1 021, co stanowiło 4,35 % ogółu mieszkańców zameldowanych w Gminie Pułtusk na dzień 31 grudnia 2024r., których liczba wynosiła 23 476 osób, w tym w mieście 18 402 osób i 5 074 osób na terenach wiejskich (w Gminie Pułtusk na dzień 31 grudnia 2023r. zameldowanych było 23 557 osób, w tym w mieście 18 502 osób i 5 055 osób na terenach wiejskich, zaś na dzień 31 grudnia 2022r. zameldowanych było 23 757 osób, w tym w mieście 18 730 osób i 5 027 osób na terenach wiejskich).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 r. w ramach zadań zleconych wypłacał świadczenia:

1. świadczenia rodzinne na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych:

- a) zasiłek rodzinny z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania);
- b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- c) zasiłek pielęgnacyjny;
- d) świadczenie pielęgnacyjne;
- e) specjalny zasiłek opiekuńczy;
- f) świadczenie rodzicielskie;

2. świadczenie z funduszu alimentacyjnego, na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

3. jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2024 roku w związku z realizacją zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych skorzystało **1 301 rodziny**, ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało **153 rodziny**.

Rodziny, które miały problemy z regulowaniem opłat związanych z realizacją potrzeb mieszkaniowych mogły skorzystać z pomocy w **formie dodatku mieszkaniowego**.

W roku 2024r. pomoc w formie dodatku mieszkaniowego otrzymało **607 rodzin**, wypłacono 5 706 świadczeń na łączną kwotę **1 838 572,30 zł**.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024r. w związku z sytuacją na rynku gazu wprowadzono pomoc w **formie refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe** w 2024r.

W 2024 r. z tej formy pomocy skorzystało **62 rodziny**, wypłacono **124 świadczenia** na łączną kwotę **42 358,34 zł**.

W celu zrekompensowania częściowego pokrycia opłat z tytułu wzrostu cen energii elektrycznej i innych źródeł energii został wprowadzony **bon energetyczny** zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 2024r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

W roku 2024 złożono **2 078 wniosków** o wypłatę bonu energetycznego, wydano **1 898 decyzji** przyznających i **175 decyzji** odmawiających. W sprawie **5 wniosków** toczyło się postępowanie odwoławcze w Samorządowym Kolegium Odwoławczym zakończone w 2025r. Na wypłatę bonu energetycznego wydatkowano kwotę **709 872,48 zł**.

W celu zniwelowania kosztu energii, gazu i żywności dla mniej zamożnych gospodarstw domowych wprowadzony dodatek osłonowy zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym.

W roku 2024 złożono **1 823 wnioski** o wypłatę dodatku osłonowego, rozpatrzono pozytywnie **1 675 wniosków**, a **148** negatywnie. Wydatkowano z tego tytułu kwotę **616 792,34 zł**.

Zgodnie z uchwałą NR IX/81/2019 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2019r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów

zamieszkałych na terenie gminy Pułtusk od 1 sierpnia 2024 roku do 15 września 2024r. przyjmowane były wnioski o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego na rok szkolny 2024/2025 dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Pułtusk, a w przypadku słuchaczy kolegiów do 15 października 2024r. oraz wnioski o przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie zasiłku szkolnego na rok szkolny 2024/2025 dla uczniów szkolnych, zamieszkałych na terenie gminy Pułtusk znajdujących się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. O tę formę pomocy można było się ubiegać w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Na realizację wypłaty stypendiów w 2024 roku wydatkowano łączną kwotę **149 298,05 zł** - środki finansowe otrzymane z dotacji wojewody **119 438,44 zł** oraz kwota **29 859,61 zł** - udział środków własnych gminy. W czerwcu 2024r. wypłacono kwotę **90 641,81 zł dla 106 dzieci** na rok szkolny 2023/2024 na okres styczeń – czerwiec 2024r. W okresie wrzesień - grudzień 2024r. dokonano wypłaty na kwotę **58 656,24 zł** przyznanych stypendiów dla **103 dzieci** z tytułu przyjętych **57 wniosków** na rok szkolny 2024/2025.

W 2024 roku Burmistrz Miasta Pułtusk przyznał **stypendia motywacyjne** za wybitne osiągnięcia naukowe i sportowe. W okresie styczeń-czerwiec 2024r. stypendium motywacyjne otrzymało **110 uczniów**, w tym **101 za osiągnięcia naukowe** i **9 za osiągnięcia sportowe**. Łącznie w tym okresie na stypendia wypłacono kwotę 112 200,00 zł. W okresie wrzesień-grudzień stypendium motywacyjne otrzymało 133 uczniów, w tym 125 za osiągnięcia naukowe i 8 za osiągnięcia sportowe. Łącznie w tym okresie na stypendia wypłacono kwotę 90 440,00 zł. Ogółem w 2024r. na stypendia naukowe i sportowe przeznaczono 202 640,00 zł.

W ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2023 Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w dniu 6 marca 2024r. zawarł Porozumienie o Współpracy z Fundacją „Krok w Przyszłość” w Pułtusku w zakresie kierowania mieszkańców Gminy Pułtusk spełniających kryterium dochodowe, określone na poziomie 265% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, tj. 2 056,40 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej, 1 590,00 zł w przypadku osoby w rodzinie, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, do otrzymania artykułów żywnościowych w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023.

W 2024 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku do objęcia tą formą wsparcia skierowali **273 rodziny o liczbie 673 osób**.

Okres świąteczny wielkanocny i bożonarodzeniowy w 2024 roku obfitował w wiele bezinteresownych akcji. Z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku nawiązały kontakt osoby prywatne chcące pomóc innym ludziom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. „**Świąteczna paczka dla pułtuskiego seniora**” to kolejna inicjatywa społeczna, w której czynny udział od trzech lat bierze Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku. W okresie świąt Bożego Narodzenia wsparcie otrzymało **66 seniorów** pozostających w zainteresowaniu Ośrodka.

Ponadto w ramach akcji „Choinki u Marcina” po raz kolejny najbardziej potrzebujący mieszkańcy Pułtuska obdarowani zostali świątecznymi choinkami.

W ramach działań wspierających rodziny marginalizowane, zagrożone ubóstwem wymagające wsparcia we wzmocnieniu roli rodziny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniał również specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy domowej, świadczone przez prawnika, psychologa i specjalistę profilaktyki uzależnień w ramach **Interdyscyplinarnego Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej**.

W 2024 roku realizowany był **Gminny Program Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2024-2026** przyjęty uchwałą Nr III/30/2024 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 19 czerwca 2024r. Podstawowym założeniem programu było tworzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Zakładał on kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od pojawiających się potrzeb. Zadania realizowane w ramach Programu były podejmowane zgodnie z posiadanymi kompetencjami w ramach działań statutowych instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny, a ważnym elementem powodzenia programu była ścisła współpraca.

Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia odbywało się poprzez umożliwienie rodzinom, za ich zgodą, korzystania z pomocy asystenta rodziny.

W 2024 roku opieką asystenta rodziny objęto **35 rodzin**, w których przebywało **79 dzieci**. Wśród rodzin objętych asystenturą 12 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny postanowieniem sądowym.

W ramach redukcji zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego na terenie gminy Pułtusk w 2024 roku organizowano we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pułtusku prace społecznie użyteczne dla osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, uczestników Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku. Do wykonywania ww. prac zostało skierowanych **37 osób bezrobotnych** w celu aktywizacji zawodowej, z którymi pracownicy socjalni zawarli kontrakty socjalne. W ramach reintegracji społecznej uczestnicy Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy brali udział w konsultacjach indywidualnych i spotkaniach grupowych prowadzonych przez specjalistów: doradcę zawodowego i psychologa.

Na podstawie uchwały Nr XLI/374/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 kwietnia 2021r., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku prowadził **placówkę wsparcia dziennego dla dzieci w formie opiekuńczej - świetlicę „Słonecznikowa Brać”**, działającą przy ul. 13 Pułku Piechoty 1 w Pułtusku. Pobyt w świetlicy był nieodpłatny. Dzieci przyjmowane były do świetlicy po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego dokonanego przez pracownika socjalnego oraz na podstawie skierowania wydanego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku.

Na zajęcia w świetlicy w 2024r. zostało skierowanych **17 dzieci** z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Opiekę nad nimi sprawowało 2 wychowawców z wykształceniem pedagogicznym.

Świetlica realizowała swoje działania poprzez zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki wychowawczej w czasie wolnym od zajęć szkolnych, pomocy w nauce, prowadzenie profilaktyki, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia. Podejmowane działania były

ukierunkowane na wdrażanie dzieci do pracy umysłowej, kształtowanie właściwej postawy moralnej i cech charakteru, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, rozwijanie samodzielności i samoobsługi, wpajanie nawyków higienicznych, przygotowanie do konstruktywnego spędzania czasu wolnego.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pułtusk obejmowała bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci i młodzież oraz ich rodziców w formie indywidualnych i grupowych zajęć terapeutycznych, terapii rodzinnej, grup wsparcia dla rodziców, mediacji, warsztatów, porad, konsultacji, interwencji kryzysowej. Otaczano pomocą konsultacyjno - terapeutyczną dzieci i młodzież znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej i emocjonalnej. Proponowano i organizowano cykliczne zajęcia terapeutyczne dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i dysfunkcyjnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusk podejmowało szereg działań na rzecz monitorowania sytuacji rodzin naturalnych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej m.in.: w formie spotkań i konsultacji zespołów złożonych z pracowników Centrum, w tym koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk oraz asystenta rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Pułtusk w 2024r. rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych umożliwiało korzystanie z nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez psychologa, pedagoga, prawnika oraz pracowników socjalnych.

Pracownicy socjalni współpracowali z liderem akcji „**Szlachetna paczka**” w celu objęcia wsparciem rzeczowym rodziny pozostające w zainteresowaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk wymagające pomocy. Do objęcia wsparciem zgłoszono **21 rodzin**.

W zakresie zapobiegania marginalizacji osób opuszczających zakłady karne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk obejmował wsparciem tą grupę osób oraz ich rodziny w formie, m.in.: świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, okresowe, celowe, świadczenie pieniężne z dożywiania), świadczeń niepieniężnych (odzież, posiłki, schronienie, usługi opiekuńcze, interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne), pracy socjalnej (pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, zdobywania kwalifikacji zawodowych dopasowanych do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy).

W 2024 roku **10 osób** otrzymało pomoc i wsparcie z tutejszego Ośrodka z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2024r. realizował programy skierowane do rodzin wielodzietnych, tj.:

1) **Program Rodzina 3+**, skierowany do rodziny wielodzietnej zamieszkałej na terenie gminy Pułtusk, składającej się z rodziców (jednego rodzica), mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub 25 roku życia, w przypadku, gdy dzieci uczą się lub studiują. Celem programu jest umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji i kondycji rodziny wielodzietnej poprzez wydawanie Karty Rodziny 3 + dla każdego członka rodziny wielodzietnej;

W 2024 roku wydano **366 Kart Rodziny 3+ dla 73 rodzin**.

2) **Program Karta Dużej Rodziny**, która przysługuje rodzinom przynajmniej z trojgiem dzieci, niezależnie od uzyskiwanych dochodów. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mieli

możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

W 2024 roku wydano **173 Karty Dużej Rodziny dla 73 rodzin.**

Z uwagi na to, że problemowi ubóstwa towarzyszą inne problemy społeczne, zasoby wymienione w innych częściach sprawozdania dotyczą również kwestii ubóstwa.

Ocena realizacji celu szczegółowego nr 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach:

- zabezpieczenie warunków mieszkaniowych adekwatnie do potrzeb osób, rodzin ubogich, wielodzietnych, zastępczych poprzez opracowanie polityki lokalnej, która ułatwi rodzinom pozyskiwanie i utrzymanie samodzielnych mieszkań,
- aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania samopomocowych form wspierania osób i rodzin ubogich.

2) Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków

kierunki działań:

- budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia osobom bezrobotnym dostępu do informacji o istniejących możliwościach udziału w aktualnych projektach oraz formach wsparcia;
- stworzenie warunków dla wspierania pracodawców oferujących pierwszą pracę i staże zawodowe dla absolwentów i bezrobotnych absolwentów różnych typów szkół (kontrakty, ulgi w podatkach gminnych);
- tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w gminie poprzez pomoc przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy w tym promowanie rozwoju małych, średnich przedsiębiorstw oraz rzemiosła w gminie;
- praca socjalna z bezrobotnym i jego rodziną poprzez podejmowanie inicjatyw na rzecz zmiany postaw bezrobotnych, aktywizowanie do pełnienia ról społecznych oraz powrotu na rynek pracy,
- pomoc bezrobotnym w podejmowaniu samozatrudnienia;
- realizacja projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- zabezpieczenie pomocy materialnej osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej;
- aktywizacja bezrobotnych poprzez wykorzystanie metod stosowania kontraktów socjalnych dzięki wypracowanym metodom negocjacyjnym;
- aktywizowanie bezrobotnych uczestników Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy MOPS w Pułtusku poprzez zatrudnienie wspierane w ramach prac społecznie użytecznych oraz konsultację ze specjalistami, tj.: doradcą zawodowym, psychologiem;

- aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w ramach działalności Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy MOPS w Pułtusk;
- wspieranie bezrobotnych w nabywaniu umiejętności i kompetencji zawodowych,
- stworzenie i wdrożenie programu pomocy rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem, uwzględniającego przede wszystkim działania podtrzymujące prawidłowe funkcje socjalizacyjne i wychowawcze rodziny oraz obejmującego działania kompensacyjne, realizowane w najbliższym środowisku,
- wspieranie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ramach prac interwencyjnych, społecznie-użytecznych, robót publicznych, staży, przygotowania zawodowego.

Bezrobocie jest jednym z podstawowych problemów społecznych Gminy Pułtusk. Wielkość stopy bezrobocia zgodnie z danymi GUS w powiecie pułtuskim na dzień 31 grudnia 2024r. wynosiła **13,2 %** i jest niższa niż w roku ubiegłym (**13,3%**) o **0,1%**, zaś stopa bezrobocia w Gminie Pułtusk wyniosła **8,8%** i jest niższa niż w roku ubiegłym o **0,5%**.

W 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtusk zarejestrowało się ogółem **1211 bezrobotnych** mieszkańców Gminy Pułtusk.

W stosunku do roku bazowego 2021 liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy Pułtusk zmniejszyła się o 119 osób.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy Pułtusk zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pułtusk według wybranych kategorii.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych
Liczba bezrobotnych ogółem		1211
w tym	mężczyźni	606
	kobiety	605
	z prawem do zasiłku	171
	bez prawa do zasiłku	1040
	osoby do 25 roku życia	149
	osoby powyżej 50 roku życia	292
	osoby niepełnosprawne	27
	osoby długotrwale bezrobotne	747
	osoby bez kwalifikacji zawodowych	496

Przeciwdziałanie bezrobociu jest jednym z najważniejszych zadań Gminy Pułtusk i powiatu pułtuskiego. Walka z bezrobociem jest trudnym i długotrwałym przedsięwzięciem, które wymaga współpracy wielu instytucji, firm i organizacji pozarządowych oraz samorządów. Zmiany, jakie zachodzą na rynku pracy, konkurencja w obszarze pozyskiwania zatrudnienia oraz stosowane przez pracodawców metody i techniki rekrutacji i selekcji personelu, powodują konieczność zdobywania umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy przez osoby chcące powrócić do zatrudnienia.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusk jest podstawową jednostką organizującą pomoc osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, w tym pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz organizację szkoleń. Urząd realizuje zadania w zakresie ograniczenia skali

bezrobocia, łagodzenia jego skutków społeczno-ekonomicznych, promocji zatrudnienia, tworzenia nowych miejsc pracy i firm.

Najpopularniejszymi i najczęściej kierowanymi do osób bezrobotnych instrumentami rynku pracy są: staże, prace społecznie-użyteczne, roboty publiczne, podjęcie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych czy też na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy, szkolenia oraz dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku w 2024r. realizował 6 programów/projektów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Realizowane programy/projekty umożliwiają bezrobotnym i poszukującym pracy wejście lub powrót na rynek pracy, stanowią źródło dofinansowania dla początkujących przedsiębiorców i nowoutworzonych miejsc pracy.

W 2024r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku aktywizacją zawodową wspieraną środkami Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych objął **991 osób bezrobotnych** i poszukujących pracy, dysponując pulą środków finansowych wynoszącą 11 911 472,66 zł.

W ramach otrzymanych środków krajowych realizowano programy ze środków: Funduszu Pracy wyliczone Algorytmem i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) wyliczone Algorytmem.

W 2024r. skierowano na poszczególne formy aktywizacji zawodowej osoby bezrobotne z powiatu pułtuskiego, w ramach środków Algorytmowych Funduszu Pracy, m.in. na:

- a) szkolenia – 72 osoby,
- b) prace interwencyjne – 87 osób,
- c) roboty publiczne - 21 osób,
- d) refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 37 osób,
- e) staże – 103 osoby,
- g) prace społecznie użyteczne – 335 osób (z terenu gminy Pułtusk 37 osób),
- h) przygotowanie zawodowe dorosłych - 8 osób,
- i) dotacje na podjęcie działalności gospodarczej – 94 osoby,
- j) bon na zasiedlenie – 3 osoby,
- k) zwrot kosztów dojazdu – 32 osoby,
- l) finansowanie studiów podyplomowych – 2 osoby,
- ł) nostryfikacja dyplomów – 1 osoba,
- m) szkolenie z języka polskiego – 7 osób.

Budżet projektu w 2024 r. wyniósł 7 211 343,40 zł.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku w 2024r. w ramach środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych (PFRON) objął wsparciem osoby bezrobotne niepełnosprawne w zakresie realizacji zadań przyznanych na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych w formie:

- a) refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 1 osoba,
- b) dotacja na podjęcie działalności gospodarczej – 4 osoby.

Budżet projektu w 2024 r. wyniósł 332 000,00 zł.

W 2024r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku realizował program w ramach pozyskanych środków krajowych na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej z rezerwy Ministra właściwego do spraw pracy pn. „Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia”.

Wsparciem objęto łącznie 28 osób bezrobotnych w ramach następujących form aktywizacji:

- a) staże – 28 osób,
- b) zwrotu kosztów dojazdu – 3 osoby,

Budżet projektu w 2024r. wyniósł 258 587,03 zł.

W 2024r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach realizował program w ramach pozyskanych środków krajowych na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej z rezerwy Ministra właściwego do spraw pracy pn. „Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi”.

Wsparciem objęto łącznie 30 osób bezrobotnych w ramach następujących form aktywizacji:

- a) staże – 30 osób,
- b) zwrotu kosztów dojazdu – 9 osób,

Budżet projektu w 2024 r. wyniósł 270 067,83 zł.

W ramach pozyskanych środków krajowych w 2024r. realizowano projekt pod nazwą „w Punkt – 3w1. Punkt doradztwa dla młodzieży” w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtuskach, dedykowany był mieszkańcom powiatu pułtuskiego w wieku 18-29, w tym osobom wychowującym dzieci, które nie ukończyły 7 roku życia. Powyższy projekt zapewniał dostępność trzech usług: pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, wsparcia psychologicznego oraz pomocy społecznej poza godzinami pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtuskach.

Wsparciem objęto łącznie 16 osób bezrobotnych w ramach następujących form aktywizacji:

- c) staże – 16 osób,
- d) zwrotu kosztów dojazdu – 3 osoby,

Budżet projektu w 2024 r. wyniósł 1 065 577,00 zł.

Projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowane w 2024r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach:

1) Projekt „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie pułtuskim (I)”. Wsparciem objęto łącznie 142 osoby bezrobotne w ramach następujących form aktywizacji:

- a) staże – 75 osób,
- b) zwrot kosztów dojazdu – 25 osób,
- c) bon na zasiedlenie – 1 osoba,
- d) prace interwencyjne – 55 osób,
- e) szkolenia – 10 osób,
- f) refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 1 osoba.

Budżet projektu w 2024 r. wyniósł 2 773 897,40 zł.

Proponowane powyżej formy aktywizacji zawodowej dedykowane były osobom bezrobotnym oraz poszukującym pracy, niepozostającym w zatrudnieniu – w tym klientom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. m. in. osobom długotrwale bezrobotnym, z orzeczoną niepełnosprawnością, wychowującym dzieci, o niskich kwalifikacjach zawodowych.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach wspiera lokalną przedsiębiorczość. W 2024r. za pośrednictwem tut. Urzędu utworzono: 98 nowych podmiotów gospodarczych, wyposażono/doposażono 39 nowoutworzonych stanowisk pracy, zawarto ogółem 112 umów o organizację prac interwencyjnych w ramach, których zatrudnienie podjęły 142 osoby, z tego 32 umowy na 61 stanowisk pracy podpisano z podmiotami prywatnymi. Do odbywania stażu

skierowano łącznie 252 osoby, w tym do przedsiębiorców 146 osób. Przy współudziale Cechu Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości w Pułtuskach skierowano 8 osób bezrobotnych do aktywizacji w ramach przygotowania zawodowego dorosłych w oparciu o 6 zawartych umów z przedsiębiorcami.

Realizując zadania z zakresu promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach kładzie nacisk na wspieranie i rozwój przedsiębiorczości. Jest to jedna z dróg prowadzących do wzrostu gospodarczego regionu i polepszenia sytuacji ekonomicznej mieszkańców powiatu pułtuskiego. Dla przedsiębiorców szczególnie znaczenie mają działania realizowane w obszarze podnoszenia kwalifikacji pracodawców i ich pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Na podstawie zawartych 41 umów, kształceniem objęto 174 osoby, z czego 74 pracowników/pracodawców podmiotów prywatnych. Przedsiębiorcom udzielono również pomocy w zakresie poszukiwania pracowników na stanowiska niesubsydiowane oraz zatrudnianie cudzoziemców.

W celu powrotu, wejścia na rynek pracy osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach ściśle współpracuje z samorządami gminnymi i ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu pułtuskiego, podejmując się m.in. działania aktywizacyjne w ramach prac społecznie użytecznych. W 2024r. Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach zawarł porozumienie w powyższym zakresie z Gminą Pułtusk, co umożliwiło utworzenie 37 miejsc aktywizacji zawodowej.

Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach stale współpracuje z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia przedsiębiorczości. Współuczestniczy w szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości organizowanych przez podmioty zewnętrzne.

Jako instytucja Powiatowy Urząd Pracy w Pułtuskach dużo uwagi poświęca na promocję realizowanych usług i instrumentów rynku pracy. Informuje o działaniach podejmowanych na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, realizowanych programach i projektach, zachęcając jednocześnie pracodawców i osoby poszukujące zatrudnienia do korzystania z szerokiej oferty usług i instrumentów rynku pracy poprzez zamieszczanie ogłoszeń w lokalnej prasie, teledzienniku usytuowanym na zewnątrz budynku oraz w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PUP.

W celu łagodzenia skutków bezrobocia Gmina Pułtusk we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy i Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtuskach w 2024 roku organizowała prace społecznie użyteczne, dla osób bezrobotnych na terenie gminy Pułtusk, przy wykonywaniu których zostało zatrudnionych **37 osób** bezrobotnych bez prawa do zasiłku. W ramach umowy o organizację robót publicznych skierowano z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtuskach do zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Gminy Pułtusk - 11 osób bezrobotnych. W ramach prac interwencyjnych w Urzędzie Miejskim w Pułtuskach zostało zatrudnionych 7 osób, zaś w ramach robót publicznych zatrudnione były 4 osoby.

Na terenie gminy Pułtusk zarejestrowano ogółem **3589 podmiotów gospodarczych**, w tym w 2024r. zarejestrowano **93 podmioty gospodarcze**.

Działania na rzecz osób długotrwale bezrobotnych podejmowane były również przez **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtuskach**.

W Gminie Pułtusk w dalszym ciągu liczną grupę osób korzystających ze wsparcia ze środków pomocy społecznej stanowiły osoby bezrobotne (osoby o najniższych kwalifikacjach zawodowych, niskim wykształceniu lub ich braku).

W 2024 r. wsparciem z powodu bezrobocia objęto **184 rodziny**, w tym na wsi **18 rodzin** o liczbie osób w tych rodzinach **488**. Z zasiłków okresowych z tytułu bezrobocia skorzystało

95 rodzin, w tym **188 osób** w tych rodzinach, pozostałe świadczenia pieniężne na rzecz osób bezrobotnych stanowiły zasiłki celowe przyznawane w szczególności na zakup żywności, ogrzewania (w tym opału, gazu), leków, odzieży i obuwia, częściowe pokrycie zadłużeń w opłacie za czynsz, energię elektryczną oraz dofinansowanie innych potrzeb związanych z utrzymaniem, dożywianie w ramach wieloletniego rządowego programu wspierania finansowego gmin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Działania pracowników socjalnych wobec osób bezrobotnych w ramach prowadzonej pracy socjalnej skupiały się przede wszystkim na:

- 1) rozeznaniu możliwości uzyskania kwalifikacji dostosowanych do sytuacji na rynku pracy przez osoby bezrobotne oraz wsparciu osób, które nie potrafiły wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy;
- 2) przygotowaniu i wspieraniu osoby bezrobotnej w trakcie poszukiwania pracy, udzielaniu pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy (poradnictwo z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych - listów motywacyjnych);
- 3) niwelowaniu psychospołecznych skutków bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin;
- 4) zwiększeniu aktywności i zaangażowania osób bezrobotnych w działania służące usamodzielnieniu;
- 5) readaptacji do środowiska pracy w przypadku długotrwale bezrobotnych, kierowaniu do wykonywania prac społecznie - użytecznych, które stanowią pierwszy etap w reintegracji społeczno – zawodowej beneficjentów pomocy społecznej, pozwalają im na zdobycie doświadczeń zawodowych i podniesienie kwalifikacji.

Klub Integracji Społecznej i Samopomocy (zwany dalej KISS) działający w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2024 roku realizował działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej wśród mieszkańców Gminy Pułtusk - osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub już wykluczonych społecznie.

Działania w ramach zajęć Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk były realizowane zgodnie z założonym harmonogramem i odbywały się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk.

Uczestnikami Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk było **37 osób długotrwale bezrobotnych**, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które ze względu na swoją sytuację życiową nie były w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych, co ograniczało ich uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Warunkiem uczestnictwa w zajęciach Klubu było zawarcie i realizacja kontraktu socjalnego, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej.

Program Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk był realizowany przez specjalistów: psychologa i doradcę zawodowego.

W ramach realizacji zadań ww. Klubu w 2024 roku **37 uczestników** Klubu Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk, osób długotrwale bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zostało objętych niżej wymienionymi działaniami:

- 1) spotkaniami z zakresu poradnictwa psychologicznego z elementami profilaktyki uzależnień, które były realizowane w wymiarze 23 godzin w tym 6 godzin spotkań grupowych (2 spotkania po 2 godziny – wykładów oraz 19 godzin w formie konsultacji indywidualnych w miarę zaistniałych potrzeb i preferencji uczestników), z których skorzystało 19 osób;

2) spotkaniami z zakresu doradztwa zawodowego, które były realizowane w wymiarze 23 godzin, w tym 2 godzin spotkań grupowych (2 spotkania po 2 godziny wykładów oraz 19 godzin w formie konsultacji indywidualnych w miarę zaistniałych potrzeb i preferencji uczestników), z których skorzystało 19 osób;

3) skierowano do wykonywania prac społecznie użytecznych w wymiarze 40 godzin miesięcznie 37 osób w celu aktywizacji zawodowej, kształtowania poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości poprzez regularne wykonywanie powierzonych obowiązków prowadzące do wyrobienia nawyku pracy.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

3. Tworzenie warunków wychodzenia z bezdomności i zapobieganie przechodzenia osób ubogich w stan bezdomności

kierunki działań:

- opracowanie i wdrożenie gminnego programu wychodzenia z bezdomności;
- systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zjawiska bezdomności na terenie gminy;
- pomoc rodzinom zagrożonym utratą mieszkania m.in. poprzez dodatki mieszkaniowe, umieszczenie w mieszkaniach socjalnych;
- rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego;
- zapewnienie osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych (pomoc finansowa, rzeczowa, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych);
- zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności;
- podejmowanie działań zmierzających do zorganizowania miejsc noclegowych na terenie gminy;
- pomoc w walce z uzależnieniami osób bezdomnych poprzez realizację działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- działania aktywizujące prowadzące do usamodzielnienia osób bezdomnych poprzez, m.in. realizację Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności;
- łagodzenie skutków bezdomności w okresie jesienno – zimowym.

Bezdomność, obok ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności jest wymieniana najczęściej jako czynnik wywołujący poważne zróżnicowanie w dostępie do podstawowych dóbr, usług i możliwości uczestnictwa w życiu społecznym, rodzącym groźbę, a często faktycznie wykluczenie społeczne.

Długotrwałe bezrobocie, niezaradność życiowa, konflikty rodzinne, przemoc domowa, uzależnienia: od alkoholu, narkotyków, hazardu, konflikt z prawem, brak mieszkania po opuszczeniu zakładu karnego, eksmisje z tytułu zaległości w opłatach mieszkaniowych, wymeldowanie z miejsca zamieszkania, to najczęściej występujące przyczyny bezdomności na terenie gminy Pułtusk. Problemy mieszkaniowe oraz zadłużeniowe z powodu nieopłacania czynszu z tytułu najmu lokali z zasobów gminy, to czynniki znacznie podnoszące ryzyko bezdomności.

Gmina Pułtusk w swoich zasobach posiadała na dzień 31.12.2024r. **482 mieszkania komunalne**. W zasobach Gminy brak jest lokali socjalnych, a **35 rodzin** oczekuje na mieszkanie socjalne. W 2024 roku ogółem **52 rodziny** złożyło wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego z zasobów gminy, zaś **1 rodzina** otrzymała eksmisję bez prawa do lokalu socjalnego, zaś **35 rodzin** otrzymało wyrok ze wskazaniem prawa do lokalu socjalnego. Zasoby mieszkaniowe istniejące w Gminie Pułtusk nie zaspokajają potrzeb mieszkańców w tym zakresie, dlatego konieczny jest rozwój budownictwa socjalnego i na wynajem.

Wychodząc naprzeciw rosnącym potrzebom w zakresie mieszkalnictwa Gmina Pułtusk jako wspólnik „SIM Północne Mazowsze Sp. z o.o.” z siedzibą w Ciechanowie jest w trakcie realizacji dwóch przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych, które będą służyły zwiększeniu dostępności lokali mieszkalnych na wynajem:

1) budowy, przebudowy i nadbudowy budynku koszarowego w Pułtusku, przy Alei Tysiąclecia 2A ze zmianą sposobu użytkowania na budynek mieszkalny, gdzie powstaną 63 lokale mieszkalne na wynajem o ograniczonym czynszu, tzw. mieszkań komunalnych, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Mieszkania przewidziane są w szczególności dla osób/rodzin, które nie mają zdolności kredytowej, ale mają zdolność czynszową.

2) budowy budynku mieszkalnego w Pułtusku, przy ul. Teofila Kwiatkowskiego, który będzie posiadał cztery nadziemne kondygnacje (parter i 3 piętra) i zawierał 44 mieszkania w 4 klatkach schodowych, w każdej 12 mieszkań o zróżnicowanej powierzchni od 36 do 69 m². Zakres inwestycji zawiera również budowę parkingów, dojazdu, dojść i urządzenie terenu zielonego wraz z zadrzewieniem. Zasady przeprowadzenia naboru wniosków o najem lokali w budynku przy ul. T. Kwiatkowskiego regulują przepisy Uchwały Nr LXXI/603/2022 z dnia 28 listopada 2022 r. Rady Miejskiej w Pułtusku w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu lokali mieszkalnych oraz określenia maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego w ramach inwestycji realizowanej przez „SIM Północne Mazowsze Sp. z o.o.” z siedzibą w Ciechanowie.

Na terenie gminy Pułtusk w budynku świetlicy wiejskiej w Przemiarowie funkcjonują **3** dwupokojowe lokale mieszkalne z aneksem kuchennym przeznaczone celowo i wyłącznie na sytuacje kryzysowe, tj.: nieprzewidziane zdarzenia losowe takie jak: pożar, zniszczenie budynku lub lokalu mieszkalnego w wyniku nawałnicy, zerwanie dachu, zalanie wodą lub z powodu innych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Powyższe lokale na koniec grudnia 2024r. były zamieszkiwane przez **3 rodziny**.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością na terenie gminy Pułtusk świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku**.

W celu zdiagnozowania i monitorowania sytuacji osób bezdomnych, przebywających na terenie gminy Pułtusk oraz potrzebujących wsparcia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku współpracuje z innymi instytucjami, tj.: Komendą Powiatową Policji, Strażą Miejską, kuratorami sądowymi, Zespołem Mieszkaniowym Urzędu Miejskiego w Pułtusku, Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Szpitalem Powiatowym Gajda-Med w Pułtusku oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

Skala problemu bezdomności na terenie gminy Pułtusk nie jest duża. Przy czym mówiąc o bezdomności, należy mieć na uwadze dwa aspekty, tj. bezdomność formalną, wynikającą z przepisów ustawy oraz bezdomność faktyczną. Istotne nasilenie problemu bezdomności zauważalne jest najczęściej w okresie jesienno-zimowym i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym. Ogólna liczba zdiagnozowanych osób bezdomnych, które z tego

tytułu objęte były pomocą na terenie gminy Pułtusk w 2024 roku wynosiła **20 osób**, w tym **9 osób** na wsi.

W związku z brakiem schroniska i noclegowni dla osób bezdomnych na terenie gminy Pułtusk Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024r. miał zawartą umowę dotyczącą świadczenia usług całodobowego schronienia dla osób bezdomnych z terenu Pułtusk ze Stowarzyszeniem „Serdeczna Dłoń” Dom w Pokrzywnicy, w którym dzienna stawka pobytu wynosiła 55,00 zł, Fundacją „Leśne Zacisze” Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi z siedzibą w Sokołowym Kącie, w której dzienna stawka pobytu wynosiła 120,00 zł, Stowarzyszeniem „Antidotum” Dom Terapii i Readaptacji Społecznej w Janowie, w którym dzienna stawka pobytu wynosiła 119,00 zł.

Kwota odpłatności ponoszonej przez osobę wynika z regulacji ustanowionych uchwałą nr XX/201/2019 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia – schronisku dla osób bezdomnych i schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku pokrywał koszt pobytu w formie schronienia za **9 osób** bezdomnych w wysokości **93 966,00 zł**. W stosunku do roku bazowego 2021 liczba osób bezdomnych, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie w formie schronienia uległa zmniejszeniu o 3 osoby.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zobowiązany jest do refundacji kosztów udzielonej osobom bezdomnym pomocy w formie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych przebywających na terenie innych gmin, a których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały była Gmina Pułtusk. W 2024 roku Ośrodek poniósł koszt **4 235,00 zł** tytułem refundacji za pobyt 1 osoby bezdomnej w schronisku na terenie innej gminy.

Łączny koszt poniesionych wydatków na udzieloną pomoc w formie schronienia w 2024 roku wyniósł **93 966,00 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie sprawozdawczym w 2024 roku wspierał osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością przebywające na terenie gminy Pułtusk poprzez udzielanie wsparcia:

- pieniężnego: zasiłków stałych, okresowych, celowych na zakup odzieży, obuwia zimowego, żywności, leków i innych artykułów;
- niepieniężnego w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej poprzez: pomoc w uzyskaniu schronienia, w wyrobieniu dowodu osobistego, w poszukiwaniu pracy, w podjęciu leczenia odwykowego i terapii, w załatwieniu spraw urzędowych, w uzyskaniu pomocy medycznej, potwierdzeniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- usług opiekuńczych w Dziale pomocy środowiskowej, które obejmowały higienę osobistą (korzystanie z prysznic, pralki), zapewnienie kontaktu z otoczeniem, wsparcie w postaci odzieży, artykułów spożywczych pozyskanych od darczyńców.

W okresie jesienno - zimowym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku podejmował działania profilaktyczne, aktywizujące i osłonowe, mające na celu złagodzenie negatywnych skutków zimy, a zwłaszcza przeciwdziałania tragicznym zdarzeniom śmiertelnego wychłodzenia. Szczególną troską obejmował osoby bezdomne, które były pozbawione dachu

nad głową, najbliższej rodziny i które mogły liczyć na skierowanie do najbliższego schroniska znajdującego się w Pokrzywnicy oraz doradztwo w sprawach lokalowych i meldunkowych.

Wykaz placówek świadczących pomoc bezdomnym na terenie województwa mazowieckiego dostępny był w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk oraz na stronach internetowych. Ponadto informację o instytucjach, z terenu gminy Pułtusk, mogących pomóc bezdomnym z numerami telefonów, numerem interwencyjnym w sprawie osób bezdomnych Ośrodek zamieścił na tablicach ogłoszeń, stronie internetowej, prasie oraz przekazał zarządcom budynków na terenie gminy Pułtusk w celu rozpowszechnienia.

W ramach projektu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych w nocy z 28 na 29 lutego 2024r. pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk oraz Strażą Miejską przeprowadzili kontrole miejsc znanych z przebywania osób bezdomnych, tj. poczekalnia autobusowa, ulice, pustostany, ogródki działkowe, piwnice, klatki schodowe itp. W trakcie kontroli ustalono, że na terenie Gminy Pułtusk przebywało **8 osób bezdomnych** (w tym 7 mężczyzn, 1 kobieta), z którymi sporządzono anonimową ankietę dotyczącą ich życiowej sytuacji. Obok prowadzenia ankiet, sprawdzane były warunki, gdzie bytują osoby bezdomne oraz przyczyny ich kryzysu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w porozumieniu z Burmistrzem Miasta Pułtusk i Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pułtusk w okresie zimowym koordynował Akcję „Wymiana ciepła”. Akcja polegała na możliwości pozostawienia lub wzięcia odzieży, obuwia, które mogły wielu osobom pomóc przetrwać najchłodniejszy czas w roku. W dwóch miejscach w naszym mieście – przy ul. Nowy Rynek (w pobliżu sklepu Empik) i przy ul. New Britain (w pobliżu hali sportowej przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4) stanęły specjalnie przygotowane, oznaczone szafy - wieszaki, w których osoby, które chcą pomóc potrzebującym mogły pozostawiać czyste zimowe ubrania (np. kurtki, polary, swetry, szaliki, czapki) i obuwie. Osoby, które chciały skorzystać z tej formy pomocy – mogły wziąć potrzebne rzeczy i wykorzystać na własny użytek lub dla swoich bliskich.

W miesiącu grudniu 2024r. w Pułtusk przy ul. Nowy Rynek powstała „Jadłodzielnia”, która ma na celu promowanie idei „jedz i podziel się jedzeniem”. W ramach tego projektu mieszkańcy oraz lokalni przedsiębiorcy mogą przekazywać nadmiar żywności, której sami nie są w stanie spożytkować. Z kolei osoby w potrzebie lub ci, którzy chcą wspierać projekt, mają możliwość skorzystania z artykułów, które zostały pozostawione w jadłodzielni. Jest to wspólna lokalna inicjatywa, która ma na celu budowanie społeczności odpowiedzialnej za niemarnowanie żywności. Rolą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk jest opieka nad tą inicjatywą.

W ramach Akcji „Zima” pułtuscy dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Pułtusk, sprawdzali dworce, przystanki, pustostany i ogródki działkowe w poszukiwaniu potrzebujących pomocy. Zwracali się do mieszkańców z prośbą o informację o osobach bezdomnych, samotnych i bezradnych, których życie mogło być zagrożone z uwagi na niskie temperatury i wychłodzenie.

Usamodzielnienie osoby bezdomnej to indywidualna, długa ścieżka każdej osoby lub bezdomnej rodziny. Trudności wynikają z braku wystarczającej ilości mieszkań w zasobach gminy. W przypadku osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków zmieniających świadomość, pracę należy rozpocząć od skutecznego odbycia terapii odwykowej. Celowość

kolejnych działań uwarunkowana jest bowiem motywacją do ich podjęcia. Planowanie i wymaganie innej aktywności wobec osoby uzależnionej z pominięciem terapii odwykowej są z góry skazane na niepowodzenie, ponieważ mechanizmy charakterystyczne dla uzależnień są silniejsze od woli klienta.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach:

- opracowanie gminnego programu wychodzenia z bezdomności,
- rozwój budownictwa socjalnego i komunalnego.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w roku sprawozdawczym (2024 rok)	Wartość wskaźnika w roku 2023 rok	Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1. Liczba osób, rodzin ubogich, bezrobotnych i bezdomnych objętych pracą socjalną – ogółem w tym: - osób w rodzinach - osób objętych kontraktami socjalnymi	499 osób 1021 osób 46 osób	562 osoby 1151 osób 38 osób	533 osoby 1196 osób 36 osób	Spadek o 71 osób Spadek o 231 osób Wzrost o 9 osób
2. Liczba osób bezrobotnych objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	991 osoby bezrobotne i poszukujące pracy	1202 osoby bezrobotne i poszukujące pracy	1165 osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Spadek o 33 osoby bezrobotne i poszukujące pracy
3. Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci dodatku mieszkaniowego, energetycznego	- dodatek mieszkaniowy – 607 rodzin, na kwotę: 1 838 572,30 zł - dodatek energetyczny – nie realizowano z powodu zawieszenia - bon energetyczny 1898 wniosków, , na kwotę 709 872,48 zł - refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe – 62 rodziny, , na kwotę 42 358,34 zł - dodatek ostonowy – 1675 wniosków, na kwotę 616 792,34 zł	- dodatek mieszkaniowy – 617 rodzin, na kwotę: 1 796 412,06 zł - dodatek energetyczny – nie realizowano z powodu zawieszenia do 2023r.	- dodatek mieszkaniowy – 528 rodzin, na kwotę: 1 536 334,15 zł - dodatek energetyczny – 24 rodzin, na kwotę 1 394,89 zł	- dodatek mieszkaniowy – spadek o 21 rodzin; - dodatek energetyczny - 0
4. Liczba wniosków o przydział mieszkania socjalnego	35 rodzin	29 rodzin	25 rodzin	Wzrost o 32 rodziny
5. Liczba osób bezdomnych na terenie gminy – ogółem	20 osób	19 osób	14 osób	Spadek o 4 osoby

	w tym: osób w rodzinach	20 osób	19 osób	14 osób	Spadek o 5 osób
6.	Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie	9 osób	12 osób	8 osób	Spadek o 3 osoby
7.	Liczba osób, rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa - ogółem	245 osób	281 osób	304 osoby	Spadek o 70 osób
	w tym: osób w rodzinach	493 osoby	552 osoby	631 osób	Spadek o 124 osoby
8.	Liczba osób, rodzin bezrobotnych objętych pomocą - ogółem	184 rodziny	192 rodziny	213 rodzin	Spadek o 48 rodzin
	w tym: osób w rodzinach	488 osób	489 osób	551 osób	Spadek o 122 osoby w rodzinach
9.	Liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	273 rodziny	0	0	Spadek o 2 rodziny
10.	Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie dożywiania (posiłki)	219 dzieci	232 dzieci	208 dzieci	Wzrost o 2 dzieci
11.	Liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych	Realizowane programy: 1)Wieloletni program ostonowy Gminy Pułtusk, który realizowany jest w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 w wsparciem objętych zostało w 2024r.: - 253 osoby (w tym 219 dzieci i młodzieży), - 183 rodziny otrzymały świadczenie pieniężne na zakup żywności;	Realizowane programy: 1)Wieloletni program ostonowy Gminy Pułtusk, który realizowany jest w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” w wsparciem objętych zostało w 2023r.: - 538 osób (w tym 232 dzieci), - 190 rodzin otrzymało świadczenie pieniężne na zakup żywności;	Realizowane 3 programy: 1)Wieloletni program ostonowy Gminy Pułtusk, który realizowany jest w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” w wsparciem objętych zostało w 2022r.: - 633 osoby,(w tym 217 dzieci), - 197 rodzin otrzymało świadczenie pieniężne na zakup żywności;	Realizowane programy: 1) w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - spadek o 383 osoby (w tym wzrost o 2 dzieci), - spadek o 53 rodziny, które otrzymały świadczenie pieniężne na zakup żywności;

		2) Program Rodzina 3+ w ramach którego wsparciem objęto w 2024r.: - 73 rodziny wielodzietne, liczba wydanych Kart „3+” - 366 3) Program Karta Dużej Rodziny w ramach którego wsparciem objęto w 2024r.: - 73 rodziny i wydano 173 Karty Dużej Rodziny	2) Program Rodzina 3+ w ramach którego wsparciem objęto w 2023r.: - 94 rodziny wielodzietne, liczba wydanych kart „3+” - 469 3) Program Karta Dużej Rodziny w ramach którego wsparciem objęto w 2023r.: - 306 rodzin i wydano 623 Karty Dużej Rodziny	2) Program Rodzina 3+ w ramach którego wsparciem objęto w 2022r.: - 61 rodzin wielodzietnych, liczba wydanych kart „3+” - 669 3) Program Karta Dużej Rodziny w ramach którego wsparciem objęto w 2022r.: - 290 rodzin i wydano 677 Kart Dużej Rodziny	2) Program Rodzina 3+ wzrost o 12 rodzin wielodzietnych, wzrost wydanych kart „3+” o 52 3) Program Dużej Rodziny spadek o 567 rodzin, spadek 25 wydanych Kart Dużej Rodziny
12.	Wielkość stopy bezrobocia – na dzień 31.12.2024r. na terenie powiatu pułtuskiego	13,2% (dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku)	13,3% (dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku)	14,8% (dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku)	Wzrost o 0,6%
13.	Liczba osób bezrobotnych w Gminie Pułtusk - ogółem	1211 osób	1264 osoby	1298 osób	Spadek o 119 osób
14.	w tym liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami pomocy	991 osób	1202 osoby	1165 osób	Spadek o 33 osoby
15.	Liczba nowych inwestorów	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
15.	Liczba podmiotów gospodarczych	3589 w tym zarejestrowanych w 2024 r. nowych podmiotów – 93	1924, w tym zarejestrowanych w 2023 r. nowych podmiotów - 106	1838, w tym zarejestrowanych w 2022 r. nowych podmiotów - 120	Wzrost o 1751 podmiotów
16.	Liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych	W 2024r. Gmina Pułtusk otrzymała dofinansowanie w ramach programu „ Aktywny Maluch” 2022-2029 na adaptację pomieszczeń przedszkola przy ul. T. Kwiatkowskiego w Pułtusku wraz z zagospodarowaniem	W 2023r. Gmina Pułtusk złożyła wniosek o dofinansowanie w ramach programu „Maluch+” 2022-2029 na utworzenie 124 miejsc w żłobkach: - przebudowę budynku na	W 2022r. Gmina Pułtusk uzyskała dofinansowanie z Funduszu Europejskiego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na realizację	

		terenu w celu utworzenia: -Filii Żłobka Miejskiego - 24 miejsca – dofinansowanie 976 812,03 zł; - przebudowę budynku przy ul. Staszica 35 wraz z zagospodarowaniem terenu w celu utworzenia Filii Żłobka Miejskiego w Pułtusku - 100 miejsc) – dofinansowanie 7 075 944,00 zł W ramach programu „Aktywne Place Zabaw” 2025 – przebudowa placu zabaw przy żłobku Miejskim w Pułtusku – wnioskowana kwota dofinansowania 300 000,00 zł	ul. Staszica 35 wraz z zagospodarowaniem terenu w celu utworzenia Filii Żłobka Miejskiego w Pułtusku (100 miejsc) - adaptację pomieszczeń przedszkola przy ul. Kwiatkowskiego wraz z zagospodarowaniem terenu w celu utworzenia Filii Żłobka Miejskiego w Pułtusku.	projektu „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR” w kwocie 44 200,00 zł na zakup 16 laptopów dla uczniów z rodzin zamieszkujących tereny, na których dawniej funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne.	
17.	Liczba osób zatrudnionych w ramach prac społecznie-użytecznych	37 osób	27 osób	29 osób	Wzrost o 2 osoby
18.	Liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych	0	0	0	0
19.	Liczba pozyskanych lokali - mieszkań socjalnych	0	0	0	0

PRIORYTET II

WIELOZAKRESOWY SYSTEM WSPIERANIA RODZINY I DZIECI

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rozwoju potencjału rodziny: jej aktywności i spójności

kierunki działań:

- wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny;
- zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła;
- wspieranie rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, niewydolnych wychowawczo z dysfunkcjami społecznymi w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych w formie zasiłków celowych, okresowych, świadczeń pieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłków rodzinnych, stypendiów szkolnych, świadczeń wychowawczych, świadczenia „Dobry Start”;
- promowanie i wspieranie rodzin wielodzietnych (niepełnych), zwiększenie dostępności do różnorodnych dóbr i usług;
- realizacja programu „Program Rodzina 3+” mającego na celu umacnianie rodziny oraz poprawę warunków życiowych wielodzietnych rodzin zamieszkałych na terenie gminy Pułtusk;
- realizacja programu „Karta Dużej Rodziny” mającej na celu wspieranie budżetów rodzin obciążonych kosztami utrzymania wielodzietnej rodziny oraz integracji ze społecznością lokalną;
- systematyczna praca socjalna z rodziną poprzez wzmacnianie więzi rodzinnych w różnych fazach rozwoju rodziny;
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny i pracownika socjalnego;
- odbudowanie przy wsparciu asystenta rodziny odpowiedniego środowiska wychowawczego pozwalającego na pozostawienie dzieci w rodzinie naturalnej;
- realizacja pozarządowych programów w zakresie wspierania rodziny;
- tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających w celu poprawy funkcjonowania rodzin niewydolnych wychowawczo;
- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń);
- prowadzenie poradnictwa rodzinnego, psychospołecznego, psychologicznego i socjoterapeutycznego opartego na kompleksowej pracy z rodziną i systematycznej terapii umożliwiającej wsparcie w rozwiązywaniu problemów powstałych w różnych fazach życia rodziny;
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rodzicielstwa zastępczego oraz systemu wsparcia i pomocy dla rodzin sprawujących takie funkcje poprzez upowszechnianie programów edukacyjnych zorientowanych na zdobywaniu umiejętności potrzebnych do pełnienia ról w rodzinie;

- rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów tj. warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne.

Wielozakresowy system wspierania rodziny stanowi jeden z priorytetów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026”. Celami strategicznymi były: wspieranie rozwoju, potencjału rodziny, jej aktywności i spójności, rozwój instytucji samopomocowych na rzecz rodziny oraz pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez działania edukacyjne i wspierające.

Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży realizowane było w 2024 roku między innymi w ramach przyjętego uchwałą Nr III/30/2024 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 19 czerwca 2024r. „**Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2024-2026**”, którego podstawowym założeniem było tworzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Zakładał on kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od pojawiających się potrzeb. Zadania realizowane w ramach Programu były podejmowane zgodnie z posiadanymi kompetencjami w ramach działań statutowych instytucji funkcjonujących na terenie gminy Pułtusk pracujących na rzecz dziecka i rodziny, a ważnym elementem powodzenia programu była ścisła współpraca.

Program swoją ofertę kierował do mieszkańców Gminy Pułtusk:

- 1) rodzin naturalnych, prawidłowo wypełniających swoje funkcje;
- 2) rodzin borykających się z różnorodnymi dysfunkcjami (niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, uzależnienia, przemoc, choroba, niepełnosprawność itp.);
- 3) rodzin biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- 4) przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Adresaci programu mogli skorzystać z oferty profilaktyki, edukacji, informacji, a także specjalistycznej pomocy ze strony psychologów, psychiatrów, terapeutów, pedagogów i pracowników socjalnych.

Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z licznych grup klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku.

W okresie sprawozdawczym objęto wsparciem systemu pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego **70 rodzin** o liczbie **262 osoby** w rodzinie. Kluczowym priorytetem z punktu widzenia zadań Ośrodka przewidzianym do realizacji w ramach Programu było stworzenie rozwiązań profilaktycznych, zaradczych i interwencyjnych umożliwiających zapobieganie marginalizacji mieszkańców Gminy Pułtusk oraz wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej poprzez stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo – wychowawczej.

Skoordynowane działania realizowane były w oparciu o następujące programy:

1. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028”.
2. „Gminny Program Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem na lata 2024-2026”.

3. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024”.

Praca socjalna z rodzinami wykazującymi problemy opiekuńczo – wychowawcze prowadzona była przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, których działania w omawianym obszarze polegały przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin, ustalaniu przyczyn występującego kryzysu, nakierowane były na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dzieci.

Do podstawowych zadań należało:

- 1) pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przewyżnianiu problemów poprzez wzmocnienie ich funkcji, rozmowy wspierające, motywujące do zmiany postaw, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu miejsca dla dziecka w żłobku, w przedszkolu, pomoc w znalezieniu pracy;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami;
- 3) przeciwdziałanie utrwalaniu postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży;
- 4) współpraca z placówkami ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego;
- 5) motywowanie klientów do systematycznego leczenia;
- 6) informowanie o przysługujących ulgach i uprawnieniach, możliwości uzyskania świadczeń rodzinnych i alimentów;
- 7) kierowanie do placówek wsparcia dziennego;
- 8) składanie wniosków do sądu o wydanie postanowienia w sprawie leczenia bez zgody;
- 9) składanie wniosków w sprawie objęcia leczeniem odwykowym;
- 10) wydawanie opinii w celu ustanowienia rodziny zastępczej w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie rodzicielstwa zastępczego.

Poradnictwo pracowników socjalnych prowadzone było na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, jak również w środowisku lokalnym. Pomocą w postaci pracy socjalnej zostało objętych **499 rodzin**, w tym **1021 osób**, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Pułtusku współpracowali z rodzinami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Celem współpracy z rodziną biologiczną było motywowanie rodziców do utrzymywania stałego, regularnego kontaktu ze swoimi dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni wspierali rodziny biologiczne w działaniach zmierzających do poprawy ich sytuacji, która stała się bezpośrednią przyczyną powierzenia dzieci pod opiekę rodziny zastępczej.

W 2024 roku kontynuowano działania asystenta rodziny, którego rolą było wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Zaangażowanie asystenta rodziny skupiało się między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent rodziny koncentrował się w swojej pracy na wzmocnieniu rodziny, pomocy w przełamaniu oporu i pobudzaniu aktywności wszystkich członków rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji życiowej rodziny i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy wykorzystaniu zasobów własnych rodzin oraz wsparcia środowiska lokalnego. Nadrzędnym celem pracy

asystenta była pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności i przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, poprzez pomoc w osiągnięciu przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej samodzielne wychowywanie dzieci. Praca asystenta rodziny wspomagała rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci, czemu sprzyjało indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W sytuacji, gdy doszło, mimo wszystko, do czasowego umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną, praca asystenta z rodziną była kontynuowana. Wówczas zadania asystenta skupiały się na pracy z rodziną w miejscu zamieszkania, ale również na współpracy z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w 2024 roku zatrudniał dwóch asystentów rodziny. Asystenci rodziny pracowali z **35 rodzinami**, w których przebywało **79 dzieci** (26 dzieci w przedziale wiekowym 0-5 lat, 53 dzieci w przedziale wiekowym 6-18 lat). Wśród rodzin objętych asystenturą 10 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny postanowieniem sądowym.

Asystenci rodziny w 2024r. zakończyli pracę z **6 rodzinami**: 1 rodzina z powodu osiągnięcia celów, 1 rodzina z powodu rezygnacji rodziny ze współpracy z asystentem, 1 rodzina ze względu na przywrócenie władzy rodzicielskiej, 2 rodziny ze względu braku efektów pracy oraz 1 rodzina z powodu zmiany metody pracy.

W ramach prowadzonego poradnictwa asystenci rodziny skierowali do:

- 1) Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtusku - 20 dzieci na badania, konsultacje pedagogiczne, psychologiczne i logopedyczne;
- 2) Poradni Zdrowia Psychicznego Al-Med w Pułtusku - 17 osób dorosłych na konsultacje psychiatryczne, 19 osób w celu podjęcia leczenia odwykowego i 3 rodziny w celu podjęcia terapii małżeńskiej;
- 3) „Szkoły dla rodziców i wychowawców” – 2 rodziców celem podniesienia kompetencji opiekuńczo- wychowawczych;
- 4) Udziału w cyklu spotkań profilaktycznych „Rodzinne Poniedziałki”, które odbywały się na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku – 29 rodzin celem pozyskania wiedzy w zakresie zagadnień dotyczących zarządzania finansami rodziny, sukcesów i porażek dziecka w szkole - jak przekładać je na rozwój dziecka, komunikacji rodzica z dzieckiem - stawianiu dzieciom granic w procesie wychowawczym oraz bezpieczeństwa w cyberświecie i świadomego korzystania z sieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie sprawozdawczym otaczał szczególną opieką rodziny o niskim statusie społeczno – ekonomicznym, niewydolne wychowawczo z różnymi dysfunkcjami, wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Pracownicy socjalni brali udział w posiedzeniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, podczas których omawiano sytuację dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz sporządzano opinię o możliwości przyjęcia przez rodziców biologicznych opieki nad dzieckiem, bądź braku takiej możliwości.

Na bieżąco pracownicy socjalni prowadzili monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych we współpracy z asystentem rodziny. W związku z tym prowadzono szeroką współpracę z pedagogami szkolnymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, pracownikami

służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji zajmującymi się sprawami rodziny oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym w Pułtusku. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie, natychmiast o takiej okoliczności informowany był Sąd Rejonowy w Pułtusku III Wydział Rodzinny i Nietletnich.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku wspierał osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2024r. wynosiła **499** w tym: **praca socjalna 449 rodziny** o liczbie osób **1201**, świadczenia w formie pieniężnej i niepieniężnej **363 rodziny** o liczbie osób w rodzinach **778**.

Wśród rodzin objętych w 2024 roku wsparciem z systemu pomocy społecznej **147 rodzin** o łącznej liczbie **osób 608** to rodziny z dziećmi, w tym **45 rodzin** o liczbie **146 osób**, to rodziny niepełne. Z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa pomocą zostało objętych **52 rodziny** o liczbie **276 osób**, z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego **70 rodzin** o liczbie **262 osoby**, rodziny borykające się z problemem niepełnosprawności **182 rodziny** o liczbie **320 osób** i długotrwałej choroby **262 rodziny** o liczbie osób **465** oraz rodziny z problemem alkoholowym **44 rodziny** o liczbie osób **56**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w 2024 roku udzielał rodzinom następujących form pomocy:

- 1) świadczenia pieniężne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe specjalne;
- 2) dożywianie dzieci i młodzieży w żłobku, przedszkolach, szkołach podstawowych, młodzież ze szkół średnich korzystała z gorącego posiłku wydawanego przez bar gastronomiczny „U Niedźwiadków” w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”;
- 3) potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 4) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla niepełnosprawnych autystycznych dzieci, realizujących program wspierający rozwój dziecka (edukacyjny, terapeutyczny, rozwijający zainteresowania).

Dodatkowo formą wspierania rodziny mającą na celu udzielanie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka była funkcjonująca na terenie gminy Pułtusk placówka wsparcia dziennego dla dzieci w formie opiekuńczej - świetlica „Słonecznikowa Brać”, działająca przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku przy ulicy 13 Pułku Piechoty 1. Na zajęcia świetlicy w 2024r. zostało skierowanych 17 dzieci z rodziny borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji wychowawczych.

Placówka wsparcia dziennego – świetlica „Słonecznikowa Brać” w Pułtusku w ramach promocji aktywnego spędzania czasu wolnego w 2024 roku podejmowała działania zmierzające do optymalnego zagospodarowania czasu wolnego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Świetlica prowadziła następujące formy pracy:

- 1) sprawowała opiekę nad dzieckiem, polegającą na wspomaganiu i uzupełnianiu niektórych funkcji rodziny,
- 2) udzielała pomocy w nauce,
- 3) udzielała indywidualnej pomocy pedagogicznej w sytuacjach konfliktowych, kryzysach rodzinnych i szkolnych,
- 4) organizowała czas wolny, zabawy i zajęcia sportowe oraz rozwijała zainteresowania,
- 5) realizowała działania o charakterze profilaktycznym, mające na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, pełniła funkcje naprawcze oraz wspierające

rodziny.

W 2024r. dzieci skierowane do placówki wsparcia dziennego mogły skorzystać z warsztatów psychologicznych zorganizowanych przy współpracy z Fundacją Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” z siedzibą w Pułtusku oraz warsztaty: „Dyńowy Festiwal”, „Straszna Impreza-Halloween”, andrzejkowe zorganizowane przez firmę Fabryka Śmiechu-animacje dla dzieci, mikołajkowe i świąteczne przy współpracy firm: Fabryka Pomysłów w Ciechanowie - malowanie szklanej bombki, AKMA Sala Zabaw dla dzieci w Pułtusku- świąteczna ramka na zdjęcie, Stodoła Marzeń u Piotrusia Pana - wizyta w wiosce Św. Mikołaja, Las&Kwia Ty- stroik Bożonarodzeniowy.

W 2024r. w ramach rozwijania i precyzowania u uczestników świetlicy zainteresowań, zamiłowań i uzdolnień zostały zorganizowane następujące imprezy kulturalne:

1. Dzień Dziecka - wyjazd do Warszawy „Hellenów”: zabawa na świeżym powietrzu, koncert muzyczny, poczęstunek. W wydarzeniu wzięło udział 11 dzieci.
2. Bal Karnawałowy przy udziale Godan Strefa Uśmiechu - Pułtusk oraz Eco Pułtusk.
3. Warsztaty Bożonarodzeniowe oraz wizyta w wiosce Św. Mikołaja w Stodole Marzeń u Piotrusia Pana w Płocochowie.

W ramach warsztatów zimowych zostały zorganizowane zajęcia plastyczne, warsztaty manualne oraz zajęcia sportowe przy współpracy z Biblioteką Pedagogiczną Filia w Pułtusku, podczas których dzieci mogły skorzystać z magicznego dywanu i magicznej ściany.

W trakcie warsztatów manualnych zorganizowanych przez Godan Strefa Uśmiechu oraz Eco Pułtusk dzieci wykonały eco broszkę dla babci i dziadka oraz uczyły się podstaw szycia.

Podczas warsztatów letnich w sierpniu 2024 r. 15 dzieci z rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku wzięło udział w zajęciach ukierunkowanych na bezpieczne spędzanie czasu wolnego, wypoczynek i zabawę. Dzieci korzystały z drugiego śniadania oraz obiadu dostarczanego do placówki wsparcia dziennego Świetlicy „Słonecznikowa Brać” w Pułtusku.

W trakcie warsztatów letnich dzieci korzystały z zajęć:

- 1) psychologicznych – warsztaty;
- 2) rozrywkowych - gry, zabawy, konkursy;
- 2) artystycznych - rysunek, prace plastyczne, teatralne, warsztaty;
- 3) sportowych -gry, zabawy ruchowe;
- 4) wycieczek pieszych i wyjazdowych (Sala Zabaw „AKMA” w Pułtusku, Warszawa ”Hellenów”- Dzień Dziecka, wyjście na plażę i do pobliskiej łodziarni).

W związku z realizacją zadań zleconych w zakresie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w roku 2024 wpłynęło **1048** wniosków.

Lp.	Forma pomocy	Liczba wniosków	Liczba wydanych decyzji
1.	Świadczenia rodzinne	886	1441
2.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	157	198
3.	Za życiem	5	5
4.	Zasiłek dla opiekuna	0	0
5.	Świadczenia wychowawcze	0	0
Razem		1048	1644

W wyniku przyznanych i zrealizowanych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem” Ośrodek w roku 2024 wypłacił **28 868 świadczenia** na łączną kwotę **12 747 787,80 zł**.

I. Świadczenia rodzinne przyznane w 2024r. - zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Lp.	Świadczenia	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wydatki
1.	Zasiłek rodzinny	449	957	9687	1 118 142,98
	zasiłek do ukończenia 5 roku życia	-	-	2151	200 949,83
	zasiłek powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	-	-	6982	843 158,31
	zasiłek powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia	-	-	528	70 524,84
	zasiłek powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia	-	-	26	3510,00
2.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu:			5207	580 695,08
	urodzenia dziecka	25	25	31	24 354,85
	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego samotnego wychowania dziecka	17	23	148	54 842,24
	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:	93	100	1006	104951,11
	- do 5 roku życia	-	-	116	10 365,40
	- powyżej 5 roku życia	-	-	890	94 585,71
	rozpoczęcia roku szkolnego	340	620	953	58 849,49
	podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:				
	w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	8	11	85	9068,32
	w związku z dojazdem do szkoły	35	42	279	18 641,09
	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	144	203	2131	198 003,58
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	793	793	8629	1 862 483,36
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	233	233	2609	7 764 440,50
5.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	5	5	58	35 960,00
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	70	70	70	70 000,00
7.	Świadczenie rodzicielskie	56	56	353	305 504,50
			Razem	26 613	11 737 226,42

II. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w 2024r.- zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	153	212	2250	990 561,38

Egzekucja należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego odbywała się za pośrednictwem organów egzekucyjnych: sądowego (komornika) i administracyjnego (urzędu skarbowego).

<i>Należności zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2024r.</i>	
Przekazane na dochody budżetu państwa (kwota w zł)	Przekazane na dochody własne organu wierzyciela (kwota w zł)
484 283,56	116 265,76

<i>Stan należności na 31 grudnia 2024r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł</i>
18 401 475,00

III. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka wypłacone w 2024r. – zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka	5	5	5	20 000,00

IV. Składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne (opłacane za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekunów) w 2024r.

L.p.	Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba składek	Kwota świadczeń w zł
1.	składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe	159	1763	1 363 831,92
2.	składki na ubezpieczenia zdrowotne	156	1 741	454 232,47

Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje świadczenia dla rodziny: „Dobry Start” od 1 stycznia 2022r., zaś świadczenie wychowawcze od 1 czerwca 2022r.

Ze świadczeń rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024r. skorzystało ogółem **1 301 rodzin**, zaś z funduszu alimentacyjnego skorzystało **153 rodziny**.

Zadania z obszaru wspierania rodziny realizowane były przez inne instytucje gminne i powiatowe. Kierując się ideą przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu, zapobiegające powstawaniu dysfunkcji. Profilaktyka rodzinna była realizowana przez gminne instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny. Pomoc była skierowana głównie do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Wspólne wytyczne i cele Programu realizowane były na terenie gminy Pułtusk przez wymienionych dalej partnerów i realizatorów, opierały się na szerokiej współpracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku wspierał rodziny wielodzietne poprzez realizację **Programu Rodzina 3+**, którego celem było umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny wielodzietnej, poprawa warunków materialnych i wzmocnienie kondycji rodziny wielodzietnej, z myślą o wsparciu w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych oraz zapewnieniu dostępności do dóbr sportowych i kulturalnych.

W 2024 roku wydano **366 Kart Rodzina 3+** dla **73 rodzin**.

Na terenie gminy Pułtusk realizowany był również rządowy program dla rodzin wielodzietnych „**Duża Rodzina**”. Jest to szczególna forma pomocy, która uprawnia niezależnie od dochodu do zniżek dla rodzin wielodzietnych, w której rodzic/rodzice lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 lub 25 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej, bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Rodziny posiadające Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju, co wpływa na obniżenie kosztów codziennego życia.

W 2024 roku wydano **173 Karty Dużej Rodziny** dla **73 rodzin**.

Urząd Miejski w Pułtusku w wyniku Otwartego Konkursu Ofert na powierzenie realizacji zadań publicznych na rok 2024 roku w ramach współpracy Gminy Pułtusk z organizacjami pozarządowymi z zakresu wspierania, upowszechniania kultury fizycznej i opieki paliatywno-hospicyjnej, krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz ratownictwa i ochrony ludności powierzył do wykonania zadania i przyznał dotacje:

- 1) Miejskiemu Klubowi Sportowemu „Narew” w Pułtusku w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie **33 000,00 zł** na zadanie pt. „Szkolenie sportowe w podnoszeniu ciężarów”,
- 2) Młodzieżowemu Klubowi Sportowemu w Pułtusku w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie **31 000,00 zł** na zadanie pt. „Rozwój lekkiej atletyki poprzez „Czwartki lekkoatletyczne”, zawody i zajęcia dla uczniów”,

- 3) Młodzieżowemu Klubowi Sportów Walki „Kan” Pułtusk w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie **30 000,00 zł** na zadanie nr 5, pt. „Szkolenie i współzawodnictwo w sportach walki”,
- 4) Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Posejdon” w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w kwocie **25 000,00 zł** na zadanie pt.: „Szkolenie i współzawodnictwo sportowe w pływaniu”,
- 5) Młodzieżowemu Klubowi Sportowemu „Semiramida” w kwocie **21 000,00 zł** na zadanie „Szkolenie i współzawodnictwo w sportach walki”,
- 6) Caritas Diecezji Płockiej w ramach opieki paliatywno - hospicyjnej w kwocie **40 000,00 zł** na zadanie pt. „Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczonym chorobą nowotworową i ich rodzinom z terenu gminy Pułtusk w ramach funkcjonowania Hospicjum Stacjonarnego Caritas Diecezji Płockiej w Pułtusku”,
- 7) Pułtuskowskiemu Klubowi Wodniaków w ramach krajoznawstwa, wypoczynku dzieci i młodzieży w kwocie **14 000,00 zł** na zadanie „Wędrowny Obóz Żeglarski”,
- 8) Stowarzyszeniu „Z Serca” w Pułtusku w ramach krajoznawstwa, wypoczynku dzieci i młodzieży w kwocie **7 000,00 zł** na zadanie „Kolonie lato „Z Serca” dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Pułtusk”,
- 9) Stowarzyszeniu „Razem dla Jedyńki” w kwocie **4 000,00 zł** na zadanie „II Obóz wędrowny Skautów”,
- 10) Pułtuskowskiemu Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu w ramach ratownictwa i ochrony ludności przyznano dotację w kwocie **40 000,00 zł** na zadanie pt. „Utrzymanie gotowości ratowniczej na terenie rzeki Narew/ Gmina Pułtusk 2024”.

W zakresie działań wspierających rodziny marginalizowane, wymagające wsparcia we wzmocnieniu roli rodziny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniał również specjalistyczne poradnictwo dla ofiar przemocy domowej, świadczone przez ekspertów: prawnika, psychologa, terapeutę ds. profilaktyki uzależnień w ramach funkcjonującego przy Ośrodku **Interdyscyplinarnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej**, którego celem było pobudzenie wrażliwości na drugiego człowieka i samego siebie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy ofiarom przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy domowej oraz zintegrowanie działań poszczególnych instytucji gminnych na rzecz ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej, a także oddziałujących efektywnie na sprawców i świadków przemocy domowej. Specjaliści udzielili **318 porad 106 rodzinom** o liczbie **192 osób**, tj.: prawnik - **64 porady** (64 rodziny, w tym 69 osób w rodzinach), psycholog - **110 porad** (30 rodzin, w tym 87 osób w rodzinach), specjalista profilaktyki uzależnień - **144 porady** (12 rodzin, w tym 36 osób w rodzinach).

Zapewnienie dzieciom opieki w rodzinach zastępczych oraz w placówce opiekuńczo – wychowawczej jest zadaniem własnym powiatu. Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku**.

Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonuje forma rodzinnej pieczy zastępczej w postaci rodzin zastępczych spokrewnionych i jeden rodzinny dom dziecka. Liczba rodzin zastępczych w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku monitoruje funkcjonowanie wszystkich rodzin zastępczych na terenie powiatu pułtuskiego. Zapewnia im pomoc finansową zgodnie z ustawą o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej, wsparcie specjalistów

oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator pieczy zastępczej udziela pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej poprzez zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza tymczasowo zapewnia dziecku, pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, całodobową opiekę i wychowanie. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej, nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona. Wszystkie rodziny zastępcze są zobowiązane m.in. do traktowania dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, zapewnienia rozwoju uzdolnień i zainteresowań, zaspokojenia jego potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w 2024 roku podejmowało działania w celu promocji rodzicielstwa zastępczego i naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej poprzez udostępnienie materiałów promocyjnych, ulotek, zamieszczanie na stronie PCPR ogłoszeń. Na terenie placówki prowadzono szkolenia dla rodzin zastępczych spokrewnionych, szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej prowadzone były według indywidualnego planu szkolenia, w zależności od potrzeb rodziny i dziecka.

Z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 29 maja 2024 r. odbyło się uroczyste spotkanie wszystkich rodzin zastępczych z powiatu pułtuskiego, na terenie Domu Polonii w Pułtusku, działającego przy Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska”. Podczas spotkania miała miejsce inauguracja lokalnej kampanii społecznej pn. „Podaruj Swój Dom – zostań rodziną zastępczą”. Wydarzenie to było okazją do podziękowania rodzicom zastępczym za troskę, cierpliwość, empatię i trud wkładany w opiekę nad powierzonymi dziećmi, a także za zaangażowanie w ich wychowanie zapewniając dzieciom możliwość dorastania w otoczeniu domowego ciepła i miłości. Uczestnicy uroczystości mogli obejrzeć występy wokalne, taneczne i artystyczne zaprezentowane przez dzieci podczas gali talentów.

W siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w dniu 17 grudnia 2024r. zorganizowano przedświąteczne spotkanie dla rodziców zastępczych oraz dzieci biorących udział w konkursie pt. „Radosne Świąta”. Podczas uroczystości wręczone zostały nagrody, a także podziękowania skierowane do uczestników za ich zaangażowanie, poświęcony czas oraz trud włożony w wykonanie wyjątkowych ozdób świątecznych.

Na terenie gminy Pułtusk w 2024 roku funkcjonowały **23 rodziny zastępcze, 1 rodzinny dom dziecka i 1 rodzina zastępcza zawodowa**. W 2024 roku na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **431 255,88 zł** za 49 dzieci ze środków własnych gminy. W związku z umieszczeniem 3 dzieci w pieczy zastępczej przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie ponoszono ww. odpłatności. W rodzinnej pieczy zastępczej pozostawało umieszczonych **52 dzieci** z terenu gminy Pułtusk. Z tego 19 dzieci pozostawało pod opieką 13 spokrewnionych rodzin, 9 dzieci pozostawało w 9 rodzinach niezawodowych, 7 dzieci pozostało w 1 rodzinie zawodowej, 4 dzieci pozostawało w Rodzinnym Domu Dziecka na terenie gminy Pułtusk. Natomiast 6 dzieci pozostawało w 4 rodzinach niezawodowych, 5 dzieci w 2 rodzinach zawodowych, 2 dzieci w 1 rodzinie spokrewnionej poza terenem gminy Pułtusk. W okresie sprawozdawczym postanowieniem Sądu Rejonowego w Pułtusku 1 dziecko

powróciło pod opiekę rodziców biologicznych. Natomiast 3 małoletnich dzieci zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Pułtuskach zostało umieszczonych w rodzinie preadopcyjnej, a 5 pełnoletnich wychowanków opuściło pieczę zastępczą.

W porównaniu do lat ubiegłych liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku zmniejszyła o 7 dzieci w stosunku do 2023r., zaś w stosunku do 2022r. wzrosła o 8 dzieci.

Na rzecz osób i rodzin w systemie pieczy zastępczej podejmowana była praca socjalna i poradnictwo, nakierowane na motywowanie i wzmacnianie zasobów rodziców, by samodzielnie przewyżczali trudności i problemy, które były przyczyną umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni, asystenci rodzin Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtuskach brali czynny udział w posiedzeniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach, podczas których omawiano sytuację dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz sporządzano opinię na temat możliwości przejścia przez rodziców biologicznych opieki nad dzieckiem.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtuskach podejmowało szereg działań na rzecz monitorowania sytuacji rodzin naturalnych dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z celami zawartymi w Planie Pomocy Dziecku skoordynowanym z Planem Pracy z Rodziną m.in.: w formie spotkań i konsultacji zespołów złożonych z pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach, w tym koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtuskach oraz asystentów rodziny. Dodatkowo Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach w 2024r. w ramach działań profilaktycznych oraz zaradczych prowadziło specjalistyczne poradnictwo tj. pomoc psychologiczną (12 osób), pedagogiczną (2 osoby), prawną (23 osoby) oraz poradnictwo rodzinne (3 osoby), szczególnie w ramach wzmocnienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodzin. W odniesieniu do rodzin zastępczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach zapewniało świadczenia związane z pokryciem kosztów utrzymania w pieczy zastępczej, pokryciem kosztów utrzymania lokalu, dodatkiem z tytułu niepełnosprawności, świadczenia jednorazowego na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka. Nadmienić należy, iż Centrum w 2024r. organizowało imprezy i spotkania okolicznościowe, tj.: Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, wyjazd integracyjny dla dzieci z rodzin zastępczych do gospodarstwa agroturystycznego „Stajnia Delicja” w Obrytem, warsztaty twórczości ludowej „Jajko Kurpiowskie”, impreza integracyjna w Stajni Szafir w Szwelicach „Pożegnanie wakacji w siodle”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach w roku 2024 współpracowało w zakresie nawiązywania, utrzymania kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi na rzecz powrotu dzieci pod ich opiekę – udzielono wsparcia 13 rodzicom naturalnym z terenu gminy Pułtusk.

Działania profilaktyczne, interwencyjne i zaradcze podejmowała **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtuskach** kierując wnioski do Sądu Rejonowego w Pułtuskach o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczniczym – **6 wniosków**. W 2024r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło łącznie **51 wniosków** (w tym 41 mężczyzn i 10 kobiet) dotyczących zgłoszenia osób nadużywających alkoholu, wobec których były

podejmowane stosowne działania, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W ramach prowadzonego poradnictwa odbyło się 118 rozmów motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2024r. dofinansowano w kwocie **20 845,51 zł** działalność placówki wsparcia dziennego realizującej program opiekuńczo-wychowawczy dla dzieci z rodzin zmagających się z problemami wychowawczymi.

Ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Klub Integracji Społecznej i Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku uzyskał dofinansowanie na realizację działalności KISS w 2024r. w wysokości **7 810,97 zł** w ramach zadania – Aktywizacja i integracja osób bezrobotnych z problemem alkoholowym lub zagrożonych tym problemem. Program był skierowany do osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ze środków pochodzących z opłat za korzystanie ze zezwoleń na sprzedaż artykułów alkoholowych w ramach konkursu ofert ogłoszonych w 2024 r. dofinansowano **8 programów** profilaktycznych m.in.: realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym, organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami w formie kolonii i obozów, wpieranie Stowarzyszeń Trzeźwościowych realizujących programy wspierające abstynencję, trzeźwienie i zdrowy styl życia koszt wyniósł **82 691,83 zł**.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pułtusku w ramach swojej działalności w roku 2024 podejmowała działania pomocowe dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

W ramach wspierania rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych realizowane były następujące działania:

1) Diagnozowanie i monitorowanie skali potrzeb i problemów rodzin:

- prowadzenie działalności diagnostycznej określającej poziom rozwoju dzieci, uczniów oraz pełnoletnich uczniów w różnych obszarach ich funkcjonowania oraz przyczyn ewentualnych problemów edukacyjnych i wychowawczych;
- wydawanie opinii i orzeczeń zawierających wskazania dla nauczycieli i rodziców do pracy z dziećmi i młodzieżą z różnego typu problemami;
- prowadzenie indywidualnych spotkań konsultacyjno-informacyjnych dla rodziców ukierunkowanych na usprawnianie ich kompetencji wychowawczych i pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów;

2) Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji (np. uzależnienia, przemoc):

- prowadzenie spotkań konsultacyjnych dla rodziców, podczas których realizowane jest wsparcie ukierunkowane na motywowanie do podejmowania działań w zakresie eliminowania destruktcyjnych postaw i zachowań;
- wyposażanie osób z różnego typu problemami (np.: uzależnienia, przemoc i inne) w dane teleadresowe osób, broszury, ulotki, informatory instytucji zajmujących się specjalistyczną terapią i profesjonalną obsługą prawną.

3) Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez udział w projektach socjalnych, kampaniach społecznych, których celem jest wzmacnianie rodziny i jej roli w społeczeństwie:

- prowadzenie zajęć o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym w szkołach z zakresu przeciwdziałania różnego typu problemom wychowawczym, m.in.: budowanie i podtrzymanie

pozytywnych relacji rówieśniczych i społecznych, incydentów przemocy, incydentów konfliktów, mediacji;

- spotkanie z rodzicami na temat motywacji do nauki;
- spotkania konsultacyjno-terapeutyczne prowadzone przez psychologów.

4) Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego:

- realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” - 15 dzieci zostało objętych wsparciem terapeutycznym.

5) Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia:

- prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, psychologiczno-pedagogiczno-logopedycznej oraz procesów integracji sensorycznej;
- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży, w zależności od ich potrzeb oraz ich rodzin. Liczba dzieci objętych terapią 121.

W roku 2024r. wydanych zostało 224 orzeczenia oraz 539 opinii, w tym 32 opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, 396 udzielono konsultacji, w tym 391 psychologicznych i 5 pedagogicznych oraz przeprowadzono 1750 diagnoz, w tym 707 psychologicznych, 708 pedagogicznych, 335 logopedycznych.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk w 2024 roku, w celu wspierania roli rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na terenie gminy Pułtusk podczas przeprowadzanych interwencji informowała rodziców o prawnych możliwościach rozwiązywania problemów, jak również o miejscach udzielających pomocy. Dzielnicowi wspólnie z policjantami Zespołu Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii brali udział w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych Zespołów Interdyscyplinarnych. W ramach nadzoru nad rodzinami związanymi z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty”, dzielnicowi prowadzili stały nadzór nad rodzinami poprzez odwiedzanie ich i sprawdzanie sytuacji rodzinnej. Wszelkie sygnały, jakie otrzymywali policjanci Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk o dysfunkcjach rodziny pod względem sprawowania opieki nad dziećmi były przekazywane w postaci informacji do Sądu Rejonowego w Pułtusk III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, celem podjęcia bezzwłocznych działań. Funkcjonariusze Zespołu Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii wspólnie z dzielnicowymi danego rejonu przeprowadzali spotkania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, pedagogów i osób starszych. Spotkania dotyczyły takich tematów, jak: odpowiedzialność karna dzieci i młodzieży, w szczególności przejawów demoralizacji i czynów karalnych, przemoc rówieśnicza, uzależnienia, przemoc domowa, handel ludźmi, Stop Mowie Nienawiści – w tym hejt, cyberprzemoc. W 2024r. zostało przeprowadzonych 307 spotkań profilaktycznych oraz sporządzono 39 formularzy „Niebieskie Karty”.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusk

W Sądzie Rejonowym w Pułtusk III Wydziale Rodzinnym i Nieletnich wszystkie podejmowane działania były nakierowane na wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. Służyły temu toczące się w Sądzie postępowania, wydane orzeczenia oraz postępowania wykonawcze. Kuratorzy Zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusk, w ramach swoich obowiązków służbowych realizowali postępowania wykonawcze, dozory kuratora wobec osób skazanych oraz nadzory kuratora wobec małoletnich dzieci i ich dorosłych opiekunów w środowiskach, gdzie występuje zjawisko przemocy domowej. Corocznie kuratorzy zawodowi pełnią dyżury w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem

oraz w Międzynarodowym Tygodniu Mediacji.

Pułtуска Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela w 2024 prowadziła szereg działań mających na celu wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowała różnorodne formy integracji rodziny ze społecznością lokalną.

Pułtуска Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela zrealizowała zadanie profilaktyczne pt. **KSIĄŻKA-UCZY-POMAGA** w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024. Odbiorcami programu były dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniowie szkół podstawowych Gminy Pułtusk. W ramach projektu zrealizowano:

- cykl warsztatów literacko-plastycznych z elementami biblioterapii „Bajkowy kalejdoskop”;
- cykl spektakli edukacyjno-profilaktycznych;
- eventy promujące czytelnictwo, tj. Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania, Noc Bibliotek;
- zakup nowości wydawniczych dla biblioteki.

W ramach zadania profilaktycznego **KSIĄŻKA-UCZY-LECZY-POMAGA**. Edycja II wzięło udział 876 osób. Dzięki udziałowi w projekcie wyodrębniono nowy dział Wypożyczalni dla Dzieci i Młodzieży pt. **Emocjonalna apteczka**. Nowości książkowe podejmują zagadnienia takie jak: rozpoznawanie uczuć i emocji, przeciwdziałanie uzależnieniom, uczące jak radzić sobie w trudnych sytuacjach oraz zachęcające dorosłych do rozmów z dziećmi. Biblioteka wzbogaciła swój księgozbiór o 73 woluminy za kwotę 1 542,12 zł.

Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz rodzin zrealizowano w ramach zadania profilaktycznego **KSIĄŻKA-UCZY-LECZY-POMAGA**. Edycja II, takie jak:

- **My się zimy nie boimy, w Bibliotece ja spędzimy** – cykl zajęć dla dzieci w wieku 6-10 lat w ramach ferii zimowych m.in. warsztaty literacko-plastyczne: Zimowy krajobraz, dzień Babci i Dziadka to radość i gradka, Ulepimy dziś bałwana, zajęcia edukacyjne Bezpieczna sieć w ramach Dnia Bezpiecznego Internetu, trening spostrzegawczości Świat puzzli – uczestniczyło 27 osób;
- **Jestem eco** - warsztaty malowania na torbach ekologicznych podczas Smart Town Congress – Kongres Miast Przyszłości w Pułtusku - uczestniczyło 350 osób;
- **Na tropie afery, gdzie podziały się litery?!** - spektakl teatralny dla najmłodszych z okazji **Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich** w wykonaniu Teatru Edukacji i Profilaktyki Maski w Krakowie. Spektakl zrealizowany z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 96 osób;
- **Tydzień Bibliotek** pod hasłem **BIBLIOTEKA- miejsce na czasie!** ogólnopolska akcja promująca czytelnictwo, biblioteki i bibliotekarzy - spotkanie autorskie połączone z warsztatami literackimi z Barbarą Supeł, autorką książek dla dzieci, współorganizowane z Centrum Książki Szkolnej – Księgarnia Baszta - uczestniczyło 52 osoby; zajęcia edukacyjno-literackie pt. *Brzechwa Dzieciom* dla dzieci z pułtuskich przedszkoli i uczniów klas I-III szkół podstawowych - uczestniczyło 513 osób; zajęcia edukacyjne pt. „Ziemia obiecana (1974) Andrzeja Wajdy po 50 latach...” dla uczniów ze szkół średnich - uczestniczyło 333 osoby; spotkanie dla młodzieży ze szkół średnich z Marcinem S. Przybyłkiem - uczestniczyło 45 osób;
- **Bing w Bibliotece** - cykl spotkań z Bingiem, ulubionym bohaterem serii książek dla najmłodszych, głośne czytanie w pułtuskich przedszkolach - uczestniczyło 10 osób;
- **Z książką w świat wartości** - 5-dniowe warsztaty edukacyjne z klockami LEGO Bajkowy Kalejdoskop, przeprowadzone przez Centrum EDUKIDO w Wyszku – uczestniczyło 20 dzieci w wieku 6-11 lat; warsztaty teatralne i literacko-plastyczne z elementami biblioterapii dla dzieci

w wieku 6-11 lat – uczestniczyło 39 dzieci. Warsztaty zrealizowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024;

- **Akcja Biblioteka na plaży!** - w lipcu i sierpniu 2024r. na Plaży Miejskiej w Pułtuskach Biblioteka prowadziła akcję bookcrossingową, gdzie można było skorzystać z darmowej wymiany książek. Dostępne były tytuły zarówno dla dzieci, jak i dorosłych;

- **Złote jajko** - spektakl teatralny dla najmłodszych na motywach bajki Władymira Orłowa Złote jajko – opowieść o tym, jak zło zamienić w dobro. Spektakl w wykonaniu Teatru Lalek IGRASZKA, zrealizowany z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 75 osób;

- **Podróż za horyzont** - Spektakl teatralny w wykonaniu Teatru Lalek IGRASZKA. Opowieść o przyjaźni i o tym, że nie należy nikogo oceniać zbyt pochopnie. Spektakl zrealizowany z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 68 osób;

- **Miś marzy skrycie, o przyjacielu celebrycie** - spektakl teatralny w wykonaniu aktorów z Teatru Edukacji i Profilaktyki Maska w Krakowie. Zebrana publiczność obejrzała zabawny i pouczający spektakl o relacjach międzyludzkich „w realu” oraz konieczności odpowiedzialnego korzystania z mediów. Spektakl zrealizowany z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 50 osób;

- **Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania** - 26 września 2024 r. odbyło się głośne czytanie bajek Pana Poety, wyróżnionych na złotej Liście Fundacji ABC XXI „Cała Polska czyta dzieciom”. Książki oraz barwne postacie posłużyły jako inspiracja do wielu zabaw, jakie autor przygotował dla zaproszonych na animacje dzieci z pułtuskich przedszkoli. Działanie zrealizowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 55 osób;

- **Noc Bibliotek** - 11 października 2024 r. odbyła się X Noc Bibliotek pod hasłem MOC BIBLIOTEK. Bibliotekę odwiedził Konrad Modzelewski, iluzjonista. Dzieci w wieku 11+ oraz ich opiekunowie obejrzały film familijny pt. „Mój brat ściga dinozaury”, inspirowany bestsellerową książką G. Mazzarioli. Działanie zrealizowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 150 osób;

- **Warzywa i owoce mają czarodziejskie moce** - spektakl teatralny w wykonaniu aktorów z Teatru Edukacji i Profilaktyki Maska w Krakowie. Działanie zrealizowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 - uczestniczyło 136 osób.

Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtuskach w ramach wspierających rodzinę organizowało i współorganizowało szereg imprez kulturalnych i rekreacyjnych zapewniających rodzinom i dzieciom możliwość spędzenia czasu wolnego.

W ramach przedsięwzięć kulturalnych w celu integracji rodzin Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtuskach w 2024 roku zorganizowało imprezy kulturalne m.in.:

1) Wystawy:

- biograficzna „Mikołaj Kopernik. Życie i dzieło” w Galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtuskach współorganizowana z Państwową Akademią Nauk;
- „Panama – zachwycająca różnorodność” współorganizowana z Ambasadą Panamy;
- „Pułtusk w kadrach komiksu”- wystawa komiksów uczestniczek zajęć z rysunku i komiksu;
- „Drzeworyt japoński”;

- „UKIYO-E”, czyli pejzaże i życie codzienne w drzeworycie japońskim z XVIII i XIX wieku”;
 - „Pułtusk ART’24” - wystawa artystów pułtuskich;
 - Fotograficzna przy współpracy z Instytutem Teatralnym – zdjęcia finalistów i nagrodzonych w IX edycji Konkursu Fotografii Teatralnej;
 - „JA darle que es mole de olla” współorganizowana z Ambasadą Meksykańską;
- 2) Lekcje w Galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku – zajęcia edukacyjno-artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
 - 3) Planowe projekcje filmowe;
 - 4) Planowane zajęcia w ramach pracowni i kół zainteresowań;
 - 5) Spektakle teatralne w wykonaniu: Teatru In-art z Wrocławia, Katolickiego Teatru Edukacji z Krakowa, Narodowego Teatru Edukacji z Warszawy, „Weekend z R” Agencji Artystycznej Diabeł, Teatru Artenes z Wrocławia, Polskiego Stowarzyszenia Estradowego „POLEST” Narodowego Teatru Edukacji z Wrocławia, dziecięcej grupy teatralnej „Poplątani” działającej przy MCKiS w Pułtusku, grupy teatralnej „Ucho od śledzia”, Agencji Artluuk Films w Warszawie;
 - 6) Orszak Trzech Króli;
 - 7) Ferie zimowe organizowane przez Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku – zajęcia artystyczne, zajęcia manualno-plastyczne, koralikowe prasowanki, warsztaty tworzenia postaci, podstawy witrażu, gry i zabawy oraz seanse popołudniowe;
 - 8) Stand-up w wykonaniu: Ewy Błachnio, Macieja Wróblewskiego, Tomasza Karolaka, Katarzyny Piaseckiej, Piotra Szumowskiego, Rafała Rutkowskiego;
 - 9) Koncert z okazji Dnia Kobiet – Antek Smykiewicz;
 - 10) XXV Spotkanie ze Sztuką Wielkanocną – warsztaty artystyczne;
 - 11) Wianki 2024;
 - 12) Walentynki w kinie „Narew” - seans połączony z losowaniem upominków dla widzów;
 - 13) Warsztaty:
 - perkusyjne dla uczniów szkół podstawowych w Pułtusku,
 - artystyczne (teatralne) dla uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej im. K. Potockiej w Pułtusku,
 - musicalowe dla dzieci i młodzieży, zakończone spektaklem „Królowna Śnieżka”, „Księga dżungli”;
 - 14) Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
 - 15) XI Noc Muzeów z Małym Muzeum Kina;
 - 16) Dzień Dziecka - piknik;
 - 17) Bezpłatne rejsy łodziami po Narwi;
 - 18) Koncert „Warszawa walczy, Warszawa trwa!” w ramach 80 rocznicy Powstania warszawskiego w wykonaniu grupy teatralnej „Ucho od śledzia”;
 - 19) Dni Patrona Pułtuska, koncert rodzinny „Dźwiękoludki” program artystyczny MKCiS, koncert zespołów: Baranowski, Budka Suflera, Sound’n’Grace;
 - 20) Oferta wakacyjna- zajęcia dla dzieci i młodzieży – warsztaty artystyczne, teatralne, rysunek mangowy oraz gry i zabawy;
 - 21) Szlachetna Paczka – współorganizacja imprezy;
 - 22) Cyrk zimowy na scenie „Lodowa kraina czarów”;
 - 23) „Święto plonów” w Gminie Pułtusk – przedsięwzięcie współorganizowane z Samorządem Urzędu Marszałkowskiego;
 - 24) Mikołajki w kinie Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku;
 - 25) Spotkanie Wigilijne dla mieszkańców Gminy Pułtusk i powiatu pułtuskiego – koncert kolęd

i pastorałek.

W 2024 roku dorośli, młodzież i dzieci mogli rozwijać swoje pasje podczas stałych zajęć artystycznych organizowanych przez **Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku**: „Plastyka dla Smyka” (5-7 lat), „Rozmaitości plastyczne” (8-12 lat), „Młody artysta (5-7 lat), Arteterapia (7- 3 lat), „Rysunek i malarstwo sztalugowe” (od 10 lat), „Gitara-zajęcia indywidualne” oraz gitara basowa (od 8 lub 11 lat), „Zajęcia wokalne indywidualne”, „Nauka gry na perkusji” – warsztaty indywidualne oraz dla grup zorganizowanych, „Artystyczny Zespół Estradowy”. Udział w zajęciach był odpłatny. Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku posiada regulamin opłat za zajęcia z systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Regulamin był dostępny na stronie internetowej www.mckis.pultusk.pl oraz w sekretariacie placówki. Uczestnikom zajęć przysługiwała 50% zniżka dla posiadaczy Karty Rodzina 3+.

Dużą popularnością wśród mieszkańców Pułtuska cieszyła się działalność kinowa. Wychodząc naprzeciw lokalnej społeczności Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku utrzymywało cenę biletów na możliwie najniższym poziomie, wprowadzając bilety: normalny, ulgowy, grupowy, oraz karta „Rodzina 3+”.

Wielu mieszkańców Pułtuska w wieku od 3 do 60+ lat miało możliwość korzystania z bogatej oferty programowej oraz atrakcyjnego systemu zniżek dotyczącego oferty placówki. W ten sposób instytucja wspierała działania profilaktyczne i zaradcze na rzecz rodzin z terenu gminy Pułtusk.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku w 2024 roku był organizatorem, współorganizatorem szeregu imprez sportowo - rekreacyjnych na rzecz społeczności naszego miasta. Wszystkie zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych trenerów i instruktorów w poszczególnych grupach szkoleniowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, których celem jest poprawa sprawności fizycznej, promocja zdrowego stylu życia oraz przygotowanie do udziału w rozgrywkach i turniejach, a także wsparcie prawidłowego procesu wychowawczego poprzez sport.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku zrealizował poniższe przedsięwzięcia:

- 1) Zajęcia rekreacyjne dla dzieci na lodowisku miejskim – podczas ferii zimowych z lodowiska skorzystało około 60 dzieci z terenu Gminy Pułtusk;
- 2) Sportowe Ferie w MOSiR w 2024r. - cykl imprez rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych: Turniej piłki nożnej szkół podstawowych, ponadpodstawowych, Turniej piłki nożnej sołectw Gminy Pułtusk' Grand Prix w Tenisie stołowym, obóz stacjonarny dla dzieci – około 150 uczestników.
- 3) Piłkarski Dzień Wagarowicza z Nadnarwianką i MOSiR- Turniej piłki nożnej, gry i zabawy dla dzieci ze szkół podstawowych i przedszkoli z terenu Gminy Pułtusk, dmuchańce, trampoliny - około 500 uczestników;
- 4) Zawody pływackie z okazji Dnia Dziecka oraz Zawody Mikołajkowe- około 200 uczestników;
- 5) Gry i zabawy z okazji Dnia Dziecka- około 150 uczestników;
- 6) Otwarcie plaży - gry i zabawy dla dzieci – około 60 uczestników;
- 7) Półkolonie letnie z MOSiR-em 2024;
- 8) Wypoczynek letni dla dzieci. Zajęcia dla dzieci z Gminy Pułtusk w godz. 8.00-16.00 z wyżywieniem (śniadanie i obiad). Zajęcia sportowe (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, pływanie), wykłady z dietetykiem i psychologiem – 60 dzieci;

- 9) IV Świąteczny Turniej Szachowy o Puchar Burmistrza Miasta Pułtusk - Cykliczny turniej szachowy dla dziewcząt i chłopców ze szkół podstawowych współorganizowany przez MOSiR - 60 dzieci.

Zespół Przychodni Specjalistycznych AI – MED S.C. w Pułtusku w strukturach którego funkcjonują: **Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnia Leczenia Uzależnień** w ramach swojej działalności w 2024r. na rzecz wspierania rodzin w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania podejmował następujące działania, które zostały zrealizowane w ramach zakontraktowanych z NFZ dla osób powyżej 18 roku życia:

- 1) organizowano wizyty lekarskie, konsultacje/wizyty psychologiczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (557 osób);
- 2) udzielano porad terapeutycznych, prowadzono sesje grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 3) omawiano zagadnienia dotyczące usprawniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodzin z pacjentami korzystającymi z poszczególnych usług.

W 2024r. liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Pułtusku wyniosła 351 osób, zaś w Poradni Terapii Uzależnień w Pułtusku wyniosła 79 osób uzależnionych. Łączna liczba wizyt zrealizowanych w 2024r. wyniosła 10 634.

Żłobek Miejski w Pułtusku jako placówka opieki nad dziećmi do lat 3 w 2024r. wspierał rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez organizowanie zebrań oraz indywidualnych spotkań z Dyrektorem Żłobka oraz opiekunkami. Podczas adaptacji w żłobku zarówno dzieci, jak i rodzice przeżywają ogromny stres, jest to często pierwsze rozerwanie więzi rodzinnej. W tej sytuacji rodzice mogli liczyć na wsparcie i cenne porady, wypracowane przez wiele lat funkcjonowania placówki. Chcąc udoskonalić metodę komunikacji z rodzicami wdrożono aplikację, dzięki której rodzice mogli kontaktować się bez ograniczeń czasowych. Aplikacja pozwalała w szybki sposób poinformować rodzica o stanie zdrowia dziecka, ogłoszeniach, jadłospisie. Pracownicy pomagali rozwiązywać problemy związane z funkcjonowaniem dziecka w placówce. Zauważając problem, trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych kierowano rodziców do odpowiednich specjalistów, by móc przywrócić zdolność rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka w Żłobku odbywało się poprzez opiekę przez wykwalifikowaną kadrę opiekuńczą, która zapewniała wychowankom bezpieczeństwo, szacunek, troskę i życzliwość oraz wspieranie rodziców w funkcji opiekuńczo-wychowawczych dziecka. W placówce dbano o prawidłowy rozwój i żywienie dzieci.

Organizowano różnorodne formy integracji z rodzicami np.: rodzinny piknik z okazji Dnia Dziecka, Dni Patrona Pułtuską św. Mateusza, Kalendarz Adwentowy, który polegał na codziennym wypełnianiu zadań rodziców z dzieckiem aby wspólnie przygotować się do nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia, konkurs na Oficjalną Kartę Bożonarodzeniową, Warsztaty Rękodzielnicze, Wigilia Miejska, Otwarcie Wiejskiej Zagrody w placówce, warsztaty organizowane w ramach projektu „Działamy i wspieramy”, warsztaty z udzielania pierwszej pomocy.

Przedszkole Miejskie nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2024r. na rzecz wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych podejmowało działania profilaktyczne:

1) Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez organizowanie różnych form pedagogizacji rodziców m. in.:

- spotkania z rodzicami dotyczące tematyki rozwoju dziecka;
- spotkania adaptacyjne;
- zachęcanie do udziału w warsztatach tematycznych ukierunkowanych na kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich;
- wdrażano ogólnopolską akcję „Cała Polska Czyta Dzieciom”;
- konsultacje indywidualne ze specjalistami;
- prelekcje psychologa, konsultacje.

2) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku;
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku;
- współpraca z kuratorami sądowymi III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Pułtusku;
- wsparcie finansowe w zakupie paczek świątecznych, biletów na teatrzyk i innych imprez okolicznościowych.

3) Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną:

- angażowanie rodziców do realizacji zadań przedszkola;
- zachęcanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w procesie dydaktyczno-wychowawczym;
- wdrażanie do współpracy z instytucjami i organizacjami środowiska lokalnego (włączanie rodziców w akcje charytatywne organizowane przez placówkę).

4) Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny:

- udzielanie pomocy rodzinie i prowadzenie konsultacji wychowawczych dla rodziców;
- udzielanie pomocy w dotarciu do instytucji i podmiotów wspierających rodziny dysfunkcyjne przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz dotkniętych nadużywaniem alkoholu.

Przedszkole Miejskie nr 5 w Pułtusku w 2024r. podejmowało działania profilaktyczne, zaradcze lub interwencyjne na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich do zdolności do prawidłowego funkcjonowania:

1) Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- pomoc w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego i terapeutycznego;
- rozszerzanie wiedzy i świadomości rodziców na temat wychowania dzieci (Akademia Rodzica)
- cykl spotkań i szkoleń oraz systematyczne dostarczanie ciekawostek w mediach społecznościowych - dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich;
- angażowanie rodzin do udziału w projektach edukacyjnych, zachęcanie rodziców do wspólnego spędzania czasu;
- udzielanie indywidualnych konsultacji tzw. „godzin dostępności”.

2) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dzieci i rodzin zagrożonych:

- objęcie dożywianiem dzieci wymagających wsparcia finansowego na terenie placówki (obiady);
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pułtusku (opinie o wychowankach);
- współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku (opinie o wychowankach).

3) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin:

- zrealizowano 2 projekty edukacyjne „Luba czuje”, „Kolorowe uczucia Gucia”- uczestniczyło 145 dzieci;
- udział w kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Przemiarowie w 2024r. na rzecz wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych podejmował działania profilaktyczne:

1. Wpieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej:

- prowadzono diagnozę sytuacji rodzinnej i opiekuńczej uczniów, określano poziom funkcjonowania uczniów w rodzinie;
- wzmacniano rolę i funkcjonowanie rodziny na spotkaniach integracyjnych, przedstawieniach szkolnych, zajęciach psychoedukacyjnych podkreślając ważność roli rodziny w życiu dziecka;
- prowadzono indywidualne spotkania wspierające z rodzicami i uczniami w chwili zauważanych problemów - rodzinnych, koleżeńskich, emocjonalnych;
- kierowano na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w celu rozwiązania zauważonych trudności psychoedukacyjnych uczniów;
- prowadzono prelekcje na zebraniach z rodzicami dotyczące podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, motywowanie ich do podejmowania wysiłku na rzecz zmian w obrębie własnych umiejętności rodzicielskich, służyło wsparciem i rozmową;
- wskazywano sposoby na konstruktywne rozwiązywanie problemów wychowawczych z dziećmi;
- uczniowie uczestniczyli w konkursach profilaktycznych organizowanych na terenie gminy Pułtusk;
- pedagog, psycholog i wychowawcy prowadzili zajęcia psychoedukacyjne w ramach szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego;
- informowano uczniów i rodziców na temat adresów instytucji pomocowych, poradni.

2. W ramach zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

- upowszechniano wśród rodziców informacje w zakresie możliwości uzyskania przez nich pomocy socjalnej i psychologicznej;
- pozostawano w stałym kontakcie z pracownikami ośrodków pomocy społecznej, kuratorami i asystentami rodziny;
- pozostawano w stałej gotowości do zapewnienia wsparcia w rozwiązywaniu różnego typu problemów dzieci, młodzieży i dorosłych;
- udzielano wsparcia dzieciom poprzez ich aktywny udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- angażowano instytucje zewnętrzne do pomocy rodzinom;
- nauczyciele i pracownicy biurowi szkoły zaangażowali się w akcję pomocową dla jednej z rodzin społeczności szkolnej organizując paczkę z produktami żywnościowymi i higienicznymi.

3. W ramach promowania i organizowania różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną:

- organizowano akcje charytatywne wspólnie z rodzicami, uczniami i nauczycielami;
- organizowano spotkania okolicznościowe: Dzień Dziecka i sportu, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny, jasełka szkolne oraz występy dla rodzin uczniów Zespołu mające na celu pogłębienie więzi między uczestnikami;
- prowadzono konsultacje z rodzicami i uczniami mające na celu poprawę relacji między nimi;
- młodzież szkolna brała udział w międzyszkolnych konkursach profilaktycznych: Gminna Gala Profilaktyki Lokalnej w ZS nr 2 w Pułtusku, Lokalna Burza Mózgów w PSP nr 1 w Pułtusku;
- przeprowadzono zebrania z rodzicami i wychowawcami klas;

- zachęcano do kontaktów ze specjalistami szkolnymi i nauczycielami przedmiotów w celu pomocy uczniom i rodzicom w chwili zauważenia przez nich trudności edukacyjnych bądź wychowawczych;

- zachęcano do udziału i pomocy przy organizacji uroczystości szkolnych i klasowych;

- prowadzono zajęcia integracyjne dla uczniów.

4. W ramach tworzenia warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny:

- zapraszanie specjalistów z zewnątrz do prowadzenia zajęć z uczniami i nauczycielami;

- stała współpraca z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w celu zapewnienia wsparcia rodzinom pozostającym pod opieką tej instytucji, wymiana spostrzeżeń;

- pozostawanie w stałym kontakcie z asystentami rodziny i kuratorami;

- realizacja programu rekomendowanego „Unplugged” wśród uczniów klasy VI-VII, „Używasz? Przegrywasz!” w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kludyny Potockiej w Pułtusku w 2024r. na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

1) Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych.

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (separacja rodziców, rozwód rodziców, euro sieroctwo, rodzina zastępcza, konflikty rodzinne, inne dysfunkcje) szkoła zapewniała wsparcie, polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu występującego w rodzinie;

- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, poprzez: Projekt „Szkoła dla Rodziców i Opiekunów”, Szkolenia z edukatorami zewnętrznymi i przedstawicielami Fundacji, Programy profilaktyczne „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne Możliwości”, „Wczesna Interwencja Profilaktyczna”, „Unplugged” itp.;

- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zebrania z rodzicami, szkolenia rodziców i konsultacje indywidualne lub rodzinne;

- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

- pomocy w integracji rodziny i pomoc w rozwiązywaniu konfliktów;

- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny z dysfunkcjami - kładziono nacisk na integrację;

- szukaniu wsparcia dla rodziny poprzez współpracę z instytucjami pomocowymi: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Kuratorami Sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

2) Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin zagrożonych.

Szkoła zapewniała wszystkim uczniom proces edukacyjny, dostosowany do indywidualnych możliwości i potrzeb dziecka, zapewniała wyposażenie w podręczniki i ćwiczenia szkolne. Na bieżąco prowadzona była ocena sytuacji rodzinnej uczniów. Uczniowie z rodzin dysfunkcyjnych oraz ubogich w razie potrzeby otrzymywali wsparcie w postaci pomocy materialnej i finansowej. Uczniowie korzystali z szerokiej oferty zajęć specjalistycznych, wspierających w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

3) Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną.

Szkoła realizowała projekty profilaktyczno-edukacyjne, których uczestnicy mieli możliwość uczestnictwa w prelekcji, debatach, warsztatach oraz wykonywaniu szeregu zadań. Spotkania/projekty uzmysłowiły uczestnikom złożoność problemów wynikających z wszelkiego

rodzaju uzależnień, wykształciły umiejętności dostrzegania problemów, nazywania ich i rozwiązywania. Utrwaliły wiedzę z szeroko pojętej profilaktyki. Problemy rodzinne generowane są najczęściej brakiem świadomości i nieumiejętności radzenia sobie z różnymi problemami dnia codziennego, nieumiejętnością rozmowy, nazywaniem emocji i uczuć. Przedstawiciele nauczycieli korzystali z wielu szkoleń i spotkań edukacyjnych, by dzielić się swoją wiedzą z całym środowiskiem szkolnym (rodzicami i uczniami).

Osiągnięte cele działań na rzecz społeczności lokalnej:

- uświadomienie nauczycielom, rodzicom, dzieciom i młodzieży złożoności różnych problemów w tym uzależnień, przemocy, relacji rówieśniczych i rodzinnych;
- dostarczenie wiedzy o mechanizmach uzależnień;
- kształcenie umiejętności nazywania problemu, poszukiwania jego rozwiązania, pomocy i wsparcia;
- poznanie instytucji pomocowych z terenu gminy Pułtusk;
- integracji środowisk.

Celem szkoły było zachęcanie i angażowanie rodziców w różnego rodzaju przedsięwzięcia organizowane przez szkołę między innymi: pikniki rodzinne, wycieczki szkolne dla całej rodziny, uroczystości szkolne - wewnętrzne i dla społeczności lokalnej, szkolenia, prelekcje, konferencje.

4) Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

Rodzice informowani byli o możliwościach uzyskania pomocy z różnych instytucji, zapoznawani byli z ofertami, programami wsparcia. Uczestniczyli w kampaniach ogólnopolskich dla rodziców i opiekunów.

Zespół Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2024r. podejmował działania w zakresie działań profilaktycznych, poradczych i/lub interwencyjnych podjętych na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania rodziny poprzez:

- 1) Organizowanie XI Gminnej Gali Profilaktyki Lokalnej pod hasłem: „WIERZĘ W SIEBIE”;
- 2) Udział nauczycieli w szkoleniach i konferencjach;
- 3) Utrzymywanie ścisłego kontaktu z asystentem rodziny, kuratorami społecznymi i zawodowymi Sądu Rejonowego w Pułtusku;
- 4) Sprawowanie opieki nad uczniami w rodzinach zastępczych i mającymi nadzór kuratora, dziećmi z dysfunkcjami rozwojowymi oraz różnymi deficytami, pomoc w rozwiązywaniu ich problemów;
- 5) Praca w ramach utworzonego stowarzyszenia DZIECI DZIECIOM;
- 6) Udzielanie porad, konsultacji oraz wsparcia rodzicom we wszystkich sytuacjach, gdy się o to zwracali, szczególnie w sytuacjach problemowych, wymagających interwencji pedagoga bądź innej specjalistycznej - przy współpracy dyrekcji i wychowawców. Problemy zgłaszane przez rodziców dotyczyły trudności wychowawczych, zaburzonych relacji dzieci-rodzice, niskiej motywacji uczniów do nauki;
- 7) Udzielanie pomocy uczniom, najczęściej w formie tzw. interwencji ukierunkowanej na udzielenie wsparcia. Dotyczyły one konfliktów rówieśniczych, trudności adaptacyjnych w grupie rówieśniczej, przemocy, problemów w środowisku domowym;
- 8) Udzielanie wsparcia indywidualnego uczniom i opiekunom przez pedagoga w zakresie rozwoju psychofizycznego dziecka;
- 9) Wspieranie uczniów w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

- 10) Umożliwianie uczniom uzdolnionym udziału w zajęciach rozwijających, kołach przedmiotowych, konkursach, projektach;
- 11) Udział w Ogólnopolskiej Kampanii BIAŁYCH SERC- Europejski Solidarny Protest Przeciwko Narkomanii i Przemocy;
- 12) Udział pedagoga w grupach diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk;
- 13) Zajęcia dla rodziców w ramach spotkań SZKOŁA DLA RODZICÓW I WYCHOWAWCÓW;
- 14) Udział w Ogólnopolskiej Kampanii DZIECIŃSTWO BEZ PRZEMOCY;
- 15) Realizacja projektu „Jak odczytywać emocje” przy współpracy z Uniwersytetem Dzieci.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk w 2024r. na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych prowadziła następujące działania:

- 1) Organizowanie opieki świetlicowej – 105 uczniów;
- 2) Realizacja projektu profilaktycznego „Jak żyć z ludźmi?” w tym zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych w 6 grupach, Gminny konkurs o bezpieczeństwie i zakup tablicy interaktywnej – uczestniczyło 496 uczniów;
- 3) Dostęp do platformy profilaktycznej „EduLyke” dla całej społeczności szkolnej – 1010 (uczniowie, rodzice, nauczyciele)
- 4) Prowadzenie szkolnej stołówki i dożywianie dzieci, z dofinansowaniem ze środków gminnych, działania prozdrowotne;
- 5) Pomoc socjalna w formie realizacji rządowych programów: bezpłatne podręczniki, pomoc rzeczowa i finansowa poprzez organizowanie akcji charytatywnych w formie zbiórek publicznych w szkole i na portalu społecznościowym Facebook: zbiórka żywności dla powodzian w Głuchołazach;
- 6) Krzewienie idei wolontariatu - szkolny wolontariat, Samorząd Uczniowski i społeczność szkolna;
- 7) Organizacja opieki medycznej - gabinet profilaktyczny z dyżurami pielęgniarki, sprawdzanie czystości głów, pogadanki pielęgniarki w klasach, bilanse zdrowia, poradnictwo – 470 uczniów;
- 8) Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnień „Program Domowy Detektywów. Jaś i Małgosia na tropie” – uczestniczyło 100 uczniów, „Unplugged” - uczestniczyło 75 uczniów;
- 9) Uczestnictwo w Paraolimpiadzie „Wszyscy różni, ale równi”, dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ich rodzin;
- 10) Realizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej: zajęcia terapeutyczne, wspierające, kompensujące, wyrównawcze, rozwijające, korygujące – uczestnictwo 470 uczniów;
- 11) Współpraca z Fundacją „Jeszcze” – pozyskanie dla szkoły dispenserów podpasek i tamponów do toalet;
- 12) Udział w projekcie ogólnopolskim pod nazwą bieg „Wilczym tropem” dla uczniów i ich rodzin – uczestniczyło 50 uczniów i nauczycieli;
- 13) Zatrudnianie pracownika na przejściu dla pieszych, kontrola wejść do placówki;
- 14) Udział w kampaniach „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na Rodzinę”;
- 15) Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej w szkole, uzależnieniom i przestępczości poprzez zorganizowanie: spotkania zespołów klasowych np. „Budowanie poczucia własnej wartości” i „Przeciwdziałanie przemocy”, „Hejt jako zjawisko współczesne” – psycholog szkolny, „Demoralizacja i jej skutki” – Policja, warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów, rodziców

i nauczycieli, np. „Emocje i ich wpływ na zachowanie”, „Mózg jako regulator naszego samopoczucia i naszych reakcji”, „Tolerancja i współistnienie”, „Uważność i spokój żabki”, „Bajka o Ciepłym i Puchatym” – pedagog szkolny, edukator.

- 16) Opracowanie i wdrożenie „Standardów Ochrony Małoletnich” – uczniowie - 470 i rodzice - 470, pracownicy szkoły – 70;
- 17) Stypendia Burmistrza dla uczniów szczególnie uzdolnionych: naukowe – 17 uczniów i sportowe – 4 uczniów;
- 18) Współpraca z instytucjami powołanymi w celu wspierania rodziny w pełnieniu jej funkcji z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pułtusk, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusk i świetlicą środowiskową, z Sądem Rejonowy i Zespołem Kuratorskim, z Komendą Powiatową Policji, z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychiatrą, lekarzem.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 z Klasami Sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk w 2024 r. na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania rodziny prowadziła następujące działania:

- 1) Porady i konsultacje dla rodziców;
- 2) Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w programie „Szkoła dla rodziców i wychowawców”;
- 3) Prelekcja dla rodziców klas 0-1 pt. „Pozytywna rola rodzica w wychowaniu dziecka”;
- 4) Diagnozowanie problemów, definiowanie możliwości wsparcia, wspólne wypracowanie rozwiązań i monitorowanie sytuacji;
- 5) Objęcie uczniów pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły;
- 6) Udzielanie wsparcia indywidualnego przez pedagoga i psychologa w zakresie rozwoju psychofizycznego;
- 7) Utrzymywanie stałego kontaktu z asystentami rodzin, kuratorami społecznymi i zawodowymi, koordynatorami pieczy zastępczej i innymi instytucjami wspierającymi pracę szkoły;
- 8) Udział uczniów w spektaklach profilaktycznych pt.: „Galaktyczny przyjaciel”, „Pułapki w Sieci”, „Dreams” w Teatrze Capitol;
- 9) Organizowanie różnorodnych form integracji rodzin w społeczności szkolnej i lokalnej: Dni Patrona Miasta Św. Mateusza – Barwny Korowód, Ślubowanie Klas Pierwszych, Andrzejki, Mikołajki, Szlachetna Paczka, Gala Talentów Uczniowskich, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Rodziny, warsztaty świąteczne, spotkania opłatkowe w klasach;
- 10) Udział w Gminnej Gali Profilaktyki Lokalnej pod hasłem „Wierzę w siebie” i Lokalnej Burzy Mózgów;
- 11) Promowanie i kształtowanie wśród młodzieży aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej: wolontariat uczniowski, udział w zajęciach SKS, konkursy wiedzy, warsztaty artystyczne;
- 12) Organizowanie akcji profilaktycznych „Włącz empatię”, „Wypowiadamy wojnę wulgaryzmem”, „Dzieciństwo bez przemocy”.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie w 2024r. prowadziła działania profilaktyczne na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania:

1. Działania profilaktyczne szkoły w tym zakresie skupiały się na:

- opracowaniu i wprowadzeniu procedury Standardów Ochrony Małoletnich. Zapoznaniu rodziców, nauczycieli i całą społeczność szkolną z wyżej wymienionymi procedurami;
- organizowaniu konsultacji psychologicznych i psychoedukacyjnych dla rodziców. Nawiązaniu współpracy z psychoterapeutą uzależnień i wspieraniu rodziców poprzez udział w spotkaniach terapeutycznych;
- wspieraniu i propagowaniu różnych form aktywności społecznej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania ich więzi rodzinnych poprzez organizację: Jarmarku Bożonarodzeniowego, Choinki Noworocznej, Dnia Babci i Dziadka, Balu Karnawałowego, udziału młodzieży i rodzin, nauczycieli w wspieraniu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Paczki dla Seniora;
- pomocy w podejmowaniu działań na rzecz wyrównywania szans rozwojowych oraz edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez działalność diagnostyczną – 19 uczniów, terapeutyczną, w tym zajęć korekcyjno – kompensacyjnych – 10 uczniów; zajęć z Treningu emocjonalno – społecznego – 10 uczniów; zajęć logopedycznych – 8 uczniów; konsultacji – 9 uczniów; zajęć szachowych – 10 uczniów; zajęć dodatkowych z języka angielskiego – 10 uczniów; zajęć rozwijających kreatywność – 35 uczniów dla uczniów klas I – III i klas VIII – 15 uczniów, zajęć rewalidacyjnych – 5 uczniów;
- realizowano rekomendowane programy profilaktyczne, tj.: Domowi Detektywi – 10 uczniów, Fantastyczne Możliwości – 12 uczniów, Unplugged – 8 uczniów. Objęto wsparciem psychologicznym – 19 uczniów;
- współpracy z instytucjami wspierającymi rodzinę takimi jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, Sąd Rejonowy w Pułtusku, Powiatowa Komenda Policji w Pułtusku.

Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusku w 2024r. w ramach wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych podejmowało następujące działania:

1) Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- zorganizowano dwa spotkania ogólnoszkolne nt. „Relacji w rodzinie, przemoc w rodzinie” dla 521 uczniów;
- udostępnienie i popularyzacja na terenie szkoły, na stronie internetowej szkoły i Facebook szkolnych telefonów, adresów pomocowych;
- rozmowy o charakterze wspierającym i terapeutycznym z rodzicami przeżywającymi trudności wychowawcze;
- rozmowy o charakterze wspierającym i terapeutycznym z uczniami przeżywającymi trudności osobiste, w relacjach domowych, rodzinnych, zdrowotnych – udzielono 151 porad dla 46 uczniów;
- przeprowadzenie diagnoz potrzeb uczniów i rodziców w celu modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły (rozpoznanie problemów, dostosowanie tematyki wychowawczej);

2) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin:

- zorganizowano 4 kiermasze przez wolontariat i nauczycieli – uczestniczyło 60 wolontariuszy;
- w ramach wyrównywania szans edukacyjnych zorganizowano zajęcia dodatkowe dla 15 uczniów oraz objęto pomocą psychologiczną 135 uczniów;
- zrealizowano 1 program profilaktyczny w ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii dla 521 uczniów;
- zorganizowano 742 zajęcia wychowawcze i edukacyjne nt. przeciwdziałania przemocy

rówieśniczej w szkole, uzależnieniu, przestępczości w szkole.

Zespół Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtusku w 2024r. w ramach wspierania rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych podejmował następujące działania:

- 1) Prowadzono na bieżąco diagnozę środowiska rodzinnego i sytuacji uczniów w rodzinie (ankiety, wywiady z uczniem, rodzicami, wychowawcami, obserwacja, analiz dokumentacji);
- 2) Udzielano porad i konsultacji dla rodziców, które były prowadzone przez psychologa, pedagoga, wychowawców i nauczycieli;
- 3) Zorganizowano kampanię informacyjną wśród rodziców na temat skutków wagarów i nadmiernej absencji ucznia w szkole;
- 4) Upowszechniano i udostępniano zainteresowanym rodzicom i uczniom adresy instytucji wspomagających dziecko i rodzinę;
- 5) Motywowano rodziców uczniów sprawiających trudności wychowawcze do podjęcia leczenia specjalistycznego dziecka.
- 6) Organizowano pomoc materialną – realizując w 2024 roku założenia Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025;
- 7) Prowadzono psychoedukację młodzieży m.in. poprzez realizację spotkań w zakresie praw i obowiązków dziecka; rozwijania kompetencji komunikacyjnych;
- 8) Prowadzono badania przesiewowe (bilans) uczniów przez pielęgniarkę szkolną;
- 9) Opracowano i zapoznano rodziców i uczniów ze Standardami Ochrony Małoletnich;
- 10) Współpracowano z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku, Sądem Rejonowym w Pułtusku III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Policją w zakresie sporządzania opinii, zasięgnięcie porady, skierowanie rodzica.

Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusku w 2024r. w ramach wspierania rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych podejmował następujące działania:

- 1) Organizowanie prelekcji dla rodziców dotyczących sposobów radzenia w sytuacjach trudnych m.in:
 - spotkanie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji - bezpieczeństwo, uzależnienia, cyberprzemoc;
 - spotkanie z radcą prawnym –nt. opracowania Standardów Ochrony Małoletnich;
 - spotkanie z profilaktykiem nt. Skutecznej komunikacji;
 - materiały edukacyjne umieszczane na stronie internetowej szkoły – zdrowie psychiczne młodzieży;
 - udostępnianie linków do webinarów dotyczących umiejętności wychowawczych;
 - uwrażliwianie na niepokojące sygnały;
- 2) Wskazywanie miejsc, instytucji i osób zajmujących się świadczeniem profesjonalnej pomocy;
- 3) Przeprowadzanie wspierających rozmów indywidualnych z rodzicami przez pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa;
- 4) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa rodzin;
- 5) Udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego;
- 6) Promocja roli rodziny podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie i innych zajęć lekcyjnych;
- 7) Rozpropagowywanie telefonów zaufania, umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły, Facebook, Instagram, Wirtualna Gazetka;

- 8) Współdziałanie z innymi instytucjami m.in.: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym i Nieletnich w zakresie rozpoznawania jednostek dotkniętych problemem;
- 9) Udział w programie stypendialnym uczniów osiągających wysokie wyniki w nauce i sporcie;
- 10) Udział w dofinansowaniu do podręczników w ramach programu „Wyprawka Szkolna”;
- 11) Prowadzenie działań wolontaryjnych na rzecz rodzin;
- 12) Dofinansowanie przez Radę Rodziców wyposażenia szkolnego dla uczniów;
- 13) Rozpoznawanie bieżącej sytuacji uczniów i ich rodzin – wskazywanie sposobów wsparcia;

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusku w 2024r. zrealizował działania profilaktyczne na rzecz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania:

I. Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

- 1) Systematyczne i planowe podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców poprzez:
 - współdziałanie rodziców w tworzeniu, wdrażaniu i modyfikacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Ośrodka,
 - opiniowanie pracy szkoły, przekazywanie własnych oczekiwań (spotkania rodziców z nauczycielami/wychowawcami),
 - włączanie rodziców do ścisłego współdziałania w sprawach wychowania i kształcenia swoich dzieci, wspólne rozwiązywanie problemów (rozmowy indywidualne z wychowawcą, nauczycielami, dyrekcją i pielęgniarką szkolną),
 - organizowanie szkoleń edukacyjnych dla rodziców nt.: „Bezpieczeństwo cyfrowe dzieci i młodzieży - korzyści i zagrożenia”, „Inicjowanie przez rodziców różnych form aktywności fizycznej w aspekcie zaspokajania potrzeb rozwojowych dzieci”, „Profilaktyka zakażeń wirusowych – czynniki, objawy i powikłania”,
 - udostępnianie księgozbioru bibliotecznego Ośrodka związanego szczególnie ze specyfiką procesu nauczania i wychowania oraz materiałów informacyjnych i edukacyjnych,
 - prowadzenie na stronie internetowej Placówki „Biblioteczki dla Rodzica”, w której znajdują się pozycje książkowe dotyczące procesu wychowania oraz sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach opiekuńczo-wychowawczych z dzieckiem z niepełnosprawnością,
 - udział rodziców w imprezach integracyjnych, tj.: Dzień Wychowanka, Powitanie Lata, Jesienna i Świąteczna Sesja Zdjęciowa,
 - w warsztatach kulinarnych, rękodzielniczych, z zakresu preorientacji zawodowej organizowanych przez nauczycieli i wychowawców SOSW,
 - współdziałanie rodziców w organizowanych przez nauczycieli/wychowawców otwartych zajęciach profilaktyczno-wychowawczych.
- 2) Prowadzenie w placówce punktu informacyjno-konsultacyjnego dla rodziców (adresy, telefony do różnego rodzaju instytucji pomocowych, pomoc w załatwianiu formalności).
- 3) Konsultacje szkolnych pedagogów i psychologa z rodzicami mającymi trudności natury opiekuńczo-wychowawczej ze swoimi dziećmi.
- 4) Prowadzenie „Tablicy Rodzica”, na której eksponowane są materiały informacyjne na temat bieżących zmian w przepisach związanych z pomocą społeczną.
- 5) Propagowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z wychowaniem oraz z kryzysami rozwojowymi i życiowymi dzieci i młodzieży.

- 6) Współdziałanie pracowników Ośrodka w rozwiązywaniu problemów natury wychowawczej, opiekuńczej i zdrowotnej uczniów/wychowanków.
- 7) Pomoc w załatwianiu wizyt lekarskich, dowóz dzieci z ich rodzicami na wyznaczone konsultacje do przychodni i szpitali specjalistycznych.

II. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dziecka i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- 1) Aktywna działalność Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Ich Rodzin „Skarb Nadziei” funkcjonującego przy SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku (wspieranie rzeczowe uczniów/wychowanków, zorganizowanie wyjazdów edukacyjno-turystycznych, zawodów sportowych oraz imprez z udziałem rodziców, zakup paczek Mikołajkowych).
- 2) Wspieranie rzeczowe uczniów/wychowanków przez pracowników placówki.
- 3) Poprawa warunków bytowych i nauki uczniów/wychowanków z niepełnosprawnościami poprzez dokonywanie remontów (dachu budynku SOSW, klatki schodowej, pomieszczeń gospodarczych), doposażenia sal przedszkolnych/lekcyjnych/sypialnych w meble, sprzęt, AGD i pomoce dydaktyczne (tablica, zestaw nagłaśniający, zestawy komputerowe). Dzięki wdrożonym działaniom placówka dysponuje funkcjonalną i bezpieczną bazą do realizacji zadań statutowych (dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych).
- 4) Zapewnienie opieki podczas ferii zimowych, przerw świątecznych i wakacji dzieciom, których rodzice są w trudnej sytuacji życiowej lub mają ograniczoną władzę rodzicielską.
- 5) Wspieranie przez opiekunów i członków Szkolnego Koła Wolontariatu działającego w SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku realizacji Ogólnopolskiego Projektu Społecznego „Szlachetna Paczka” (sukcesywne zgłaszanie rodzin uczniów Ośrodka, będących w trudnej sytuacji życiowej oraz pomoc podczas finałowej uroczystości przekazania zakupionych darów rodzinom).
- 6) Występowanie przez dyrektora SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku z wnioskami do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w celu przyznania uczniom, będącym w trudnej sytuacji materialnej, dofinansowania dożywiania w placówce.

III. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin.

- 1) Udział rodziców w imprezach/spotkaniach okolicznościowych organizowanych w klasach/grupach wychowawczych, konkursach, akcjach oraz wycieczkach.
- 2) Współpraca rodziców z nauczycielami/wychowawcami klas w przygotowaniach i przebiegu uroczystości ogólnoszkolnych/klasowych oraz warsztatów edukacyjno-profilaktycznych.
- 3) Angażowanie rodziców w realizację projektów profilaktyczno-edukacyjnych w Ośrodku.
- 4) Zamieszczanie na stronie internetowej Ośrodka artykułów, zdjęć, filmików prezentujących szerszej społeczności różne formy aktywności dydaktycznej, artystycznej i sportowej uczniów/wychowanków placówki promujących umiejętności i przejawiane przez nich zdolności.

IV. Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny oraz koordynowanie działań instytucji pracujących ze środowiskami dysfunkcyjnymi.

- 1) Współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku III Wydział Rodzinny i Nieletnich pod kątem właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych (monitorowanie funkcjonowania uczniów i ich rodzin).
- 2) Bieżąca współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w celu wieloaspektowego wsparcia rodziny.

- 3) Pomoc w uzyskaniu specjalistycznego wsparcia ze strony instytucji działających na rzecz rodziny poprzez indywidualne rozmowy informacyjno-doradcze z rodzicami/prawnymi opiekunami.

W 2024r. na terenie gminy Pułtusk nie funkcjonowały rodziny wspierające. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku wyznaczony jako podmiot organizujący pracę z rodziną prowadził stały monitoring w zakresie możliwości i konieczności zapewnienia dodatkowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w formie rodzin wspierających. Żadna z rodzin objętych wsparciem Ośrodka nie wyraziła chęci skorzystania z tej formy pomocy, a Ośrodek nie dostrzegł konieczności udzielenia przedmiotowego wsparcia.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

2. Rozwój instytucji samopomocowych na rzecz rodziny

kierunki działań:

- inspirowanie społeczeństwa lokalnego do podejmowania działań samopomocowych;
- wypracowanie standardów pracy z rodziną wieloproblemową przez instytucje i organizacje pracujące na rzecz dziecka i rodziny – interdyscyplinarność działań;
- budowanie zespołów interdyscyplinarnych w celu rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin;
- upowszechnianie instytucji asystenta rodzinnego;
- opracowanie i wspieranie programów umożliwiających powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej;
- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej odnośnie alternatywnych form opieki nad dzieckiem oraz rozwój różnych form rodzin zastępczych;
- rozszerzenie wolontariatu również wolontariatu sąsiedzkiego w dziedzinie wsparcia i pomocy dla rodzin w kryzysie;
- promowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży;
- dostęp do informacji na temat możliwości pomocy rodzinom poprzez tworzenie bazy danych adresowanych do rodzin, poprawa przepływu informacji o ofercie pomocowej dla rodzin między instytucjami, prowadzenie kampanii społecznych i innych form informacyjnych dotyczących kierunków, założeń, celów i działań prowadzonych w ramach strategii na rzecz rodzin.

W 2024 roku w ramach rozwoju instytucji samopomocowych na terenie gminy Pułtusk na rzecz rodzin dysfunkcyjnych były realizowane działania pomocowe poprzez stałą współpracę instytucji odpowiedzialnych za tworzenie i realizowanie gminnej polityki wobec rodziny, tj.: pracowników pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty, organów sprawiedliwości, organów porządku publicznego, organizacji pozarządowych i innych.

W zakresie integracji społecznej na terenie gminy Pułtusk w 2024 roku odbywały się imprezy plenerowe, tj.: Zamkowy Dzień Dziecka (01.06.2024r.) Dom Polonii w Pułtusku - plac przy Kasztelance, „Gminny Dzień Dziecka na Przystani Miejskiej w Pułtusku” (02.06.2024r.) na Przystani Wodnej przy ul. Stare Miasto 28, II Piknik Rodzinny w Dziennym Domu „Senior +”

w Pułtusk (14.06.2024r.), Eco Strefa Kibica na Przystani Miejskiej w Pułtusk (14.06.2024r.), Piknik na Plaży Miejskiej w Pułtusk (22.06.2024r.), Wianki Pułtуска Noc Świętojańska na Przystani Wodnej ul. Stare Miasto 28 w Pułtusk (23.06.2024r.), MAZOpiłnik – plenerowa impreza rodzinno-kulturalna zorganizowana z okazji 25 – lecia Samorządu Województwa Mazowieckiego (10.08.2024r.) na Przystani Miejskiej w Pułtusk, Piknik Razem dla Pułtуска – na osiedlu Skarpa przy ul. Widok (14.06.2024r.), XII Piknik z Husarią (14 -15.09.2024r.).

W ramach zapobiegania marginalizacji osób i rodzin prowadzono interdyscyplinarne podejście do rozwiązywania problemów rodziny poprzez stworzenie sieci współpracy podmiotów lokalnych działających na rzecz rodziny.

Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach: opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk realizuje metodę asystentury podejmując działania wobec osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo - wychowawcze i prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny przez asystenta rodziny jest procesem powolnym i długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne wymierne efekty działania. Działania te doprowadzić mają do uzyskania pozytywnych zmian postępowania członków rodziny ich sytuacji życiowej, zniwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesienia jakości życia członków rodziny.

W ramach podniesienia poziomu wiedzy i świadomości społecznej odnośnie alternatywnych form opieki nad dzieckiem oraz rozwoju różnych form rodzin zastępczych **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**, jako instytucja funkcjonująca na terenie gminy Pułtusk podejmowała szereg działań w zakresie: promocji rodzicielstwa zastępczego, naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej, popularyzacji wiedzy pedagogicznej wśród rodziców, udostępniania materiałów promocyjnych, tj.: ulotek, ogłoszeń w Internecie. Wskazywano źródła informacji na temat rozwiązywania problemów rodzinnych, wychowawczych. Prowadzone były konsultacje i poradnictwo otwarte dla rodzin udzielano porad bezpośrednich i telefonicznych.

Na terenie gminy Pułtusk działają Szkolne Kluby Wolontariusza, które w ciągu roku szkolnego promowały ideę wolontariatu w środowisku szkolnym angażując młodzież do udziału w akacjach charytatywnych, współpracowały z organizacjami, stowarzyszeniami i fundacjami pomocowymi, instytucjami lokalnymi, w tym z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk. Możemy do nich zaliczyć wolontariuszy ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, np. Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Anny Karłowicz w Pułtusk, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. T. Kościuszki z oddziałami integracyjnymi, Zespołu Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi i Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk.

W **Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtusk** aktywnie działa Szkolne Koło Wolontariatu. Głównym zadaniem Koła Wolontariatu jest rozwijanie wśród uczniów/wychowanków placówki postaw otwartości i wrażliwości na potrzeby szkolnego

i lokalnego środowiska. Koło zrzesza 10 członków. Jego działalność opiera się na zasadzie dobrowolności i bezinteresowności.

W 2024 roku członkowie Koła wraz z opiekunami zrealizowali następujące zadania:

- 1) Udział w XXXII Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - zbiórka pieniędzy do puszek na terenie Ośrodka.
- 2) Włączenie się w realizację Ogólnopolskiego Projektu Społecznego „Szlachetna Paczka”:
 - nawiązanie kontaktu z rodzinami wychowanków Ośrodka znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej,
 - zgłoszenie rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej,
 - pomoc podczas przygotowań Finału Akcji, który odbył się w Ośrodku (przygotowanie dekoracji Sali, występ uczniów SOSW, przygotowanie do przewiezienia rodzinom zakupionych dla nich paczek).
- 3) Współpraca ze Stowarzyszeniem „Pan Kot” - zbiórka karmy dla zwierząt w schronisku.
- 4) Zbiórka artykułów spożywczych i środków czystości i przekazanie ich rodzinom poszkodowanym przez powódź.

W Zespole Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusku w 2024 r. w ramach Szkolnego Klubu Wolontariusza, który liczył 38 członków podejmowane były działania m.in.:

- 1) Przygotowania oraz udział w XXXII Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
- 2) Pomoc w organizacji „I Szkolnych Niebieskich Igrzysk Sportowych” z okazji Światowego Dnia Autyzmu.
- 3) Szkolna akcja pomocowa dla dotkniętej pożarem Stajni Szafir.
- 4) Szkolna akcja pod hasłem PRZERWA NIE MUSI BYĆ NUDNA:
 - czytanie książek uczniom z klas I-III,
 - prowadzenie rozgrywek szachowych,
 - zorganizowanie rozgrywek ligi piłki nożnej.
- 5) Udział w akcji „NAKRĘCAMY SIĘ DLA WIKTORKA”.
- 6) Udział w Ogólnopolskiej Kampanii Białych Serc – Europejski Solidarny Protest Przeciwko Narkomanii i Przemocy.
- 7) Udział w Ogólnopolskiej Kampanii Lojalnościowej pn. „SZKOŁY PEŁNE TALENTÓW” – zbiórka TALENCIAKÓW i wymiana ich na nagrody dla szkoły.
- 8) Pomoc Samorządu Uczniowskiego w organizacji imprezy tanecznej dla uczniów klas IV-VIII.

W **Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. T. Kościuszki** funkcjonuje Klub Wolontariusza liczący ok. 50 członków i Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Trójeczka”, który w 2024r. podejmował działania w zakresie: zapoznania uczniów z ideą wolontariatu, ustalenia reguł współpracy z Samorządem Szkolnym i Nauczycielami, zbiórki publiczne typu: zbiórki żywności, karmy dla zwierząt ze schroniska, puzzli, środków pomocy dla powodzian, zbiórki na WOŚP, pozyskiwanie w ramach pilotażowego programu dotyczącego środków higieny menstruacyjnej w szkołach w roku 2024/2025 dyspenserów i podpasek higienicznych oraz tamponów do łazienek szkolnych, zbiórki żywności dla Seniorów. Dodatkowo w ciągu roku szkolnego wolontariusze aktywnie włączali się w różne przedsięwzięcia szkolne.

W **Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku** funkcjonuje Szkolny Klub Wolontariatu liczący 53 członków. W ramach działania klubu w roku 2024 zrealizowane zostały następujące przedsięwzięcia: zbiórka karmy i akcesoriów dla bezdomnych psów, zbiórka karmy i akcesoriów dla kotów i przekazanie do Stowarzyszenia Pan

Kot w Pułtusk, wyjazd do schroniska dla psów, przekazanie karmy i spacer ze zwierzętami, zbiórka pieniężna na edukację Krzysia z Afryki, zbiórka darów dla rodziny w ramach akcji „Szlachetna Paczka”, udział w ogólnopolskiej akcji w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnych latach

- zawiązanie wolontariatu sąsiedzkiego w dziedzinie wsparcia i pomocy dla rodzin w kryzysie.

3. Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez działania edukacyjne i wspierające

kierunki działań:

- dostosowanie form edukacyjnych i wychowawczych do specyfiki dzieci i młodzieży z trudnych środowisk społecznych z rodzin wieloproblemowych i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze i pozalekcyjne, przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych;
- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku, budowa nowych ścieżek rowerowych, placów zabaw i innych miejsc rekreacji;
- współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją;
- zintensyfikowanie i zwiększenie skuteczności programów przeciwdziałania wszelkim formom uzależnienia dzieci i młodzieży zarówno, od substancji psychoaktywnych, jak i innych uzależnień typu: internet, telewizja, gry komputerowe;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna, itp.);
- współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w Gminie Pułtusk z trudnych środowisk społecznych, z rodzin wieloproblemowych zgodnie z Zarządzeniami Burmistrza Miasta Pułtusk przyznano dofinansowanie na realizację programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym oraz organizację wypoczynku letniego poniżej wymienionym instytucjom i stowarzyszeniom.

W wyniku Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych Gminy Pułtusk z zakresu krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży w roku 2024 przyznano dofinansowanie następującym podmiotom:

- a) **Pułtuskemu Klubowi Wodniaków** w kwocie 14 000,00 zł na zadanie „Wędrowny Obóz Żeglarski”;
- b) **Stowarzyszeniu „Z Serca”** w kwocie 7 000,00 zł na zadanie „Kolonie Lato „Z Serca” dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Pułtusk”;
- c) **Stowarzyszeniu „Razem dla Jedynki”** w kwocie 4 000,00 zł na zadanie „II Obóz wędrowny

Skautów”.

W wyniku Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego w kwestii organizacji wypoczynku letniego dzieci i młodzieży Gminy Pułtusk w roku 2024 przyznano dofinansowanie następującym podmiotom:

- a) **Ochotniczej Straży Pożarnej w Grabówcu** w kwocie 5 000,00 zł dla 50 dzieci w formie III strażackiego obozu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży z gminy Pułtusk „Ze strażakami pod gwiazdami” w Grabówcu;
- b) **Stowarzyszeniu „Z Serca” w Pułtusku, ul. New Britain 1** w kwocie 6 000,00 zł dla 30 dzieci w formie obozu letniego dla dzieci i młodzieży w Łapinie;
- c) **Klubowi Sportowemu „Semiramida” w Pułtusku** w kwocie 6 000,00 zł dla 20 dzieci w formie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży w Chotowej;
- d) **Pułtuskemu Klubowi „Wodniaków” w Pułtusku, ul. Stare Miasto 28** w kwocie 6 000,00 zł dla 48 osób w formie biwaku żeglarskiego na Zalewie Zegrzyńskim i spływu kajakowego po rzece Narew.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 w roku sprawozdawczym przyznano dofinansowania jednostkom organizacyjnym Gminy Pułtusk na realizację następujących działań profilaktycznych:

1) Prowadzenie Szkoły dla Rodziców i Wychowawców przez realizatorów posiadających certyfikat następującym jednostkom:

a) **Zespołowi Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusku** w kwocie 3 299,66 zł dla 15 rodziców – spotkania rodziców z psychologiem;

b) **Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku** w kwocie 8 462,18 zł dla 15 rodziców i 10 wychowawców – spotkania rodziców z psychologiem;

2) Realizację programów zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem były strategie profilaktyczne przyznano dofinansowanie następującym podmiotom:

a) **Publicznej Szkole nr 1 im. Kludyny Potockiej** w kwocie 1 197,30 zł dla 200 rodziców i uczniów na realizację: spotkań edukacyjno-profilaktycznych „Z profesjonalistami trudne sprawy omawiamy”; projektu „Lokalna Burza Mózgów” w kwocie 6 195,67 zł dla 30 uczniów realizowanych w formie warsztatów i konkursów; programu profilaktycznego „Używek unikamy – na sport i zdrowie stawiamy” – rajd rowerowy w kwocie 3 114,90 zł dla 200 uczniów;

b) **Zespołowi Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusku** w kwocie 7 915,90 zł dla 24 uczniów na realizację Gminnej Gali Profilaktyki;

c) **Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusku** w kwocie 13 274,93 zł dla 657 osób na realizację programu profilaktycznego „Zadbaj o siebie. Pomyśl o innych”: zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych dla klas I-VIII oraz Gminny turniej „Bezpiecznie to wiedzieć i działać” oraz przygotowanie „Profilaktyki Lokalnej”;

d) **Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku** w kwocie 1 036,00 zł dla 718 uczniów na realizację spektaklu edukacyjno-profilaktycznego dla klas 0-VII „Galaktyczny Przyjaciel: Pułapka w sieci”, warsztaty w kwocie 3 600,00 zł dla 197 uczniów na warsztaty – cyfrowa znajomość dla klas VII-VIII; zajęcia integracyjno-profilaktyczne dla 1500 uczniów; projekt „Pułtusk. Portret miasta” w kwocie 7 134,82 zł dla 15 uczniów;

e) **Zespołowi Szkolno-Przedszkolnemu w Przemiarowie** w kwocie 5 608,00 zł na realizację zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne dla 60 uczniów;

f) **Publicznej Szkole Podstawowej w Płocochowie im. bł. Jana Pawła II** w kwocie 5 608,00 zł

na realizację warsztatów teatralnych pn. „Nie hejtuję – motywuję” dla 20 uczniów;
g) **Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Pułtusku** w łącznej kwocie 36 999,94 zł na realizację programu zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne – trening. Sport jako profilaktyka uzależnień w kwocie 37 900,90 zł dla 60 uczniów; Ferie z Mosirem – obóz stacjonarny w kwocie 6 000,00 zł dla 20 osób; „Aktywna Plaża Miejska bez uzależnień” – zajęcia sportowo- rekreacyjne w kwocie 3 999,87 zł dla 30 000 dzieci, młodzieży i dorosłych.

h) **Pułtuskiej Bibliotece Publicznej im. Joachima Lelewela** w kwocie 20 000,00 zł dla 669 dzieci i młodzieży na realizację programu profilaktycznego „Książka-uczy-leczy-pomaga-edycja II” w ramach którego zorganizowano cykl warsztatów literacko-plastycznych, teatralnych z elementami biblioterapii, zorganizowano Noc Bibliotek, Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania, zakup książek podejmujących problematykę uzależnień;

i) **Muzeum Regionalnemu w Pułtusku** w kwocie 20 000,00 zł dla 91 dzieci i młodzieży na realizację programu profilaktycznego „Wakacje w piwnicach – alternatywną formą spędzania wolnego czasu” w ramach, którego zorganizowano warsztaty profilaktyczne, historyczne, archeozoologiczne, sitodruku, plastyczne, przyrodnicze, ornitologiczne.

W 2024 roku dla uczniów szkół podstawowych i nauczycieli zrealizowano na terenie gminy Pułtusk rekomendowane programy profilaktyczne:

- szkolenie dla przyszłych realizatorów programu „Iskra Odporności” – koszt szkolenia został poniesiony w 2025 roku, dla 22 nauczycieli w wymiarze 12 godzin dydaktycznych;
- rekomendowany program profilaktyczny „Unplugged” - koszt 10 125,00 zł, w który udział wzięło 203 uczniów i 9 nauczycieli;
- rekomendowany program profilaktyczny „Domowi Detektywi” - koszt 8 488,35 zł, w który udział wzięło 96 uczniów i 8 nauczycieli;
- rekomendowany program profilaktyczny „Fantastyczne Możliwości” - koszt 17 550,00 zł, w który udział wzięło 239 uczniów i 13 nauczycieli;
- szkolenie dla przyszłych realizatorów programu „Luba czuje” – koszt 10 000 zł, dla 4 nauczycieli z przedszkoli miejskich w wymiarze 20 godzin dydaktycznych;
- cykl spotkań profilaktycznych pod nazwą „Rodzinne poniedziałki” – koszt 2948,56 zł, które odbyły się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w okresie od września 2024 do grudnia 2024r. i były skierowane do mieszkańców Gminy Pułtusk

W celu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w szkołach na terenie gminy Pułtusk prowadzone były następujące rodzaje zajęć: nauczanie indywidualne, rewalidacja, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, informacyjno-edukacyjne, psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne.

Ponadto w szkołach prowadzone były:

- 1) indywidualne rozmowy interwencyjne z uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze, w tym również z uczniami objętymi nadzorem kuratorskim, uczniami wagarującymi,
- 2) indywidualne rozmowy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym czy też z rodzin pozostających w konfliktach (rozwoły),
- 3) rozmowy wspierające, zaradcze, interwencyjne i motywacyjne mające na celu zmniejszenie trudności opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) zajęcia rozwijające umiejętności interpersonalne uczniów,
- 5) zajęcia dla dzieci ze zdiagnozowaną dysleksją,

- 6) badania przesiewowe dla klas „O”,
- 7) szkolenia dla rodziców na temat sposobów oddziaływań wychowawczych, mające na celu wsparcie rodziny w procesie wychowania,
- 8) pomoc w formie dostosowania formy nauczania do zaleceń poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- 9) warsztaty umiejętności wychowawczych umożliwiające analizę, eliminację niekorzystnych i rozwijanie prawidłowych wzorców działania w roli rodzica prowadzone przez specjalistę.

Dzieci i młodzież z terenu gminy Pułtusk obejmowane były działaniami **Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Pułtusku**, której celem było udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym pomocy logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom a także wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny, przedszkola, szkoły lub placówki, udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem, kształceniem dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy Pułtusk jest prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku placówka wsparcia dziennego - świetlica „Słonecznikowa Brać”, mająca na celu udzielanie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, której działalność została opisana w Priorytecie II, cel szczegółowy nr 1 niniejszej strategii.

Gmina Pułtusk w 2024r. umożliwiła mieszkańcom, a w szczególności dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego w zmodernizowanej strefie zieleni, Parku przy ul. Solnej – teren przystani gdzie znajduje się nowoczesny plac zabaw w wieloma atrakcjami, tj.:

- a) zestawem wspinaczkowym w postaci pajęczyny, rozległej plecionki liniowej, zjeżdżalnia ze stali nierdzewnej, panel wspinaczkowy, gumowe stopnie, bujawki, tunele wspinaczkowe, liny z dyskami obrotowymi;
- b) urządzeniem dla strefy „piasek i woda”;
- c) trapami wspinaczkowymi;
- d) mini koparką;
- e) wrakiem statku o drewnianej konstrukcji z trzema platformami, wyposażony w kompas, gniazdo do obserwacji, relingi, gretingi.

W ramach przedsięwzięć kulturalnych w celu integracji rodzin **Miejskie Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku** w 2024r. zorganizowało imprezy kulturalne, które zostały opisane w niniejszym sprawozdaniu w Priorytecie II, cel szczegółowy 1.

Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych w zakresie działań edukacyjnych i wspierających realizowane w 2024 roku przez instytucje i placówki oświatowe z terenu gminy Pułtusk zostały opisane w celu szczegółowym nr 1, 2, Priorytetu II niniejszego sprawozdania.

Gmina współfinansuje pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a) 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy

zastępczej;

b) 30 % wydatków na opiekę i wychowanie - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
c) 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2024 roku na opiekę i wychowanie dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano kwotę 431 255,88 zł za 49 dzieci ze środków własnych gminy.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny brali czynny udział w posiedzeniach Zespołu ds. Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, podczas których omawiano sytuację dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej oraz sporządzano opinię o możliwości przyjęcia przez rodziców biologicznych opieki nad dzieckiem, bądź braku takiej możliwości.

Na bieżąco pracownicy socjalni prowadzili monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych we współpracy z asystentem rodziny. W związku z tym prowadzono szeroką współpracę z pedagogami szkolnymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, pracownikami służby zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji zajmującymi się sprawami rodziny oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym w Pułtusk. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie, natychmiast o takiej okoliczności informowany był Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Pułtusk.

Analiza sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wskazuje na występowanie dysfunkcji w tym obszarze i konieczność kontynuowania działań wspierających.

Rekomenduje się dalsze podejmowanie działań profilaktycznych i wspomagających skierowanych do rodzin z dziećmi, które będą zmierzały w kierunku wspierania rodzin celem przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania ról społecznych. Do osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa poprzez zintegrowane i spójne działania, stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Wskaźniki monitoringowe:

Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika w roku sprawozdawczym (2024 rok)	Wartość wskaźnika w roku sprawozdawczym (2023 rok)	Wartość w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej - ogółem	499 rodziny	562 rodziny	467 rodzin	Spadek o 33 rodzin
	W tym: - osób w rodzinach	1021 osób	1151 osób	935 osób	Spadek o 73 osób
2.	Liczba rodzin objętych pracą socjalną - ogółem	499 rodziny	562 rodziny	434 rodziny	Spadek o 3 rodziny, i spadek o 14 osób w tych rodzinach
	w tym: osób w rodzinach	1021	1151 osób	869 osób	
3.	Liczba zatrudnionych asystentów - ogółem	2 asystentów rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy	2 asystentów rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy	1 asystent rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy	Wzrost o 1 asystenta
4.	Liczba rodzin objęty asystenturą rodzinną	35 rodzin	30 rodzin	26 rodzin	Wzrost o 14 rodzin
	w tym: - liczba dzieci	79 dzieci	72 dzieci	53 dzieci	Wzrost o 27 dzieci
5.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	52 dzieci	59 dzieci	44 dzieci	Wzrost o 9 dzieci
	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej	431 255 88 zł	356 284,51 zł	275 127,82 zł	Wzrost o 161 040,06zł
7.	Liczba dzieci, którym umożliwiono powrót z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	1 dziecko	10 dzieci	1 dziecko	Spadek o 3 dzieci
8.	Liczba rodzin objętych wsparciem w tym:				
	- z systemu pomocy społecznej	499 rodzin	562 rodziny	467 rodzin	Spadek o 33 rodziny
	- ze świadczeń rodzinnych	449 rodzin	1392 rodziny	1494 rodziny	Spadek o 483 rodziny
	- z funduszu alimentacyjnego	153 rodziny	155 rodzin	181 rodzin	Spadek o 52 rodziny
	- ze świadczenia wychowawczego	0	0	2917 rodzin	Świadczenia wychowawcze od 01.06.2022r. są realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

9.	Liczba rodzin objętych Programem Rodzina 3+	73 rodziny wielodzietne, liczba wydanych kart „3+” - 366	94 rodziny wielodzietne, liczba wydanych kart „3+” - 469	132 rodziny wielodzietne, liczba wydanych kart „3+” - 669	Wzrost o 12 rodziny wielodzietne, liczba wydanych kart – wzrost o 52 karty
10.	Liczba rodzin objętych Kartą Dużej Rodziny	73 rodziny, wydanych kart 173	306 rodzin, wydanych kart 623	290 rodzin, wydanych kart 677	Spadek o 567 rodzin, spadek wydanych kart o 25
11.	Liczba osób, rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień)	106 rodzin, w tym 192 osoby	81 rodzin, w tym 174 osoby	98 rodzin, w tym 265 osób	Spadek o 588 osób
12.	Liczba dzieci objętych dożywianiem	253 dzieci	232 dzieci	217 dzieci	Wzrost o 36 dzieci
13.	Liczba dzieci uczęszczających do placówek:				
	- żłobka	172 dzieci	238 dzieci	172 dzieci	Wzrost o 50 dzieci
	- przedszkolnych:	1245 dzieci	706 dzieci	1189 dzieci	Wzrost o 610 dzieci
14.	Liczba świetlic: - przyszkolne - pozaszkolne	6 świetlic przyszkolnych, 1 pozaszkolnych	6 świetlic przyszkolnych, 1 pozaszkolnych	6 świetlic przyszkolnych, 1 pozaszkolnych	Na takim samym poziomie
15.	Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne na rok 2023/2024, zasiłki szkolne	<ul style="list-style-type: none"> • stypendia szkolne: - styczeń - czerwiec 2024r. - 106 uczniów; • - wrzesień-grudzień 2024r. - 103 • - zasiłki szkolne - 3 	<ul style="list-style-type: none"> • stypendia szkolne: - styczeń - czerwiec 2023r. - 102 uczniów; • - wrzesień-grudzień 2023r. - 108 uczniów • zasiłki szkolne - 0 	<ul style="list-style-type: none"> • stypendia szkolne: - styczeń - czerwiec 2024r. - 102 uczniów; • wrzesień-grudzień 2023r. - 111 uczniów • stypendia szkolne: - styczeń - czerwiec 2024r. - spadek o 114 uczniów, • - wrzesień-grudzień 2023r. - spadek o 1 ucznia . • zasiłek szkolny wzrost o 3 uczniów 	
16.	Liczba uczniów otrzymujących stypendia motywacyjne za wybitne osiągnięcia naukowe i sportowe	<ul style="list-style-type: none"> • stypendia szkolne: - styczeń - czerwiec 2024r. - 110 uczniów; • - wrzesień-grudzień 2024r. - 133 uczniów 	242 uczniów	209 – uczniów	Brak możliwości określenia rzeczywistej liczby dzieci otrzymujących stypendia szkolne w roku 2023/2024 w stosunku bazowego
17.	Liczba uczniów otrzymujących wyprawkę szkolną	91 uczniów	82 uczniów	88 uczniów	Wzrost o 7 uczniów
18.	Liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form promocji i informacji w prasie lokalnej na rzecz rodziny i dziecka	2642 w tym 1784 (plakaty, broszury, ulotki)	982	698	Wzrost o 2225, w tym 1784 (plakaty, broszury, ulotki)

PRIORYTET III

WSPIERANIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY DOMOWEJ

Cele szczegółowe:

1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych

kierunki działań:

- wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, zagrożonych uzależnieniem i współuzależnionych;
- prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- rozwijanie i poszerzanie współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami promującymi zdrowy styl życia i abstynencję;
- udzielanie wsparcia szczególnie finansowego, psychologicznego, prawnego rodzinom i osobom dotkniętym alkoholizmem;
- wpieranie lokalnych imprez profilaktycznych;
- wdrażanie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Pułtusk;
- kolportaż ulotek, plakatów o charakterze edukacyjnym;
- prowadzenie akcji informacyjnych na stronie internetowej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku nt. szkodliwości substancji psychoaktywnych;
- tworzenie i rozwój świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci z rodzin uzależnionych;
- wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu;
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
- organizacja spotkań, szkoleń, konferencji, warsztatów z zakresu profilaktyki z dziećmi i młodzieżą;
- organizowanie wypoczynku letniego i właściwego zagospodarowania wolnego czasu dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniem narkomanii, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, należy do zadań własnych gminy.

Podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji zadań wymienionych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie

o przeciwdziałaniu narkomanii jest **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024** przyjęty uchwałą nr LVII/516/2022 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2022r.

Celem głównym ww. Programu było ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024 w omawianym okresie był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku.

Źródłem finansowania powyższego Programu były środki pochodzące z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano szczegółowe cele Programu poprzez następujące działania:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży - w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym od narkotyków i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie w środowisku lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowanie Klubu Integracji Społecznej (KISS).

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024r. wpłynęło **51 wniosków** dotyczących zgłoszenia osób nadużywających alkoholu, wobec których należało podjąć stosowne działania, wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z osobami, które zgłosiły się na wezwania, Komisja przeprowadziła 118 rozmów motywujących do podjęcia leczenia. Osoby deklarujące gotowość współpracy zostały skierowane do miejscowych poradni uzależnień celem przeprowadzenia diagnozy i podjęcia psychoterapii będącej podstawową metodą leczenia uzależnień. Udział tych osób w terapii uzależnień jest monitorowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku. Wobec **6 osób**, które nie zgłosiły się na wezwanie celem odbycia rozmowy motywacyjnej do leczenia bądź nie podjęły psychoterapii lub ją przerwały skierowano wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Opłaty sądowe, w tym za opinię biegłych sądowych i dojazdu wyniosły **9 607,30 zł**. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzieliła konsultacji i porad **35 rodzinom** z problemem alkoholowym i narkotykowym.

Podstawowym zadaniem wynikającym z profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych jest zadbanie o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia dla mieszkańców Gminy Pułtusk.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonują poradnie: **Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia i Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Przychodni Specjalistycznych AL-MED w Pułtusku, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Psycho-MED w Pułtusku i Ośrodek Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacji) w Powiatowym Szpitalu Gajda-Med sp. z o.o. w Pułtusku.**

Poradnia AL- MED w Pułtusku w 2024r. w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Pułtusku objęła terapią łącznie **379 osób** uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Podstawowy program psychoterapii uzależnień ukończyło **8 osób**. Dla osób będących w kryzysie posttraumatycznym dofinansowano konsultacje psychologiczne oraz grupy wsparcia zorganizowane w Poradni „AL-MED” S. C. w Pułtusku w kwocie 9 960,00 zł.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Psycho-MED w Pułtusku w roku 2024 w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Pułtusku objął terapią łącznie **46 osób** uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Podstawowy program psychoterapii uzależnień ukończyło **20 osób**, zaś ponadpodstawowy **12 osób**.

Szpital Powiatowy Gajda-Med sp. z o.o. w Pułtusku w roku 2024 zrealizował następujące usługi medyczne wobec osób pod wpływem alkoholu: **160 osób** hospitalizowano, **649 osób** przetrzymano do wytrzeźwienia, **255 osobom** zatrzymanym przez Policję przeprowadzono badania. **17 osób** podjęło leczenie w Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacji).

W **Interdyscyplinarnym Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej** w Pułtusku w 2024 roku udzielono 318 porad dla 106 rodzin o liczbie 192 osób w tych rodzinach, tj. prawnik - 64 porady dla 64 rodzin, 69 osób w rodzinach, 56 dzieci w tych rodzinach; psycholog - 110 porad dla 30 rodzin, 87 osób w tych rodzinach, 41 dzieci w tych rodzinach; specjalista profilaktyki uzależnień - 144 porady dla 12 rodzin, 36 osobom w tych rodzinach, 8 dzieci w rodzinach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w ramach realizacji **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024** podejmował działania profilaktyczne, wdrażał i propagował na terenie gminy Pułtusk ogólnopolskie kampanie informacyjno-edukacyjne takie jak: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Reaguj na przemoc”. Zakupione materiały (brozury, ulotki, informatory i konspekty) na potrzeby kampanii przekazane zostały do placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży, jak i dla nauczycieli, wychowawców oraz rodziców. Jest to szeroka edukacja publiczna na temat szkód wynikających z różnych wzorów spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież, zwiększania umiejętności wychowawczych rodziców oraz promowania zdrowego stylu życia.

W 2024r. dla uczniów szkół podstawowych i nauczycieli zrealizowano również rekomendowane programy profilaktyczne „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne Możliwości” oraz „Unplugged”. Cztero nauczycieli kadry pedagogicznej z przedszkoli miejskich znajdujących się na terenie gminy Pułtusk wzięło udział w szkoleniu z rekomendowanego programu profilaktycznego „Luba czuje”. W ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania

narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży zorganizowano szkolenie dla nauczycieli z rekomendowanego programu „Iskra odporności”. Zakupiono na potrzeby szkół z terenu gminy Pułtusk w ramach projektu „Otwórz się na pomoc” filmy interaktywne – IDOC pod nazwą „Przemoc rówieśnicza” oraz „Uzależnienia od komputerów i Internetu”.

Jednostki organizacyjne gminy Pułtusk w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 otrzymały dofinansowanie na realizację zadań profilaktycznych: Muzeum Regionalne w Pułtusku, Pułtуска Biblioteka Publiczna im. J. Lelewela w Pułtusku, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku pomocą finansową z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny objął **44 rodziny**, w tym osób w rodzinie **56**.

Ze środków przeznaczonych na realizację **Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2024** dofinansowywano placówkę wsparcia dziennego - świetlicę „Słonecznikowa Brać” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, która stanowi środowisko wychowawcze i opiekuńcze dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Dofinansowanie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych uczestniczących w programach opiekuńczo - wychowawczych w placówce wsparcia dziennego, wyniosło **20 845,51 zł**.

Na terenie gminy Pułtusk członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z udziałem Straży Miejskiej w 2024 roku przeprowadzili 9 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Ograniczenie dostępności alkoholu jest jedną ze skutecznych metod zmniejszających poziom spożycia alkoholu i problemów z tym związanych. Rada Miejska w drodze uchwały ustala maksymalną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad ich usytuowania. W omawianym okresie prowadzono monitorowanie efektów szkoleń dla sprzedawców alkoholu z udziałem uczniów z placówek oświatowych. Zrealizowano i opłacono szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych w kwocie **2 100,00 zł**.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku w 2024r. rozpatrzyła i zaopiniowała **28 wniosków** przedsiębiorców o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży.

Jednym z działań profilaktycznych w 2024r. była promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz organizowanie wypoczynku. Celem programów była integracja społeczeństwa, krzewienie abstynencji i twórcze spędzanie czasu wolnego, wolnego od środków psychoaktywnych.

Wypoczynek letni dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym lub socjoterapeutycznym zorganizowano w 2024r. przy udziale:

- **Klubu Sportowego „Semiramida” w Pułtusku, ul. Chabrowa 8** z programem „Sport przeciwko uzależnieniom alkoholowym oraz narkomanii 2024” w formie obozu sportowego w Chotowej dla 20 dzieci.

- **Ochotniczej Staży Pożarnej w Grabówcu 13C** z programem „Ze strażakami pod gwiazdami” – III strażacki obóz profilaktyczny dla dzieci i młodzieży z gminy Pułtusk dla 50 dzieci i młodzieży.

- **Stowarzyszenia „Z Serca” w Pułtusku** z programem „Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży w szczególności dla środowisk zagrożonych uzależnieniami w formie kolonii lub obozu” dla 30 dzieci w Łapinie.

W ramach działań w zakresie wspierania abstynencji, krzewienia zdrowego stylu życia

osób uzależnionych i ich rodzin zrealizowano programy przez organizacje pozarządowe m.in.:

- **Pułtuskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Świt” w Pułtusku** zrealizowało program „Nie boimy się być razem - nauka trzeźwego stylu życia”. Adresatami programu było około 687 osób (młodzież, dzieci i dorośli). W ramach tego programu zrealizowano: wyjazd Integracyjny do Szwecji, spotkania grup wsparcia i grup samopomocowych, konferencja i warsztaty, imprezę plenerową - Przegląd Twórczości Abstynenckiej Świt, integracyjne spotkania sportowe, biwak i spływy po Narwi, zawody tenisa stołowego i strzelania z łuku.
- **Fundację Promocji Kultury i Edukacji „Art-Heart” w Pułtusku, ul. Cedrowa 22**, która wykonała program pn. „Realizacja programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania patologiom i uzależnieniom społecznym, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych”. W ramach tego programu zrealizowano 4 spotkania o charakterze warsztatowo - wykładowym dla 50 dzieci i dorosłych.
- **Stowarzyszenie „Razem dla Jedynki” w Pułtusku, ul. Marii Konopnickiej 5** z programem „Posłuchaj ... co mam do powiedzenia...” cykl warsztatów teatralnych, plastycznych, krawieckich, zajęcia z mapy ciała, gry aktorstwa, zajęcia sportowo rekreacyjne dla 350 dzieci i 30 dorosłych.
- **Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Trójczka” w Pułtusku, Aleja Tysiąclecia 14** z programem „Gry podwórkowe naszych rodziców i dziadków” w ramach którego zorganizowano Dzień Dziecka i Sportu dla dzieci i młodzieży.

Z przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Pułtusk w 2024r. przez Oficynę Profilaktyczną w Krakowie w zakresie zapobiegania występowania problemu alkoholowego rekomenduje się: rozwój polityki antyalkoholowej na terenie gminy Pułtusk poprzez m.in. ograniczanie dostępności napojów alkoholowych, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży (redukowanie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych i maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, regularne kontrole punktów); włączanie się w lokalne oraz ponadlokalne kampanie profilaktyczne, a także tworzenie autorskich akcji; kontynuowanie realizacji programów profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem tych o udowodnionej skuteczności, rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom; rozwój i stałe zwiększanie dostępności do poradnictwa, terapii i rehabilitacji społeczno-zawodowej osób zmagających się z problemem uzależnienia od alkoholu, współuzależnionych oraz osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików (DDA); podnoszenie w sposób regularny kompetencji osób i instytucji działających w obszarze uzależnienia od alkoholu, poprzez organizowanie szkoleń i kursów; prowadzenie działalności edukacyjnej i szkoleniowej dla sprzedawców z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

Na realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2024 w zakresie działań zwalczania alkoholizmu wydatkowano kwotę w wysokości **755 000,00 zł**.

Część zadań realizowanych w ramach środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zawierała w sobie elementy przeciwdziałania innym uzależnieniom oraz dążyła do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie, działania te zostały opisane w Priorytecie III, cel szczegółowy nr 2 i 3 niniejszej strategii.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia działań w następnych latach:

- tworzenie i rozwój świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych dla dzieci z rodzin uzależnionych.

2. Zwiększenie świadomości społecznej i poziomu wiedzy nt. wpływu substancji psychoaktywnych na życie człowieka

kierunki działań:

- wdrożenie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, diagnoza występującego problemu;
- monitorowanie i badanie efektywności oddziaływań profilaktycznych podejmowanych w ramach Gminnego Programu;
- prowadzenie kampanii społecznej na temat szkodliwości używania narkotyków i środków odurzających;
- realizacja programów profilaktycznych skierowanych głównie dla dzieci i młodzieży w szkołach;
- propagowanie zdrowego stylu życia;
- inicjowanie różnych form profilaktyki rówieśniczej;
- kolportaż ulotek, plakatów o charakterze edukacyjnym w środowisku lokalnym;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa i różnych form pomocy dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, materialnej;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Zadania w zakresie zmniejszania lub wyeliminowania występowania negatywnych zjawisk będących skutkami uzależnień od narkotyków w 2024 roku określał przyjęty uchwałą nr LVII/516/2022 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2022r. **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.**

Diagnoza problemów narkotykowych na terenie gminy Pułtusk opiera się na tendencjach występujących w całym kraju. Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe w naszym kraju oraz psychospołeczne skutki skupione wokół tego uzależnienia stają się coraz bardziej widoczne. Problem narkotykowy dotyczy również Gminy Pułtusk, chociaż jego nasilenie nie jest dokładnie znane, gdyż nie istnieje statystyka, która obejmowałaby tylko mieszkańców Gminy Pułtusk.

We wrześniu i październiku 2024 roku została przeprowadzona „Diagnoza problemów społecznych” na terenie gminy Pułtusk przez wyspecjalizowaną instytucję - Oficynę Profilaktyczną w Krakowie. Celem przeprowadzonych badań ankietowych i wywiadów było

rozpoznanie aktualnej skali oraz określenie głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności Gminy Pułtusk m.in. skali zażywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy Pułtusk. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 24,8% badanych, z czego 7,7% wskazało na to, że zażywa takie środki kilka razy w roku, 1,8% – raz w miesiącu, po 1,4% – kilka razy w miesiącu lub raz w tygodniu, 0,4% – codziennie, a 12,2% respondentów zrobiło to jednokrotnie. Z przeprowadzonej diagnozy w zakresie zapobiegania występowaniu problemu narkotykowego rekomenduje się: wyeliminowanie dystrybucji nielegalnych substancji na terenie Gminy, poprzez zwiększenie działań Policji i innych służb w zakresie przeciwdziałania handlowi narkotykami; systematyczne przeprowadzanie szkoleń/warsztatów dla rodziców oraz wychowawców, na temat rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych; rozwój szerokiej działalności edukacyjnej, informującej o konsekwencjach społecznych, zdrowotnych i prawnych zażywania narkotyków i dopalaczy; poprawa funkcjonowania osób uzależnionych od narkotyków lub zażywających je w sposób szkodliwy, poprzez rozwój rehabilitacji, ograniczanie szkód zdrowotnych oraz reintegrację społeczną; inicjowanie poszerzania oferty placówek ochrony zdrowia o programy wychodzenia z narkomanii.

Problem używania narkotyków i następstw związanych z uzależnieniem dotyczy coraz młodszej populacji. Czas inicjacji narkotycznej przypada z reguły na okres dojrzewania, lub bezpośrednio przed nim, a więc z profilaktyką należy dotrzeć (najpóźniej) do młodzieży około 12 roku życia. Szczególnie narażone na nie są dzieci i młodzież głównie z powodu lekceważenia problemu i panującą modę na zażywanie substancji psychoaktywnych, nowych narkotyków, tzw. dopalaczy. Młodzi ludzie mają dość beztroski stosunek do problemu używania narkotyków i zjawiska narkomanii. Dlatego też należy podjąć działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej nakierowane na problem używania środków psychoaktywnych na terenie gminy Pułtusk.

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 jest m.in. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, zmniejszenie popytu na narkotyki, zwiększenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych, zwiększenie zgłaszalności do leczenia osób uzależnionych nadużywających substancje psychoaktywne, zwiększenie świadomości mieszkańców, w szczególności wśród dzieci i młodzieży w zakresie szkód zdrowotnych, powodowanych przez narkotyki, opóźnienie wieku inicjacji narkotykowej wśród uczniów szkół podstawowych.

Realizując w 2024 roku Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wspierano postawy abstynenckie poprzez zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego bez środków psychoaktywnych w grupach ryzyka oraz realizowano programy edukacyjno-informacyjne promujące zdrowy styl życia i ochronę zdrowia psychicznego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pułtusku zrealizował program zajęć pozalekcyjnych, których integralnym elementem są strategie profilaktyczne – „Aktywna Plaża Miejska bez uzależnień” dla około 30 000 dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zajęcia pozalekcyjne, których integralnym elementem były strategie profilaktyczne – treningi dla 60 uczniów. Sport jako profilaktyka uzależnień – Ferie z Mosirem – obóz stacjonarny dla 20 osób.

Gmina Pułtusk uczestniczyła w ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej „Stop uzależnieniom behawioralnym” w ramach którego odbyły się pogadanki w szkołach,

dystrybuowano ulotki, broszury, informatory i konspekty. Działania informacyjno-edukacyjne Kampanii dostarczyły wiedzy ich odbiorcom na temat mechanizmów uzależnień oraz zdrowego stylu życia, aktywizowania dzieci i młodzieży w różne formy aktywności (naukowej, sportowej, artystycznej itp.) jako alternatywy używania narkotyków.

W ramach przeciwdziałania narkomanii w 2024 roku w Interdyscyplinarnym Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej w Pułtusku udzielono porad i konsultacji 7 osobom eksperymentującym z narkotykami bądź ich nadużywającym.

Na terenie gminy Pułtusk w 2024 roku **21 osób** z problemem narkotykowym otrzymało wsparcie w formie poradnictwa w **Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Pułtusku**, zaś w **Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Psycho-MED w Pułtusku** objęto wsparciem **63 osoby** uzależnione od substancji psychoaktywnych i behawioralnych.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku pomocą finansową z powodu uzależnienia od narkotyków i substancji psychoaktywnych przez co najmniej jednego z członków rodziny objął 4 osoby.

Szpital Powiatowy Gajda-Med. sp. z o.o. w Pułtusku w roku 2024 udzielił pomocy medycznej **1 osobie** będącej pod wpływem narkotyków (dopalaczy).

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii wpływa na zmniejszenie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Pozytywny wpływ w tym zakresie miało również upowszechnianie informacji o miejscach udzielających pomocy osobom z problemem narkotykowym oraz kierowanie tych osób do placówek specjalistycznych.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 roku na działania w zakresie zwalczania narkomanii wyniosła **65 000,00 zł**.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

3. Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej

kierunki działań:

- wdrożenie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w gminie;
- zwiększenie dostępności pomocy oraz skuteczności działań interwencyjnych;
- zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy;
- tworzenie grup samopomocy, grup wsparcia mających na celu wspieranie ofiar przemocy i ich rodzin;
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy;
- wspieranie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- zwiększenie ilości usług prawnika, psychologa i terapeuty uzależnień w Interdyscyplinarnym Punkcie Informacyjno - Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej;

- zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej na temat możliwości przeciwdziałania zjawisku przemocy oraz sposobów reagowania i uzyskiwania pomocy (plakaty, ulotki, spotkania obywatelskie);
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez instytucje do tego powołane;
- prowadzenie Interdyscyplinarnego Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy Domowej;
- realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- szkolenia grup zawodowych realizujących zadanie tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań interdyscyplinarnych ograniczających zjawisko przemocy w szkole i środowisku rówieśniczym;
- umacnianie interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez aktywną współpracę międzyinstytucjonalną, wymiana informacji z zakresu monitoringu w realizacji planów pomocowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej wykonywana jest w Gminie Pułtusk poprzez realizację zapisów uchwały Nr III/31/2024 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 19 czerwca 2024 roku w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy na lata 2024 - 2028”. Głównym celem Programu jest podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej. Program adresowany jest do osób dotkniętych przemocą z terenu gminy Pułtusk, w tym: dzieci, współmałżonków lub partnerów pozostających w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób, które stosują przemoc, świadków przemocy domowej, służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W realizacji Programu uczestniczyli specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy domowej oraz pełniące funkcje wspierające.

Diagnoza i monitoring zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Pułtusk prowadzone są na bieżąco. Dążąc do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Pułtusk Nr 628/2023 z dnia 21 września 2023r. powołano **członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku**.

W roku sprawozdawczym zadaniami Zespołu było tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów organizacji pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych i prokuratorów w ramach zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W 2024 roku odbyło się **7 posiedzeń** Zespołu Interdyscyplinarnego. W trakcie prac omawiano tematykę zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Pułtusk, interpretowano akty prawne, według których podejmowane były działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. Analizowane były również zadania, jakie spoczywały na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego i grupach diagnostyczno-pomocowych oraz zagadnienia dotyczące procedury „Niebieskie Karty”. Spotkania Zespołu miały na celu poprawę sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego

w Pułtusk wpułtynęło 39 Niebieskich Kart – A, sporządzoney przez przedstawiciele podmiotów wszczynających procedurę, tj.: Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 1, Policję – 32, Oświatę – 4, Ochronę zdrowia - 2. W związku z wpływającymi do Zespołu Interdyscyplinarnego sprawami odbyło się 230 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych. Praca grup prowadzona była w zależności od zgłaszanych potrzeb i skupiała się na rozwiązaniu specyficznych problemów w konkretnej rodzinie. Na spotkania zapraszone były osoby doświadczające przemocy domowej oraz wzywane były osoby stosujące przemoc. Na posiedzeniach grup z wezwanymi osobami prowadzone były rozmowy, wypełniano formularze „Niebieskie Karty” część C oraz część D, opracowywano plan pomocy oraz podejmowano stosowne działania wobec osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. W rodzinach systematycznie prowadzony był monitoring sytuacji życiowej przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk. Dzieci z rodzin, w których występował problem przemocy były objęte pomocą przez pedagogów szkolnych. W ramach posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych zostało sporządzonych 30 Niebieskich Kart - C z osobą doznającą przemocy domowej i 26 Niebieskich Kart - D z osobą stosującą przemoc domową. W 2024 r. zakończono 33 sprawy w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym 4 z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań oraz 29, gdzie ustała przemoc domowa i zaistniało uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu stosowania przemocy domowej oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 2024 roku w stosunku do roku 2023 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie gminy Pułtusk uległa zwiększeniu o 1, zaś w stosunku do 2022 roku uległa zmniejszeniu o 10.

Zespół Interdyscyplinarny w Pułtusk zajmował się również rozpowszechnianiem informacji o możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W szkołach i instytucjach na terenie gminy Pułtusk rozpowszechniane były plakaty i ulotki o tematyce związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W roku sprawozdawczym członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk i pracownicy tut. Ośrodka podnosili swoje kompetencje i uczestniczyli w szkoleniach:

- w dniu 21 czerwca 2024r. szkolenie on-line na temat : „Program Przeciwdziałania Przemocy”,
- w dniu 11 października 2024r. szkolenie on-line pt.: „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa”,
- w dniu 13 listopada 2024r. szkolenie pt.: „Współpraca instytucji/podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zalecenia pokontrolne w tym zakresie”, które odbyły się w Ratuszu Dzielnicy Białołęka zorganizowane przez Zarząd Mazowieckiego Forum Ośrodków Pomocy Społecznej przy Stowarzyszeniu BORIS;
- w dniu 14 listopada 2024r. - V Forum Pracowników Socjalnych i Ekonomii Społecznej organizowanym przez Wydział nauk o zdrowiu i Nauk Społecznych państwowej Akademii Nauk stosowanych Im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie pt. „Przeciwdziałanie przemocy domowej”,
- w dniach 12-13 grudnia 2024r. szkolenie stacjonarne pt. „Przemoc domowa – rozpoznanie i interwencja. Praca z osobą doświadczającą przemocy” w Warszawie.

W roku sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Fundacją Compassio, która prowadziła „Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem” w Pułtusk przy ul. Mickiewicza 36B. Ww. punkt zapewniał pomoc prawną, psychologiczną, materialną dla osób pokrzywdzonych przystępstwem oraz świadków przystępstwa finansowaną ze środków

Funduszu Sprawiedliwości. Pracownicy socjalni na bieżąco informowali zgłaszające się do siedziby Ośrodka osoby o możliwości skorzystania z pomocy ww. punktu oraz udostępniali broszury informacyjne.

Rodziny doświadczające przemocy miały możliwość korzystania z pomocy w **Interdyscyplinarnym Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla Ofiar Przemocy Domowej**, którego celem jest pobudzenie wrażliwości na drugiego człowieka i samego siebie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności pomocy ofiarom przemocy domowej, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy domowej oraz zintegrowanie działań poszczególnych instytucji gminnych na rzecz ochrony i pomocy ofiarom przemocy domowej. Z profesjonalnej pomocy lub wsparcia ekspertów: prawnika i psychologa skorzystało **94 rodziny** o liczbie osób **109 w tych rodzinach**. Najczęściej zgłaszane problemy podczas pełnionych dyżurów psychologa i prawnika dotyczyły przemocy psychicznej i fizycznej w rodzinach, alkoholizmu jednego z członków rodziny, warunków mieszkaniowych, spraw rozwodowych i alimentacyjnych. Porady obejmowały propozycje działań koniecznych do dokonania zmiany sytuacji życiowej. Działania indywidualne dostosowane były zawsze do potrzeb klienta. Ofiarom przemocy udzielano porad i konsultacji mających na celu przerwanie przemocy poprzez kierowanie do właściwych instytucji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w roku sprawozdawczym realizował zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny zajmowali się problemami, które zagrażały prawidłowemu funkcjonowaniu społeczeństwa i starali się rozwiązywać problemy w rodzinach, które niekorzystnie wpływały na sytuację materialną ludzi i społeczeństwa. Dlatego praktyka pracy socjalnej obejmowała profesjonalną pomoc dla jednostek, rodzin, grup i społeczności, aby wzmocnić lub przywrócić ich zdolność do optymalnego funkcjonowania i stworzyć sprzyjające temu warunki społeczne. Pracownicy socjalni podejmowali działania na wielu płaszczyznach pracy socjalnej. Świadczyli na rzecz rodzin doświadczających przemocy systematyczną pracę socjalną opierającą się na wszelkiego rodzaju poradnictwie m.in.: prawnym, ekonomicznym, psychologicznym, pedagogicznym, a także na podejmowaniu różnych interwencji w celu załatwienia trudnych spraw rodzinnych, takich jak: kierowanie sprawców przemocy uzależnionych od alkoholu na leczenie odwykowe. Pracownicy socjalni uczestniczyli w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych w ramach funkcjonującego Zespołu Interdyscyplinarnego, systematycznie monitorowali sytuację rodzin, w których dochodziło do konfliktów, niejednokrotnie prowadzili pierwsze mediacje oraz podejmowali działania interwencyjne. Osoby pokrzywdzone każdorazowo informowane były przez pracowników socjalnych o instytucjach niosących pomoc osobom doświadczającym przemocy. W siedzibie Ośrodka zamieszczono informację z numerami telefonów instytucji i placówek działających na rzecz osób pokrzywdzonych.

Dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo korzystały z usług opiekuńczo – wychowawczych prowadzonych przez placówkę wsparcia dziennego – świetlicę „Słonecznikowa Brać” działającą przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku. Świetlica „Słonecznikowa Brać” funkcjonowała przez cały rok, z miesięczną przerwą w okresie wakacyjnym. Dzieci przyjmowane były na zajęcia świetlicowe po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz na podstawie skierowania wydanego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku. Pobyt w placówce był nieodpłatny. W roku sprawozdawczym liczba dzieci skierowanych do placówki wyniosła 17. Były to dzieci z rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusk w 2024 roku realizowała następujące działania w zakresie zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej:

- 1) Podejmowała działania profilaktyczne, interwencyjne i zaradcze kierując wnioski do Sądu Rejonowego w Pułtusk o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczniczym (6 wniosków);
- 2) Podejmowała rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnej terapii odwykowej (118 osób) oraz konsultacje w zakresie występowania problemu alkoholowego w rodzinach (35 rodzin);
- 3) Członkowie Komisji systematycznie brali udział w spotkaniach grup diagnostyczno-pomocowych na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową.

W 2024r. **Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk** w ramach działań profilaktycznych, zaradczych oraz interwencyjnych, podejmowała działania w zakresie indywidualnej pomocy dla osób doznających przemocy. Policjanci podczas przeprowadzania interwencji domowych informowali osoby pokrzywdzone o przysługujących im prawach oraz instytucjach, które niosą pomoc osobom doznającym przemocy domowej, jak również o procedurze „Niebieskie Karty” i związanym z nią nadzorze dzielnicowego nad rodziną. Rodziny, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty” były co miesiąc odwiedzane przez dzielnicowego, natomiast w rodzinach, w których było podejrzenie stosowania przemocy w stosunku do nieletnich, do wizyt włączali się policjanci z Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii.

Policjanci, którzy ujawnili przemoc w rodzinie stosowali działania zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji, a w przypadku ujawnienia przestępstwa przemocy w rodzinie Policjanci podejmowali działania zgodnie z Kodeksem Postępowania Karnego.

W ramach działań profilaktycznych Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk współpracowała z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk. Stworzyło to możliwość szybkiego udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz szansę dopasowania rodzaju pomocy do aktualnych potrzeb. Policjanci podczas spotkań profilaktycznych w placówkach oświatowych poruszali temat przemocy w rodzinie, a także przemocy rówieśniczej. Ponadto Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk współpracowała z lokalnymi mediami, prowadziła stronę internetową, portal społecznościowy Facebook, na których zamieszczała aktualne informacje o charakterze edukacyjnym.

W 2024 roku Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk wszczęła 32 procedury „Niebieskie Karty”, które zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk.

Prokuratura Rejonowa w Pułtusk w ramach działań na rzecz skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej w 2024 r. badała wszystkie sygnały i informacje dotyczące przemocy domowej zarówno w postępowaniach karnych jak i cywilnych. Prokuratorzy udzielali szczegółowych informacji i pouczeń dotyczących uprawnień pokrzywdzonych, w tym wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W prowadzonych postępowaniach karnych wobec podejrzanych – sprawców przemocy w roku sprawozdawczym zastosowano 51 środków zapobiegawczych w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego z pokrzywdzonym oraz zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym we wszelkiej formie. Zastosowanie powyższych środków zapobiegawczych zapewniało prawidłowy tok postępowania karnego, a w szczególności uwzględniało prawnie chroniony interes pokrzywdzonego, w tym poczucie bezpieczeństwa.

Ponadto w budynku Prokuratury udostępnione zostały wykazy instytucji i organizacji

pozarządowych udzielających pomocy ofiarom przestępstw.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pułtusku w 2024 r. w ramach swoich obowiązków służbowych realizował postępowania wykonawcze - dozory wobec osób skazanych, również za przestępstwa związane ze stosowaniem przemocy domowej oraz nadzory nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej przez osoby dorosłe nad małoletnimi dziećmi, gdzie m.in. występuje zjawisko przemocy domowej. W przypadku sprawców przemocy w rodzinie stosowane były areszty tymczasowe, a jeżeli zachodziło prawdopodobieństwo stosowania przemocy w rodzinie zastosowane wcześniej środki były przedłużane. W roku sprawozdawczym kuratorzy systematycznie uczestniczyli w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku oraz grupach diagnostyczno – pomocowych. W dniach od 19 do 23 lutego 2024 r. kuratorzy zawodowi pełnili dyżury w ramach Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem. Ponadto w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich podejmowane były działania nakierowane na wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny. W 2024 roku Sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi przez nadzór kuratora sądowego w 51 sprawach, dodatkowo w 3 sprawach zobowiązał rodziców do pracy z asystentem rodziny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w 2024 roku podejmowało następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Współpracowano z Sądem Rejonowym w Pułtusku, kuratorami, Prokuraturą Rejonową w Pułtusku, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, placówkami medycznymi, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami w zakresie profilaktyki, ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 2) Przeprowadzono szkolenia profilaktyczno-edukacyjne dla rodzin zastępczych z zakresu przeciwdziałania, rozpoznawania i radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy, przemocy rówieśniczej (12 osób).
- 3) Upowszechniano informację o Stowarzyszeniu dla Rodzin „Poradnia Rodzinna” skierowaną do osób potrzebujących pomocy psychologicznej, w tym także dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz informacji dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, świadków oraz osób najbliższych, a także dla osób dotkniętych m.in. przemocą domową w ramach Sieci Pomocy Osobom Pokrzywdzonym.
- 4) Prowadzone było poradnictwo specjalistyczne dla ofiar przemocy w zakresie pomocy psychologicznej (1 osoba), rodzinnej (3 osoby), prawnej (8 osób).
- 5) Upowszechniano ulotki, broszury plakaty zawierające informacje dotyczące przemocy.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pułtusku w 2024 roku podejmowała następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Organizowano kampanie, konferencje, pogadanki uwzględniające problematykę przemocy w rodzinie i agresji.
- 2) Prowadzono tematyczne zajęcia warsztatowe dla dzieci i młodzieży ukierunkowane na eliminowanie zachowań ryzykownych, przeciwdziałanie przemocy i agresji:
 - zajęcia dla uczniów „Poznajemy zawody” – 12 osób;
 - trening wspierający proces efektywnego uczenia się – 110 osób;
 - zajęcia warsztatowe z zakresu doradztwa zawodowego - 58 uczniów;
 - zajęcia dla dzieci z elementami integracji sensorycznej -15 uczniów;

- zajęcia dla uczniów: „Relacje”-18 osób;
 - udział w Lokalnej Burzy Mózgów;
 - konsultacje psychologiczne dla dzieci i uczniów z trudnościami emocjonalnymi;
 - interwencje kryzysowe.
- 3) Prowadzone były pogadanki, prelekcje i warsztaty dla rodziców:
- spotkanie dla rodziców: „Jak pomóc dziecku w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej?” -20 osób;
 - udział pracowników Poradni w spotkaniu: „Rodzinne Poniedziałki”.
- 4) Prowadzone były pogadanki, prelekcje i warsztaty dla nauczycieli:
- przeprowadzono szkolenie dla nauczycieli na temat diagnozowania potrzeb i możliwości psychofizycznych dzieci w wieku przedszkolnym – 45 osób;
 - przeprowadzono szkolenie: „Diagnoza i pomoc pedagogiczna dzieci w wieku przedszkolnym”- 8 osób;
 - obserwacja niepożądanych zachowań u dzieci celem dalszych ustaleń pomocowych - 8 osób;
 - wspierano zespół ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole (IPET);
 - utworzono grupy wsparcia dla pedagogów i psychologów szkolnych oraz szkolnych doradców zawodowych (4 spotkań);
 - prowadzone były konsultacje indywidualne w sprawie uczniów.
- 5) Prowadzone były konsultacje, a także organizowane spotkania terapeutyczne dla dzieci i rodziców dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, kryzysem wewnątrzrodzinnym, np. związanym z rozwodem rodziców.
- 6) Podejmowane były interwencje kryzysowe zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami.
- 7) Prowadzone były działania edukacyjno-informacyjne (dystrybucja ulotek, broszur, plakatów, informatorów); zamieszczano informacje o miejscach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej (tablice informacyjne Poradni, strona internetowa, portal społecznościowy).
- 8) Prowadzona była współpraca z Sądem Rejonowym w Pułtusku w ramach prowadzonych postępowań (składane były wnioski o wgląd w sytuację rodzinną, przekazywane były opinie, informacje, osoby dotknięte przemocą objęte były wsparciem konsultacyjno-terapeutycznym).
- 9) Prowadzona była współpraca z Prokuraturą Rejonową w Pułtusku w ramach prowadzonych postępowań (przekazywane były opinie, informacje, a także osoby dotknięte przemocą objęte były wsparciem konsultacyjno-terapeutycznym).
- 10) Zgłoszono gotowość pracowników Poradni do prac w Zespole Interdyscyplinarnym działającym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku.

Zespół Przychodni Specjalistycznych AI - Med w Pułtusku, w strukturach którego funkcjonują: Poradnia Zdrowia Psychicznego i Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnia Leczenia Uzależnień, w ramach swojej działalności w 2023r. na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy domowej podejmował następujące działania, które zostały zrealizowane w ramach świadczeń zakontraktowanych z NFZ dla osób powyżej 18 roku życia:

- organizowano wizyty lekarskie, konsultacje psychologiczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 557 osób;
- udzielano porad terapeutycznych, prowadzono sesje grupowe dla osób uzależnionych od alkoholu - 351 osób;

W trakcie wizyt oraz konsultacji z lekarzem, psychologiem, terapeutą omawiane były zagadnienia dotyczące także przeciwdziałania przemocy domowej.

Łączna liczba wizyt zrealizowanych w 2024r. wyniosła 10634.

Ośrodek Rehabilitacji PIO w Pułtusku w 2024r. podejmował szereg działań na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej. Ośrodek oferował możliwość skorzystania ze specjalistycznej terapii pedagogicznej, psychologicznej, terapii rozwijania kompetencji rodzicielskich, treningu umiejętności społecznych, konsultacji lekarskich w zakresie pediatrii, neurologii dziecięcej, psychiatrii dziecięcej, neurologopedii, pedagogiki. W 2024 roku Ośrodek Rehabilitacji PIO objął poradami i konsultacjami 300 osób. W zakresie wczesnej identyfikacji zaburzeń zachowania wśród dzieci i młodzieży - 100 osób, a 50 osób objął działaniami nastawionymi na prawidłowe wywiązywanie się z pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców i pełnienie ról społecznych.

Szpital Powiatowy Gajda - MED sp. z o.o. w Pułtusku w 2024 roku w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej placówka podejmowała następujące działania:

- 1) Identyfikowane były sygnały świadczące o występowaniu przemocy;
- 2) Przeprowadzane były rozmowy umożliwiające rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania;
- 3) Osoby doznające przemocy domowej informowane były o miejscach i zasadach wystawiania zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, a w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia podczas badania popełnienia przestępstwa np. śladów ciężkiego uszkodzenia ciała – powiadamiane były organy ścigania;
- 4) Pracownik Szpitala uczestniczył w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusku. Ponadto pielęgniarki szkolne w przypadku zauważenia stosowania śladów przemocy na ciele dziecka (siniaki, wybroczyny), opisywały symptomy w karcie zdrowia dziecka i przekazywały swoje podejrzenia innym pracownikom szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor).

Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku w 2024 roku podejmowało następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- 1) Realizowano programy edukacyjne adresowane do dzieci.
- 2) Organizowano pogadanki w grupach przedszkolnych.
- 3) Monitorowano sytuację rodzin poprzez współpracę instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy.
- 4) Monitorowano sytuację rodzin w ramach procedury „Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem”.
- 5) Zorganizowano prelekcje z psychologiem nt. „Wpływ cyfryzacji na rozwój dziecka. Zagrożenia płynące z częstego korzystania z sieci”.
- 6) Zorganizowano szkolenia: „Dziecko krzywdzone – jak poznać, reagować. Formy przemocy i reakcje dziecka na nią”, „Jak reagować na podejrzenie przemocy?” - prawne aspekty.

Przedszkole Miejskie Nr 5 w Pułtusku w 2024 roku podejmowało na rzecz zwiększenia skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej:

- 1) Zorganizowano pogadanki w grupach przedszkolnych podczas zajęć edukacyjnych.
- 2) Zorganizowano trening umiejętności społecznych w ramach zajęć rewalidacyjnych.
- 3) Zrealizowano projekty edukacyjne: „Luba Czuje”, „Bezpieczny i Zdrowy Przedszkolak”, „Kolorowe Uczucia Gucia”.
- 4) Zorganizowano zajęcia wspierające poczucie własnej wartości z przedszkolnym psychologiem.

- 5) Zorganizowano trening umiejętności społecznych w grupach starszych prowadzony przez pedagoga specjalnego.
- 6) Udostępniano informację o działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy Pułtusk poprzez wywieszanie plakatów informacyjnych.
- 7) Prowadzone były rozmowy indywidualne z rodzicami oraz konsultacje z przedszkolnym psychologiem.
- 8) Organizowano projekt skierowany do rodziców, którego celem jest wspieranie rodziców w ich funkcji wychowawczej „Akademia rodzica”.
- 9) Uczestniczono w ogólnopolskiej akcji „Dzieciństwa bez Przemocy”.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie w 2024 roku w celu zwiększenia skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie podjęła następujące działania:

- 1) Opracowano, wdrożono i zapoznano ze Standardami Ochrony Małoletnich rodziców, dzieci, nauczycieli i cały personel.
- 2) Monitorowano sytuacje dzieci w rodzinach dysfunkcyjnych.
- 3) Udostępniano rodzicom i uczniom numery telefonów alarmowych do instytucji, pod które mogą dzwonić w przypadku przemocy domowej.
- 4) Rozpowszechniano wśród uczniów ulotki i plakaty na temat przemocy domowej: „Alkohol i młodzież”, „Czy nadal chcesz o tym milczeć”, „Reaguj na przemoc”, „Jeśli doświadczasz przemocy...Stop”, „Jak założyć Niebieską Kartę”.
- 5) Wdrażano prawidłowe zachowania i postawy wśród dzieci i młodzieży poprzez ustalanie klasowych i szkolnych zasad i umów zapobiegających agresji i przemocy.
- 6) Organizowano systematycznie spotkania terapeutyczne dla rodziców w celu badania własnej wartości i dbałości o siebie.

Zespół Szkolno - Przedszkolny w Przemiarowie w 2024 roku w celu podnoszenia świadomości uczniów i rodziców w zakresie przemocy domowej podejmował następujące działania:

- 1) Pedagog szkolny przeprowadzał diagnozę środowiska szkolnego w celu rozpoznania i wytypowania uczniów mogących stosować przemoc w szkole bądź będących ofiarami przemocy w szkole lub w rodzinie. Udzielono 23 porady, w tym objęto konsultacjami 28 dzieci.
- 2) Rozpoznawano sytuację rodzinną uczniów z rodzin alkoholowych bądź z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- 3) Podnoszono świadomość i wiedzę uczniów oraz rodziców poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno - informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy (broszury, gazetki, prezentacje, prelekcje).
- 4) Rozpowszechnione zostały na korytarzu szkolnym, na stronie internetowej numery telefonów zaufania, numery całodobowej infolinii dla dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, adresy instytucji pomocowych działających na terenie gminy Pułtusk w zakresie profesjonalnej pomocy doświadczonych psychologów.
- 5) Przeprowadzono rozmowy przez wychowawców, pedagoga szkolnego i psychologa z uczniami oraz ich rodzicami w sytuacjach trudnych, udzielano wsparcia oraz pomocy.
- 6) Upowszechniane były wśród rodziców informacje w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy: psychologicznej, socjalnej i rodzinnej.
- 7) Monitorowano sytuację rodzin, w których istniało realne zagrożenie stosowania przemocy domowej (fizycznej, psychicznej bądź zaniedbania ze strony rodziców).

- 8) Prowadzona była profilaktyka wśród dzieci i młodzieży w zakresie agresji i przemocy, sposobów konstruktywnego rozwiązywania problemów. Zachęcano wychowawców klas do angażowania się w problemy emocjonalne i skutki negatywnego zachowania swoich uczniów.
- 9) Przeprowadzono innowację pedagogiczną „Bajki pomagajki” w celu pracy nad emocjami, poznania sposobów konstruktywnego radzenia sobie z nimi bez używania przemocy fizycznej i psychicznej, radzenia sobie z lękami różnego pochodzenia.
- 10) Przeprowadzono spotkania indywidualne i dyscyplinujące z pedagogiem szkolnym w sytuacjach zauważonych problemów i konfliktów rówieśniczych.
- 11) Opracowano, wdrożono i zapoznano ze Standardami Ochrony Małoletnich rodziców, dzieci, nauczycieli i cały personel.
- 12) Rozwijano pozytywne relacje społeczne między uczniami prowadząc zajęcia integrujące zespoły klasowe, wzmocniano zachowania prospołeczne, bezpieczeństwo uczniów, wzbogacano wiedzę uczniów nt. konsekwencji podejmowania zachowań ryzykownych, cyberprzemocy, koleżeństwa, przyjaźni, rodzajów emocji i sposobów radzenia sobie z nimi. Podjęte działania były realizowane w ramach Programu wychowawczo- profilaktycznego, zajęć z wychowawcą, pedagogiem, psychologiem.
- 13) Zorganizowano spotkanie rodziców z funkcjonariuszką Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk nt. zachowań ryzykownych.
- 14) Prowadzono zajęcia warsztatowe z psychologiem i pedagogiem szkolnym na temat: stresu, złości w starszej grupie przedszkolnej i w szkole podstawowej (w wybranych klasach, w których zauważono problemy), konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.
- 15) Młodzież szkolna brała udział w międzyszkolnych konkursach profilaktycznych: Gminna Gala Profilaktyki Lokalnej w ZS nr 2 w Pułtusk, Lokalna Burza Mózgów w PSP nr 1 w Pułtusk.
- 16) Wychowawcy klas pozostawali w stałym kontakcie z asystentami bądź kuratorami rodzin w celu monitorowania sytuacji bytowej uczniów pozostających pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk.
- 17) Uczniowie klas VII i VIII wzięli udział w programie profilaktycznym „Unplugged”.
- 18) Zorganizowano pomoc w postaci paczki żywnościowej i artykułów higienicznych dla rodziny dotkniętej przemocą.
- 19) Zrealizowano program profilaktyczny – „Używasz? Przegrywasz!” w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Klaudivy Potockiej w Pułtusk w 2024r. podejmowała działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej i agresji poprzez:

- 1) Prowadzenie szczegółowej diagnozy i obserwacji uczniów przejawiających niepokojące zachowania, które mogły świadczyć o zaniedbaniu wychowawczym lub dysfunkcji środowiska rodzinnego (w tym przemocy domowej).
- 2) Prowadzenie pedagogizacji rodziców, podczas konsultacji indywidualnych z wychowawcą i pedagogiem oraz zebrań i dni otwartych, która miała na celu: zdobycie wiedzy i umiejętności pomocnych w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i kształtowaniu relacji z dzieckiem; pozbycie się nieefektywnych stereotypów i potocznych informacji dotyczących wychowania; lepsze poznanie szkoły; poprawę relacji z dzieckiem; wzrost pewności siebie jako osoby kompetentnej; przekonanie o podmiotowym traktowaniu dziecka w szkole; możliwość poznania innych rodziców i wymiana doświadczeń; integrację środowiska szkolnego.
- 3) Udział w kampaniach i programach profilaktycznych rekomendowanych przez MEN „Domowi Detektywi”, „Fantastyczne możliwości”, „Unplugged”.

- 4) Udział uczniów w akcjach i kampaniach ogólnopolskich: „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Bezpieczna szkoła, bezpieczny uczeń”.
- 5) Realizację projektów: „Szkoła dla rodziców” i „Lokalna burza mózgów”.
- 6) Zorganizowanie spotkania edukacyjnego ze specjalistami – psychologiem i pedagogiem w celu uwrażliwienia na potrzeby dzieci i młodzieży w zakresie przemocy, motywacji i samodzielności.
- 7) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach pomocowych, dystrybuowanie ulotek i broszur, informacji publikowanych na stronie internetowej lub Facebooku, prezentacji multimedialnych przekazywanych drogą elektroniczną.

Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk w 2024 roku prowadził następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Opracowano, wdrożono i zapoznano ze „Standardami Ochrony Małoletnich” oraz „Polityką Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem” rodziców, dzieci, nauczycieli i cały personel.
- 2) Realizowane były programy wychowawczo – profilaktyczne rekomendowane przez PARPA, Szkolny Program wychowawczo - profilaktyczny: „Domowi Detektywi, czyli Jaś i Małgosia na tropie”, „Fantastyczne możliwości”.
- 3) Realizowane były spotkania dla rodziców w ramach programu: „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.
- 4) Prowadzone były zajęcia na godzinach wychowawczych na temat przemocy domowej. Celem zajęć było poszerzenie wiedzy młodzieży na temat różnych aspektów i przejawów przemocy ze strony rodziców i opiekunów lub rodzeństwa oraz rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji. Zajęcia dostarczały również informacji o tym, gdzie osoby doświadczające przemocy lub jej świadkowie mogą zwracać się o pomoc i wsparcie.
- 5) Zorganizowano zajęcia z udziałem przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji.
- 6) Diagnozowane były sytuacje i przeprowadzono systematyczne rozmowy wspierające, zaradcze, interwencyjne mające na celu minimalizowanie zjawiska przemocy.
- 7) Osobom dotkniętym przemocą udzielano informacji o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom, świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 8) Pedagog szkolny uczestniczył w posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk.
- 9) Upowszechniane były materiały edukacyjno-informacyjne na temat przemocy w rodzinie.
- 10) Upowszechniane były informacje o instytucjach oraz organizacjach udzielających pomocy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusk podejmowała w 2024 roku w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej następujące działania:

- 1) Odbyły się lekcje wychowawcze, na których nauczyciele podejmowali z uczniami rozmowy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, upowszechniali wiedzę na temat obowiązujących w szkole norm i zasad, a także uczyli reagowania na ataki słowne, także online.
- 2) Prowadzone były konsultacje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz krótkie interwencje w sytuacjach tego wymagających.
- 3) Wdrożono znaczne ograniczenia w ilości osób wchodzących do szkoły z zewnątrz oraz kontrolowano tożsamość osób wchodzących do szkoły.

- 4) Podejmowano akcje i działania profilaktyczne dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
- 5) Opracowano, wdrożono i zapoznano ze „Standardami Ochrony Małoletnich” rodziców, dzieci, nauczycieli i cały personel szkoły.
- 6) Zorganizowano na terenie szkoły Klubik Uczniowski, którego celem jest zapewnienie uczniom warunków do spędzania czasu wolnego od lekcyjnych zajęć.
- 7) Zorganizowano trzy strefy na terenie szkoły, których celem było zapewnienie uczniom pozytywnego spędzania czasu w szkole, promocja zdrowia psychicznego (strefę ciszy w czytelni, strefę dla najmłodszych oraz strefę relaksu na korytarzu szkolnym).
- 8) Rozpoczęto remont sali terapeutycznej, w której znajdą miejsce i zastosowanie sprzęty do terapii Integracji Sensorycznej, która pomaga w eliminowaniu impulsowości i agresji u dzieci z zaburzeniami SI.
- 9) Złożono wnioski do gminy o zapotrzebowanie dotyczące Filmów IDOS „Otwórz się na pomoc – Przemoc”.
- 10) Zorganizowano apel na temat bezpieczeństwa podczas wakacji letnich oraz ferii zimowych prowadzone przez dzielnicowego.
- 11) Zapewniono rodzicom, uczniom i nauczycielom dostęp do profilaktycznej platformy edukacyjnej „Edulyke”.
- 12) W najmłodszych klasach odbywały się zajęcia integracyjne, a w starszych klasach zorganizowano zajęcia poświęcone stymulowaniu rozwoju emocjonalno – społecznego, bajkoterapię mającą na celu radzenie sobie z trudnymi emocjami w zwalczaniu zachowań przemocowych, zajęcia warsztatowe z psychologiem i z pedagogiem nt. „Tolerancja”, „Emocje i zachowania”.
- 13) Zorganizowano warsztatowe zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych dla uczniów klas I-VIII w ramach projektu „Jak żyć z ludźmi?”.
- 14) Wychowawcy klas zorganizowali spotkania z policją: „Przejawy i konsekwencje przemocy” oraz z kuratorem zawodowym: „Demoralizacja i jej skutki w prawie”.
- 15) Współpracowano z Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym w Pułtusku - Wydziałem Rodzinnym i Kuratorami Zawodowymi.

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusku w 2024r. podejmowała działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Zorganizowano w ramach programu profilaktycznego szkoły dla dzieci i młodzieży spotkania mające na celu edukację w zakresie kontaktów z dorosłymi (ochrona dzieci przed doświadczeniem przemocy, w tym przemocy seksualnej), wzmacniające poczucie własnej wartości i radzenia sobie w trudnych sytuacjach czy przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i budowanie pozytywnych kontaktów koleżeńskich, budowanie umiejętności radzenia sobie ze złością, wyrażania własnych emocji.
- 2) Zamieszczone zostały informacje i materiały edukacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na stronie internetowej szkoły.
- 3) Pracownicy szkoły uczestniczyli w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy, zostali zapoznani z procedurami postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową.
- 4) Wspierano uczniów dotkniętych przemocą w rodzinie w formie porad i konsultacji.
- 5) Monitorowano potrzeby uczniów dotkniętych przemocą.

6) Współpracowano z kuratorami społecznymi i zawodowymi, funkcjonariuszem policji ds. nieletnich i patologii, dzielnicowymi Powiatowej Komendy Policji w Pułtusku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku oraz asystentem rodziny.

7) Zrealizowano Program „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, w którym uczestniczyli rodzice i wychowawcy klas.

8) Prowadzone zostało poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusku w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Zespół Szkół Zawodowych w 2024 roku realizował następujące zadania:

1) Prowadzono zajęcia warsztatowe dla uczniów z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa, organizacja „Dnia Bez Przemocy”, „Dnia Walki z Depresją”, „Dnia Zapobiegania Samobójstwom”, „Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego” oraz zajęcia dla młodzieży dotyczące ochrony zdrowia psychicznego przez: sztukę, muzykę, dietę, sport.

2) Przystąpiono do kampanii nt. Dzieciństwo bez Przemocy, w której uczniowie wzięli udział w webinarze online - „Kryzys – co robić gdy nie ma wyjścia”, „Czy dziękować za hejty” oraz happeningu – Muzeum za bezpieczeństwem.

3) Zorganizowano wycieczki do Aresztu Śledczego Białotęka jako forma profilaktyki przed zachowaniami ryzykownymi, w tym przemocą.

4) Przeprowadzono zajęcia dla młodzieży z zakresu przemocy fizycznej i psychicznej przez pedagogów szkolnych i psychologa.

5) Młodzież szkolną angażowano do działań związanych z udziałem w kółkach, konkursach, przedsięwzięciach szkolnych jako formy organizacji czasu wolnego, min: chór szkolny, zespół kreatywnej młodzieży, koło Audio - Video, zajęcia sportowe, wolontariat szkolny.

6) Rozpropagowywano telefony zaufania dla ofiar i sprawców przemocy, umieszczanie informacji na stronie internetowej szkoły, Facebook, Instagram.

7) Utrzymywano stały kontakt z kuratorami społecznymi i zawodowymi – wymiana informacji o uczniach, szczególny nadzór nad rodzinami, w których występują znamiona przemocy.

8) Przeprowadzono badania i działania diagnostyczne w zakresie rozpoznawania znamion przemocy oraz analizę sytuacji rodzinnej uczniów.

9) Przeprowadzono szkolenia dla pedagogów obejmujące tematykę przemocy domowej.

10) Współdziałano z instytucjami (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Pułtusku, Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku, Sąd Rejonowy w Pułtusku) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.

11) Prowadzono zajęcia na temat przeciwdziałania przemocy (szkolnej i domowej) przez wychowawców, pedagogów szkolnych, wskazywanie miejsc, instytucji i osób zajmujących się świadczeniem profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy.

12) Prowadzono rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami uczniów zagrożonych zjawiskiem przemocy.

13) Wdrożono procedurę „Niebieskie Karty” w sytuacji przemocy w rodzinie, pedagog szkolny uczestniczył w spotkaniach grupy diagnostyczno-pomocowej.

Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi w Pułtusk w zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w 2024 roku zrealizowało następujące działania:

- 1) Realizowany był Program Wychowawczo-Profilaktyczny Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Skargi w Pułtusk.
- 2) Udzielano wsparcia psychologicznego oraz pedagogicznego uczniom i rodzicom, którzy doświadczyli przemocy domowej.
- 3) Pedagog szkolny uczestniczył w spotkaniach grupy diagnostyczno-pomocowej.
- 4) Opracowano, wdrożono i zapoznano ze „Standardami Ochrony Małoletnich” rodziców, dzieci, nauczycieli i cały personel.
- 5) Upublicznione zostały na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej szkoły adresy i telefony instytucji pomocowych i telefonów zaufania (w tym udzielających pomocy w sytuacji przemocy domowej).
- 6) Współdziałano z instytucjami (Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk, Sąd Rejonowy w Pułtusk) w zakresie rozpoznawania i zapobiegania przemocy oraz wspierania osób (uczniów i ich rodziców) dotkniętych problemem.

Zespół Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtusk w ramach realizacji zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej prowadził w 2024 roku następujące działania:

- 1) Opracowano, wdrożono i zapoznano ze „Standardami Ochrony Małoletnich” rodziców, dzieci, nauczycieli i cały personel.
- 2) Realizowany został Program Wychowawczo - Profilaktyczny, który zawierał zadania związane z profilaktyką uzależnień, profilaktyką przemocy, propagowaniem zachowań alternatywnych zamiast agresywnych, profilaktyką zdrowia psychicznego. Ww. program został opracowany i wdrożony po przeprowadzonej diagnozie w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka.
- 3) Współdziałano z Komendą Powiatową Policji w Pułtusk w formie pogadarek dla młodzieży z zakresu edukacji prawnej, cyberprzestępczości, profilaktyki demoralizacji oraz interwencji policji w trudnych sytuacjach, procedury „Niebieskie Karty”.
- 4) Współdziałano z Sądem Rejonowym w Pułtusk w zakresie sporządzania opinii na potrzeby Sądu lub kuratorów oraz składania wniosków o wgląd w sytuację rodzinną uczniów.
- 5) Pedagog szkolny i psycholog szkolny uczestniczył w spotkaniach grupy diagnostyczno-pomocowej w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Pułtusk.
- 6) Udzielono pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie poprzez: porady i konsultacje pedagoga i psychologa w szkole dla ucznia i rodzica, prowadzone były mediacje w sytuacjach konfliktu rodzic-dziecko, w razie konieczności kierowano sprawy do Sądu Rejonowego, Policji lub Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 7) Rozpowszechniano informacje na temat procedury „Niebieskie Karty”. Wśród rodziców, uczniów i nauczycieli udostępniono ulotki, umieszczono informację w gablotach szkolnych.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusk w 2024 roku w placówce zostały zrealizowane następujące działania na rzecz zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Wypracowano i wprowadzono w życie przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusk politykę ochrony małoletnich przed krzywdzeniem. W tym celu zespół powołany przez dyrektora, opracował i wdrożył „Standardy ochrony małoletnich w SOSW

im. A. Karłowicz w Pułtusku”, z którymi zapoznani zostali wszyscy pracownicy placówki, rodzice i uczniowie.

2) Prowadzono w placówce systematycznie edukację personelu z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

3) Przeprowadzono konsultacje z rodzicami nt. procedur postępowania oraz sposobów radzenia sobie w sytuacji przejawiania przemocy ze strony innego członka rodziny oraz z nauczycielami i wychowawcami nt. procedur postępowania w sytuacji podejrzenia wystąpienia przemocy w rodzinie ucznia i wychowanka.

4) Opracowano i upowszechniano materiały edukacyjne wśród uczniów/wychowanków i rodziców dotyczących sposobu radzenia sobie w sytuacji doświadczania przemocy ze strony innego członka rodziny.

5) Zorganizowano spotkania dla wychowanków Ośrodka ze szkolnym koordynatorem ds. bezpieczeństwa nt. przeciwdziałania agresji i przemocy.

6) Przeprowadzono przez psychologa i pedagogów szkolnych dla uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej i Publicznej Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy warsztatów psychoedukacyjnych oraz Treningu Umiejętności Społecznych rozwijających umiejętności społeczne oraz uczących konstruktywnych metod rozładowania agresji oraz sposobów radzenia sobie w przypadku krzywdzenia przez inne osoby, w tym również z najbliższego otoczenia (członków rodziny).

7) Przeprowadzono warsztaty edukacyjne w klasach Publicznej Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy dotyczące zjawiska przemocy domowej, projekcje filmów instruktażowych dotyczących problemu agresji i przemocy.

8) Zorganizowano i przeprowadzono w Ośrodku gry i zabawy dla uczniów/wychowanków mające na celu rozpoznawanie przyczyn agresji, opanowanie i przewyciężanie złości i agresji oraz właściwe rozwiązywanie konfliktów.

9) Zorganizowano spotkania dla wychowanków Ośrodka ze szkolnym koordynatorem ds. bezpieczeństwa nt. radzenia sobie w sytuacjach doświadczania przemocy domowej.

10) Zorganizowano i przeprowadzono w Ośrodku „Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka”, którego celem było m.in. uświadomienie uczniom, że mają prawo do życia bez przemocy. (spotkanie edukacyjne dla uczniów szkoły podstawowej i przystosowanej do pracy, gazetka informacyjna o prawach dziecka oraz konkurs wewnątrzszkolny „Prawa Dziecka”).

11) Prowadzono pogadanki z uczniami/wychowankami o przeciwdziałaniu przemocy i agresji połączone z obejrzeniem prezentacji multimedialnej, filmików edukacyjnych oraz odgrywaniem przez nich scenek dramatycznych.

12) Przeprowadzono konsultacje z nauczycielami na temat procedur postępowania oraz sposobów radzenia sobie w sytuacji podejrzenia występowania przemocy domowej.

13) Prowadzony był monitoring wieloaspektowego funkcjonowania uczniów i ich rodzin, współpracowano z Sądem Rejonowym w Pułtusku pod kątem właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Realizacja zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 w roku 2024 przyczyniła się w szczególności do zwiększenia dostępności pomocy dla osób dotkniętych przemocą oraz podniesienia świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Poszczególne działania były dostosowane do zmieniających się potrzeb i zagrożeń. Uwzględniały w szczególności zapobieganie zjawisku przemocy poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej.

Z uwagi na niepewne prognozy i pojawiające się nowe wyzwania oraz potrzeby społeczeństwa, w kolejnych latach ważne będzie zwiększenie nakładów na stworzenie kompleksowego wsparcia rodzinom, podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza dbałość o ich zdrowie psychiczne, a także zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Pułtusk. Pozwoli to zwiększyć skuteczność pomocy świadczonej na rzecz osób doświadczających przemocy.

Ocena realizacji celu szczegółowego 3

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Wskaźniki monitoringowe:

	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w roku sprawozdawczym (2024 rok)	Wartość wskaźnika w roku 2023 rok	Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	60 przedsięwzięć	62 przedsięwzięcia	54 przedsięwzięcia	Wzrost o 52 przedsięwzięcia
2.	Liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych	25 programów profilaktycznych, w tym 3598 osób; 9 programów zdrowotnych z NFZ	32 programy profilaktyczne, w tym 2924 osoby; 4 programy zdrowotne z NFZ	45 programów profilaktycznych, w tym 2839 osób; 9 programów zdrowotnych z NFZ	Wzrost o 9 programów profilaktycznych
3.	Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną	520 osób	457 osób	348 osób	Wzrost o 190
4.	Liczba wniosków o leczenie odwykowe, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pułtusku w tym o objęcie leczeniem: - mężczyzn - kobiet	51 wniosków	45 wniosków	34 wniosków	Wzrost o 6 wniosków
5.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	41 10	31 14	24 10	Wzrost o 6 mężczyzn, zaś kobiety na tym samym poziomie
6.	Liczba osób skierowanych przez Sąd na leczenie odwykowe	6 wniosków	15 wniosków	20 wniosków	Spadek o 3 wnioski
7.	Liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym i profilaktyki uzależnień oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	6 osób	5 osób	10 osób	Spadek o 12 osób
		Ogółem 154 rodziny, w tym 252 osoby w tych rodzinach - wsparcie psychologiczne- 30 rodzin, 87 osób w tych rodzinach, - wsparcie prawne – 64 rodziny, 69 osób w tych rodzinach, -wsparcie specjalisty profilaktyki uzależnień – 12 rodzin, 36 osób w tych rodzinach	Ogółem 81 rodzin, w tym 174 osoby w tych rodzinach - wsparcie psychologiczne- 20 rodzin, 66 osób w tych rodzinach, - wsparcie prawne – 49 rodzin, 75 osób w tych rodzinach, -wsparcie specjalisty profilaktyki uzależnień – 12 rodzin, 33 osoby w tych rodzinach	Ogółem 98 rodzin, w tym 265 osób w tych rodzinach - wsparcie psychologiczne- 27 rodzin, 96 osób w tych rodzinach, - wsparcie prawne – 55 rodzin, 113 osób w tych rodzinach, -wsparcie specjalisty profilaktyki uzależnień – 16 rodzin, 56 osób w tych rodzinach	Spadek o 106 rodzin, w tym spadek o 225 osób w tych rodzinach

8.	Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie zakończonych procedurą „Niebieskie Karty”	39 „Niebieskich Kart-A”	38 „Niebieskich Kart-A”	49 „Niebieskich Kart-A”	Spadek o 7 „Niebieskich Kart-A”
9	Liczba spotkań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	7	4	5	Wzrost o 2 spotkania
10	Liczba powołanych Grup diagnostyczno-pomocowych	230	38	49	Wzrost o 190 grup
11.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym udzielono schronienia	0	0	0	0
12.	Liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej	1784 przedsięwzięć	1064 przedsięwzięć	600 przedsięwzięć	Wzrost o 1648 przedsięwzięć
13.	Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy	2 osoby	2 osoby	0	Wzrost o 2 osoby
14.	Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	357	119	372	Spadek o 127
15.	Liczba osób eksperymetujących bądź uzależnionych od narkotyków, korzystających z porad	5 osób	8 osób	5 osób	Spadek o 1 osobę
16.	Liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	204 osoby	222 osoby	217 osób	Spadek o 47 osób
17.	Liczba zorganizowanych akcji, kampanii, spotkań, prelekcji, konferencji, plakatów i innych form prelekcji.	3991	593	205	Wzrost o 3853

PRIORYTET IV

ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY DLA SENIORÓW

Cele szczegółowe :

1. Rozwijanie działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu osób w wieku emerytalnym, samotnym, osamotnionym oraz przewlekle chorym i poprawa jakości ich życia

kierunki działań:

- monitorowanie sytuacji osób starszych na terenie gminy;
- rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osoby starszej obejmujących pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem;
- integracja międzypokoleniowa (współpraca seniorów ze szkołami, przedszkolami);
- działania osłonowe na rzecz osób starszych i ubogich w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej, usługowej z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD);
- tworzenie i wdrażanie programów na rzecz aktywizacji ludzi starszych i integracji ze środowiskiem;
- tworzenie warunków do funkcjonowania Klubów Seniora i grup wsparcia;
- wspieranie działalności Dziennego Domu „Senior+”;
- rozwijanie i współpraca z organizacjami, instytucjami i Kościołem w zakresie pomocy osobom starszym;
- promowanie idei wolontariatu dla Seniorów oraz idei samopomocy;
- działania profilaktyczne, prewencyjne skierowane do osób starszych;
- likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych, społecznych utrudniających mobilność seniorów;
- zapewnienie w szerszym zakresie osobom starszym uczestnictwa w imprezach i spotkaniach integracyjnych;
- budowanie pozytywnego wizerunku starości;
- zapewnienie opieki dziennej o charakterze instytucjonalnym osobom starszym;
- upowszechnianie wiedzy i edukacji w zakresie nowych technologii (komputer, telefon komórkowy) poprzez organizację szkoleń, kursów.

Zgodnie z danymi uzyskanymi z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Pułtuskach z dnia 07.02.2025r., w Gminie Pułtusk na dzień 31 grudnia 2024 roku osoby w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni 65 lat i powyżej i kobiety 60 lat i powyżej) stanowiły ogółem liczbę **5222** (mężczyźni 65 lat i powyżej – 1719, kobiety 60 lat i powyżej - 3503), co w stosunku do **23 476** mieszkańców Gminy Pułtusk wyniosło **22,24%**.

Utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do roku bazowego 2021r. Wskazuje to na potrzebę rozbudowy dostępnej infrastruktury społecznej o formy służące lepszej opiece nad osobami niesamodzielnymi z powodu wieku czy stanu zdrowia.

Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych **Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtuskach** miała na celu monitorowanie sytuacji osób starszych na terenie gminy, ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnorodnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie i monitorowanie kontaktów

rodzinnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych, rozpowszechnianie idei wolontariatu.

Ludzie starsi objęci systemem pomocy społecznej w Gminie Pułtusk korzystali z różnych form wsparcia, w tym m.in.: z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, pomocy materialnej, pomocy rzeczowej, pracy socjalnej, uczestnictwa w grupie samopomocowej „Klubie Srebrnego Wiek”, Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów - oddział w Pułtusku, pobytu w Dziennym Domu „Senior+” w Pułtusku, w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Pułtusku, w domach pomocy społecznej lub w zakładzie opiekuńczo – leczniczym oraz w stacjonarnym Hospicjum przy Szpitalu Powiatowym Gajda-Med w Pułtusku i Hospicjum Caritas Diecezji Płockiej w Pułtusku.

Ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku skorzystało **61 rodzin emerytów i rencistów**, w tym osób w rodzinach **96**.

W ramach inicjatywy społecznej przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku i osób prywatnych, które chciały pomóc osobom starszym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej zorganizowano „Świąteczną paczkę dla pułtuskiego seniora”. W okresie Świąt Bożego Narodzenia 2024r. wsparcie rzeczowe otrzymało **66 seniorów** pozostających w zainteresowaniu Ośrodka.

Jedną z podstawowych form opieki nad osobami starszymi było świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez opiekunki zatrudnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zapewniały pomoc w zakresie: zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych, tj.: opieki higieniczno-sanitarnej, pielęgnacji, przygotowania posiłków, zrobienia zakupów, mycia okien, palenia w piecu, utrzymania porządku i czystości pomieszczeń, prania, załatwiania spraw urzędowych, kontaktu z otoczeniem itp.

W 2024 roku z pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystało **18 osób w wieku poprodukcyjnym**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku realizował **Program „Opieka 75+”**, którego celem strategicznym było zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Na realizację tego zadań w ramach programu 2024 Gmina Pułtusk otrzymała kwotę **29 004,00 zł**, która została wykorzystana w całości. Całkowity koszt realizacji usług opiekuńczych w ramach programu w roku 2024 wyniósł **50 600,00 zł**.

W okresie realizacji programu w 2024r. objęto wsparciem w formie usług opiekuńczych **14 osób** w wieku 75 lat i więcej, natomiast liczba osób zatrudnionych przez gminę na umowę o pracę, świadczących usługi opiekuńcze w 2024 roku wyniosła **7 osób**, wszystkie zatrudnione opiekunki świadczyły usługi w środowiskach w ramach programu.

Osobie wymagającej całodobowo opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Mieszkańcy Gminy Pułtusk, których stan zdrowia bezwzględnie wymagał skierowania do placówki zapewniającej całodobową opiekę, kierowani byli do domu pomocy społecznej zlokalizowanego w najbliższej okolicy.

Dla każdego mieszkańca domu pomocy społecznej ustalana jest opłata odpowiadająca średniemu kosztowi utrzymania w danym domu pomocy społecznej, następnie określana jest kwota, którą jest on w stanie ponieść – maksymalnie 70% jego dochodu. W przypadku niemożności uiszczenia pełnej opłaty przez pensjonariusza, cały lub częściowy koszt pobytu

w domu pokrywają: małżonek, zstępni i w ostatniej kolejności wstępni, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych. Jeżeli opłata nie zostanie wniesiona przez wyżej wymienione osoby, uiszcza ją gmina właściwa. Obciążenia gminy stanowią różnicę pomiędzy średnim kosztem utrzymania mieszkańca, a opłatą przez niego wniesioną oraz opłatą uiszczoną przez osoby spokrewnione.

W 2024r. w domach pomocy społecznej z terenu gminy Pułtusk przebywało **21 osób** (w tym 17 osób umieszczonych w domu pomocy społecznej zgodnie z postanowieniem sądowym), poniesione wydatki na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców domów pomocy społecznej w 2024 roku wyniosły **1 171 714 zł**. W myśl art. 103 ustawy o pomocy społecznej w 2024 r. były zawarte cztery umowy dotyczące ponoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej na łączną kwotę 2 800,00 zł miesięcznie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024r. umieścił w domu pomocy społecznej **1 osobę w wieku poprodukcyjnym**, realizując postanowienie Sądu.

Znamienną rolę w procesie aktywności społecznej seniorów na terenie gminy Pułtusk odgrywają **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, Dzienny Dom „Senior+” w Pułtusku, Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Pułtusku, grupa samopomocowa „Klub Srebrnego Wieku” w Pułtusku, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – oddział w Pułtusku** oraz inne instytucje wspierające osoby starsze, rodzina, znajomi i cała społeczność.

Ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu na terenie Gminy Pułtusk jest **Dzienny Dom „Senior+”**, prowadzony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, dla osób starszych, powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, którzy ze względu na wiek, chorobę lub samotność wymagają wsparcia, częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

Gmina Pułtusk, przystępując do konkursu w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021 – 2025, który zakłada wspieranie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie realizacji zadań własnych, polegających na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodkach wsparcia dziennego „Senior+”, wydatkowała kwotę **104 946,87 zł** dofinansowania w ramach Modułu II – Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior +”.

Celem Domu jest zapewnienie wsparcia osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 lat i więcej poprzez umożliwienie im korzystania z oferty usług na rzecz społecznej aktywności, a także usług w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Dom zapewniał osobom starszym, niepełnosprawnym i chorym pomoc, odpowiednie warunki do przebywania i korzystania ze wszystkich form działalności Domu.

W 2024 roku **32 uczestników** (w tym: kobiet - 20; mężczyzn - 12) w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo, z terenu gminy Pułtusk, skorzystało z pobytu w Dziennym Domu „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku.

Seniorzy kierowani byli do placówki na pobyt dzienny, na podstawie decyzji administracyjnej, uwzględniającej zasady ponoszenia odpłatności po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Wysokość opłaty uzależniona była od sytuacji dochodowej osoby kierowanej i obejmowała korzystanie z miejsca pobytu wraz z wyżywieniem oraz korzystanie z usług świadczonych przez Dom. W 2024 roku za pobyt w Dziennym Domu „Senior +” Seniorzy wnosili opłatę zgodnie z uchwałą Nr L404/2017 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 listopada 2017 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w Dziennym Domu „Senior+” prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

w Pułtusku oraz zgodnie z Zarządzeniem Nr 524/2023 Burmistrza Miasta Pułtusk z dnia 16 marca 2023 roku w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu pobytu w Dziennym Domu „Senior+” prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku, obowiązującego w okresie od 1 kwietnia 2023 roku do 31 marca 2024 roku oraz zgodnie z Zarządzeniem Nr 725/2024 Burmistrza Miasta Pułtusk z dnia 19 marca 2024 roku obowiązującego w okresie od 1 kwietnia 2024 roku do 31 marca 2025 roku.

W 2024 roku uczestnicy ponieśli koszt w łącznej wysokości **76 469,65 zł.**

W 2024 roku seniorzy skorzystali z następujących form wsparcia:

- usługi socjalne – 32 osoby;
- usługi edukacyjne – 27 osób;
- usługi kulturalno -oświatowe – 18 osób;
- usługi sportowo - rekreacyjne – 17 osób;
- usługi aktywności ruchowej lub kinezyterapii – 23 osoby;
- usługi aktywizujące społecznie – 24 osoby;
- usługi terapii zajęciowej – 30 osób.

Zadanie publiczne przyczyniło się do aktywizacji i rozwoju kulturalnego seniorów, którzy nabrali chęci do pożytecznego spędzania czasu wolnego. Udział w zajęciach sprawił, że uczestnicy Domu odzyskują pewność siebie i stają się bardziej samodzielni. Dzięki integracji międzypokoleniowej, seniorzy doświadczali wspólnych przeżyć z osobami z innych pokoleń, mieli możliwość komunikacji i dialogu międzypokoleniowego.

W ramach zadania publicznego w Dziennym Domu „Senior +” realizowane były działania w zakresie:

• **pracy socjalnej:** przez specjalistę pracy socjalnej prowadzone było poradnictwo socjalne w celu przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych seniorów, w miarę zgłaszanych potrzeb pomocy we wzmacnianiu ich zdolności do funkcjonowania. Udzielana była pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (np.: wypełnianie wniosków, odwołań), pomoc w dostępie do służby zdrowia (ustalanie wizyt lekarskich w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej), pomoc przy formalnościach związanych z korzystaniem z programów i oferty instytucji pomocowych dedykowanych osobom starszym i niepełnosprawnym (PFRON, PCPR, OPS). Uczestnikom Domu udzielana była również pomoc w formie świadczeń pieniężnych ze środków na pomoc społeczną;

• **zapewnienia jednego ciepłego posiłku dziennie:** zgodnie z zawartą umową z firmą zewnętrzną, w dni robocze każdego miesiąca, podczas pobytu w placówce wsparcia dziennego, seniorzy mieli zapewniony jeden ciepły posiłek obiadowy;

• **zajęć edukacyjnych:** organizowane były wykłady i pogadanki z różnych dziedzin życia, tematycznie dostosowanych dla seniorów m.in.:

- spotkanie ze strażakiem z Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Pułtusku w ramach Ogólnopolskiej Kampanii Edukacyjno – Informacyjnej nt.: zagrożeń związanych z możliwością powstania pożarów w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych oraz zatruciem tlenkiem węgla pn.: „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”;

- spotkanie z przedstawicielem ZUS Inspektorat w Pułtusku nt. waloryzacji rent i emerytur, dodatkowego świadczenia rocznego oraz m-Legitymacji emeryta, rencisty. Seniorzy mieli udzieloną informację nt.: Platformy Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS), świadczenia wspierające, które udzielane jest osobom niepełnosprawnym, mającym potrzebę wsparcia,

pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem poszczególnych potrzeb życiowych tych osób, nowego świadczenia - renty wdowiej;

- spotkanie z dzielnicową Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku, która przybliżyła informację dotyczące bezpieczeństwa seniorów w codziennym życiu;

- w ramach współpracy z Pułtuską Biblioteką Publiczną im. Joachima Lelewela i Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów uczestnicy Domu brali udział w dyskusji o wrażeniach i emocjach ukazanych w filmie „Konsumenckie ABC Seniora”;

- spotkanie z farmaceutką nt.: „Co to znaczy dbać o siebie”, „Seniorzy i letnie upały”, „Seniorze nie daj się upałom”, która przekazała uczestnikom najważniejsze aspekty dotyczące higieny osobistej oraz wskazówki, które pomogą w zapobieganiu chorób u osób starszych, związanych z upałem;

- w ramach projektu edukacyjnego pn.: „Czytam, więc jestem”, mającego na celu promocję czytelnictwa poprzez zastosowanie różnych form i metod aktywizujących młodzież i zachęcających jednocześnie do działań o charakterze społecznym, uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych im. J. Ruszkowskiego w Pułtusku wraz z uczestnikami placówki wystawili humorystyczne scenki - „Bajki w krzywym zwierciadle”;

- w ramach Europejskiego Dnia Seniora uczestnicy odwiedzili Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusku, gdzie wysłuchali prelekcji nt.: „Seniorze zawsze możesz”, poprowadzonej przez doradcę zawodowego, trenera kompetencji miękkich oraz: „Jak w każdym wieku być aktywnym lokalnie”, poprowadzonej przez prezeskę Czernickiego Stowarzyszenia Aktywnych Społecznie;

- udział seniorów w zajęciach edukacyjnych w siedzibie galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku, związanych z wystawą plakatu meksykańskiego pn.: „A darle que es mole de olla”, zorganizowanych przy współpracy Ambasady Meksyku w Warszawie;

- **warsztatów kulinarnych:** pod nadzorem instruktora terapii zajęciowej Seniorzy przyrządzali potrawy, które wspólnie degustowali. Odbywały się pogadanki nt. zdrowego stylu życia i zagrożeń z nieprawidłowego odżywiania. Instruktorka terapii zajęciowej w ramach wykładów przedstawiała tematy o zdrowiu - „DIETA DLA SENIORA”;

- **pomocy psychologicznej:** seniorzy brali udział w treningach pamięci i koncentracji uwagi, które prowadziła instruktorka terapii zajęciowej. W ramach „Pakietów edukacyjnych dla mazowieckich Seniorów”, realizowanych przez Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości ze środków samorządu Województwa Mazowieckiego na zlecenie Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, odbył się wykład o tematyce: „Komunikacja i jej znaczenie we współczesnym świecie”;

- **zajęć kulturalno - oświatowych:** zorganizowano dla uczestników Dziennego Domu wyjścia kulturalne do muzeum, biblioteki, imprezy okolicznościowe np.: Dzień Kobiet i Mężczyzn, Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Matki, Andrzejki, urodziny i imieniny seniorów, wspólne zabawy taneczne przy muzyce. W Domu organizowane było tradycyjne jajeczko z okazji Świąt Wielkanocnych, oraz uroczysta Wigilia, z okazji Świąt Bożego Narodzenia;

- **zajęć rekreacyjnych:** zorganizowano zajęcia aktywności ruchowej, wspólne spacerowanie, spotkania integracyjne, wycieczki służyły gondolą po rzece Narew dla uczestników Dziennego Domu. Seniorzy uczestniczyli w jednodniowych wycieczkach wyjazdowych do Warszawy i Kazimierza Dolnego. Zorganizowano spotkanie integracyjne z okazji: „Dnia Weterana Działania poza Granicami Państwa”;

- **zajęć aktywności ruchowej i kinezyterapii:** prowadzono gimnastykę ogólnousprawniającą (indywidualną i grupową), prowadzoną pod kierunkiem fizjoterapeutki. Zajęcia były ukierunkowane na poprawę ogólnego stanu zdrowia, uaktywnienia wszystkich partii mięśni, ale również poprawienia samopoczucia seniorów;

• **aktywizacji społecznej** - w siedzibie Żłobka Miejskiego w Pułtusku, seniorzy z Dziennego Domu „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku wraz z pracownikami ze Świetlicy Słonecznikowa Brać uczestniczyli w warsztatach robienia mydełek, szkolili się na kongres pn.: Smart Town Congres – Kongres Miast Przyszłości w Pułtusku, organizowany przez Eco Pułtusk. Uczestnicy Domu wzięli również udział w spotkaniu dla mieszkańców, którzy chcieli poznać ekologiczne formy transportu i nowinki technologiczne, w ramach: „Kongresu Miast Przyszłości”, zorganizowanego na Zamku w Pułtusku przez firmę Eco Pułtusk.

W ramach integracji międzypokoleniowej w Malinowym Przedszkolu i Żłobku z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku, brali udział w warsztatach pn.: „Jedź zdrowo i kolorowo”, deklamowali wiersze i wspólnie wykonywali owocowe szaszłyki.

W ramach integracji międzypokoleniowej w Przedszkolu Miejskim nr 5 w Pułtusku odbyły się „Warsztaty Bożonarodzeniowe”, natomiast „Warsztaty Wielkanocne” z dziećmi odbyły się w siedzibie Domu. Uczestnicy placówki zbierali karmę i akcesoria dla bezdomnych, pułtuskich zwierząt w ramach zbiórki pn.: „Razem możemy więcej” organizowanej przez ZSZ im. J. Ruszkowskiego w Pułtusku, która została przekazana Straży Miejskiej w Pułtusku. Seniorzy włączyli się również w Pułtuską Zbiórkę dla Powodzian pod patronatem Burmistrza Pułtusk, przekazując zebrane niezbędne rzeczy dla poszkodowanych w wyniku powodzi. W ramach integracji międzypokoleniowej, seniorów odwiedzili wychowankowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pułtusku, aby wspólnie wykonywać wielkanocne palmy. Z okazji Pułtuskiego Dnia Ziemi, seniorzy wraz z pracownikami wzięli udział w sprzątaniu Gminy Pułtusk. Uczestnicy swoje święto - Dzień Seniora, nie tylko obchodzili we własnym gronie w placówce, ale również wzięli udział w gminnych obchodach Dnia Seniora, zorganizowanych przez samorząd Gminy Pułtusk. Seniorzy Dziennego Domu „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku uczestniczyli w spotkaniu pn.: „Reaktywacja Uniwersytetu III Wieku w Pułtusku”, które odbyło się z inicjatywy Burmistrza Miasta Pułtusk i Gminnej Rady Seniorów w Pułtusku, we współpracy: Akademii Finansów i Biznesu Vistula, Filii Akademii im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku, w zakresie tworzenia Stowarzyszenia. Uczestnicy Domu gościli na balu karnawałowym w Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnym w Pułtusku, prowadzonym przez powiat pułtuski. W Dziennym Domu „Senior+” odbył się II Piknik Rodzinny, dla uczestników, ich bliskich oraz zaproszonych gości. W ramach integracji z innymi uczestnikami placówek o podobnych działaniach, Dzienny Dom „Senior+” odwiedzili seniorzy z zaprzyjaźnionego, sąsiedniego Domu Dziennego Pobytu „SENIOR” z Wyszkowa. Uczestnicy Dziennego Domu „Senior+”, w ramach XII Powiatowego Przeglądu Twórczości Osób Niepełnosprawnych, zorganizowanego w Domu Polonii w Pułtusku, zwiedzili wystawę prac osób niepełnosprawnych z powiatu pułtuskiego, jak i też obejrzelili występy artystyczne. Uczestnicy placówki upamiętniali rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego w 106 rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. W Narodowym Dniu Pamięci Powstania Warszawskiego, z inicjatywy grupy: „Dzieci z Bramy Kościuszki 39”, wraz z Pułtuską Grupą Rekonstrukcyjną 13 Pułku Piechoty, obchodzono w Pułtusku 80 Rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, gdzie nie zabrakło również uczestników Domu. Seniorzy brali udział nie tylko w oferowanych zajęciach podczas pobytu w placówce wsparcia dziennego pobytu, ale w zaprzyjaźnionych grupach, byli obecni na imprezach okolicznościowych, organizowanych w 2024 roku na terenie gminy Pułtusk, tj.: Wianki czyli Pułtuska Noc Świętojańska, Dni Patrona Pułtuska Św. Mateusza, Spotkanie Wigilijne Mieszkańców Pułtuska i Powiatu Pułtuskiego, koncert pn.: „Rozśpiewana zatoka”, organizowany przez Pułtuski Klub Wodniaków, promocjach książki pułtuskich autorów, uroczystościach upamiętniających rocznice historyczne;

• **terapii zajęciowej** - w ramach zajęć z instruktorem terapii zajęciowej, uczestnicy brali udział

różnych formach terapii zajęciowej, tj.:

- ergoterapii (terapia przez pracę – porządki w siedzibie i wokół placówki);
- arteterapii (zajęcia plastyczne – wykonywanie kwiatów z krepiny, malowanie obrazków, wykonywanie kolaży, pisanie listów, odtwarzanie scenek teatralnych);
- grach stolikowych (wspólne gry planszowe - warcaby itp.);
- filmoterapia (prelekcje filmów – dyskusja o obejrzanym filmie);
- biblioterapia (poprzez czytanie – korzystanie z książek naszej biblioteczki); - choreoterapia (terapia tańcem – nauka i wspólne tańce);
- zajęcia relaksacyjne (medytacja, ćwiczenia oddechowe, słuchanie muzyki relaksacyjnej np.: dźwięków natury itp.);
- hortiterapia (kontakt z roślinami).

Wszystkie działania terapeutyczne (manualne, plastyczne, intelektualne czy rozrywkowe) w placówce aktywizowały seniorów, rozwijały ich umiejętności wykonywania czynności życia codziennego i zaradności osobistej oraz psychofizycznych sprawności i podstawowych umiejętności, umożliwiających uczestnictwo w życiu społecznym. Dzienny Dom „Senior +” kompleksowo zaspokajał potrzeby ludzi starszych, aktywizował ich, organizował czas wolny, zapewniał terapię nie odrywając ich od własnego środowiska. Udział w codziennych zajęciach, spotkaniach pozwalał seniorom podnieść sprawność fizyczną i intelektualną.

Dzienny Dom „Senior+” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku spełnia bardzo ważną funkcję, gdyż kompleksowo zaspokaja potrzeby ludzi starych, aktywizuje ich, wypełnia czas wolny, zapewnia terapię nie odrywając ich od własnego środowiska.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonuje **Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne**, którego głównym celem działania było świadczenie usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób legitymujących się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. W 2024 roku z usług Centrum korzystały osoby będące w wieku poprodukcyjnym z orzeczoną niepełnosprawnością z terenu gminy Pułtusk. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusku spełnia swój cel, tj. zapewnia uczestnikom wiele form wspólnego spędzenia czasu, a także gwarantuje usługi bytowe jak i opiekuńcze.

Grupa Samopomocowa - „Klub Srebrnego Wieku” z siedzibą w Miejskim Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku przy ul. Plac Teatralny 1 w 2024 roku liczyła 70 członków. Celem grupy było kształtowanie właściwych postaw społecznych oraz przełamanie izolacji społecznej u osób starych, samotnych, niepełnosprawnych. Członkowie „Klubu Srebrnego Wieku” mieli szansę na wymianę doświadczeń, rozwijanie umiejętności współżycia w grupie, rozwijanie swoich umiejętności i zainteresowań oraz uzyskanie wsparcia w radzeniu sobie z własnymi problemami. Wszystkie spotkania i podejmowane działania miały na celu wyeliminowanie wśród seniorów negatywnych emocji, takich jak: rozczarowanie, smutek, rozgoryczenie, złość, frustracja. Seniorzy zrzeszeni w grupie samopomocowej „Klubu Srebrnego Wieku”, mimo swojego wieku, samotności, chorób i dolegliwości, prowadzili w Klubie bardzo aktywny tryb życia. Wielką pasją seniorów był śpiew, taniec, wyjazdy. W roku 2024 roku raz w miesiącu odbywały się imprezy integracyjne przy muzyce w których uczestniczyło ok. 60 klubowiczów (zabawy taneczne w sali w Hotelu Baltazar). Członkowie Klubu Srebrnego Wieku w 2024 roku uczestniczyli w wycieczkach zorganizowanych do: Ciechocinka, Częstochowy, Nałęczowa i Wrocławia.

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Oddziału Rejonowego w Pułtusk, ul.13 Pułku Piechoty 4 zrzesza 150 członków. W 2024 roku odbyło się 9 spotkań integracyjnych przy muzyce, 1 spotkanie przy ognisku i trzy spotkania okolicznościowe. Zorganizowano jednodniową wycieczkę krajoznawczą do Olsztyna oraz dwutygodniowy wyjazd do Sanatorium Rehabilitacyjno-Wypoczynkowego w Krynicy Morskiej i Jastarni. Dla seniorów wydawane były zaświadczenia na ulgowe przejazdy środkami PKP.

Aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób w wieku poprodukcyjnym była realizowana przez promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej.

Pułtуска Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela prowadziła w 2024r. szereg działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, starszych. Od wielu lat współpracuje z Dziennym Domem „Senior+” w Pułtusk. W ramach spotkań „Biblioteka dla Seniora” przygotowano zajęcia filmoznawcze na temat kina dokumentalnego. W 2024r. zorganizowano ogółem 2 spotkania, w których uczestniczyły 32 osoby. Tematami zajęć były filmy Krzysztofa Kieślowskiego pt.: „Siedem kobiet w różnym wieku” (1978), „Z punktu widzenia nocnego portiera” (1977).

W 2024 roku Pułtуска Biblioteka Publiczna im. Joachima Lelewela kontynuowała współpracę z osobami niepełnosprawnymi w wieku poprodukcyjnym z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Pułtusk. Podczas odwiedzin w placówce bibliotekarz prowadził zajęcia tematyczne połączone z prezentacją multimedialną, podczas których czytano fragmenty książek i prowadzono dyskusję. Łącznie odbyły się 2 spotkania, w których uczestniczyły 42 osoby. Tematami prezentacji były: 14 lutego, czyli popularne i lubiane przez wszystkich Walentynki, Dawnych wspomnień czar (...). W 2024r. Pułtуска Biblioteka Publiczna prowadziła aktywność w Internecie, ułatwiając tym samym dostęp do kultury naszym odbiorcom. Biblioteka podjęła szereg inicjatyw on-line, które mogły przyczynić się do poprawy jakości życia Seniorów, niepełnosprawnych, rodzin i ich dzieci, tj.: „Regionalne czwartki - cykl postów stworzonych w oparciu o zbiory regionalne biblioteki”, „Biblioteka poleca – nowości wydawnicze w bibliotece”.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk zorganizowała spotkanie z uczestnikami Dziennego Domu „Senior+” w Pułtusk nt. bezpieczeństwa seniorów w codziennym życiu przed różnego rodzaju próbami oszustw i wyłudzeń np. metodą na wnuczka.

Na terenie gminy Pułtusk uchwałą Nr LXXXVI/715/2023 Rady Miejskiej w Pułtusk z dnia 20 września 2023 r. została powołana **Gminna Rada Seniorów**. W skład Gminnej Rady Seniorów wchodzi przedstawiciele osób starszych zamieszkałych na terenie gminy Pułtusk oraz przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób starszych. Gminna Rada Seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyzsze kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnym latach.

Kierunek wymagający rozszerzenia działań w następnym latach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026:

- promowanie idei wolontariatu dla seniorów oraz idei samopomocy;
- tworzenie warunków do funkcjonowania Klubów Seniora i grup wsparcia.

Wskaźniki monitoringowe:

	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w roku sprawozdawczym (2024 rok)	Wartość wskaźnika w roku 2023 rok	Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców	5222 w wieku poprodukcyjnym 22,24% ogółu mieszkańców, tj.: 23 476	5423 w wieku poprodukcyjnym 23,02% ogółu mieszkańców, tj.: 23 557	5311 osób w wieku poprodukcyjnym 22,36% ogółu mieszkańców, tj.: 23 757	Wzrost o 226 osób w wieku poprodukcyjnym
2	Liczba osób starszych objętych pracą socjalną	177 osób	187 osób	106 osób	Wzrost o 60 osób
3	Liczba osób starszych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	161 osób	153 osoby	98 osób	Wzrost o 104 osób
4	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi	33 osoby	30 osób	27 osób	Zwiększyła się o 5 osób
5	Liczba opiekunek świadczących pomoc osobom w wieku senioralnym	7 opiekunek	7 opiekunek	7 opiekunek	Spadek o 1 opiekunkę
6	Liczba osób starszych objętych wsparciem w ramach klubu seniora, grupy samopomocowej „Klubu Srebrnego Wieku”	70 osób	126 osób	90 osób	Spadek o 10 osób
7	Liczba osób objętych wsparciem w Dziennym Domu „Senior+” w Pułtusk	32 seniorów	36 seniorów	33 seniorów	Wzrost o 4 osoby
8	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	- architektonicznych - 15 osób, - technicznych – 9 osób - w komunikowaniu się – 42 osoby (dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk)	- architektonicznych - 10 osób, - technicznych – 9 osób - w komunikowaniu się – 23 osoby (dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk)	- architektonicznych - 5 osób, - technicznych – 2 osoby - w komunikowaniu się - 45 osób (dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk)	- architektonicznych - wzrost o 1 osobę, - technicznych - wzrost o 2 osoby, - w komunikowaniu się spadek o 17 osób

9	Liczba wolontariuszy zaangażowanych w pomoc osobom starszym	1 osoba	1 osoba	1 osoba	Spadek o 3 osoby
10	Liczba spotkań integracyjnych	121 spotkań integracyjnych	113 spotkań integracyjnych	108 spotkań integracyjnych	Wzrost o 75 spotkań
11	Liczba osób skierowanych ze względu na wiek do domów pomocy społecznej	12 osób w wieku produkcyjnym przebywa w DPS	15 osób w wieku produkcyjnym przebywa w DPS	17 osób w wieku produkcyjnym przebywa w DPS	Na tym samym poziomie
12	Liczba osób oczekujących ze względu na wiek na skierowanie do domów pomocy społecznej	1 osoba	1 osoba	1 osoba	Na tym samym poziomie

PRIORYTET V

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich środowisk rodzinnych

Cele szczegółowe :

1. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w środowisku lokalnym i rodzinnym

kierunki działań:

- stała wnikliwa diagnoza problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin; wspieranie rodzin i osób opiekujących się niepełnosprawnymi;
- rozwój procesu wczesnej interwencji, rozpoznawania i leczenia dzieci niepełnosprawnych oraz zagrożonych niepełnosprawnością;
- podejmowanie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w celu możliwości zapewnienia ds. dofinansowania w zakresie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym, dopłaty do turnusów rehabilitacyjnych;
- wpieranie osób niepełnosprawnych w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania;
- pomoc osobom niepełnosprawnym w zapewnieniu sprzętu rehabilitacyjnego;
- podnoszenie jakości usług opiekuńczych, w tym usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych;
- zapewnienie w szerszym zakresie ciągłości kształcenia integracyjnego poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych dla niepełnosprawnych dzieci;
- wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- promocja zdrowia psychicznego wśród niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i osób dorosłych uczęszczających do Środowiskowego Domu Samopomocy i Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Pułtusku;
- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi, poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku zajmujących się problematyką niepełnosprawności;
- podjęcie działań w kierunku wprowadzenia usług asystenta osoby niepełnosprawnej;
- zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.

Diagnoza osób niepełnosprawnych na terenie gminy Pułtusk oparta jest na danych przekazanych z niżej wymienionych instytucji:

- **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pułtusku**, który wydał dla mieszkańców Gminy Pułtusk w 2024 roku **864 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności** dla osób po 16 roku życia i **132 orzeczenia dla dzieci** do 16 roku życia.
- **Powiatowego Urzędu Pracy w Pułtusku**, który w 2024 roku zarejestrował 27 osób z niepełnosprawnościami poszukujące zatrudnienia na rynku pracy.

Niepełnosprawność jest jedną z najczęściej występujących przesłanek na terenie gminy Pułtusk, z powodu której udzielana była pomoc przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku. W 2024 roku udzielono wsparcia **182 rodzinom** z tytułu niepełnosprawności, w tym

320 osobom w tych rodzinach.

Dane te jednak nie odzwierciedlają stanu faktycznego całej zbiorowości osób niepełnosprawnych z uwagi na brak jednolicie prowadzonej centralnej bazy danych oraz faktu, iż nasza Gmina, tak jak inne w całym kraju, takiego rejestru nie jest w stanie skonstruować. Wszystkie dane są więc szacunkowe. Według Głównego Urzędu Statystycznego, Banku Danych Lokalnych w 2021 roku wynika, że w powiecie pułtuskim 14,6 % ludności stanowiły osoby niepełnosprawne w stosunku do ogółu ludności 50 128 mieszkańców.

System opieki nad osobą niepełnosprawną umożliwia rozpoznanie przyczyn, zdiagnozowanie wszystkich potrzeb, a następnie przeprowadzenie długofalowej terapii zmniejszającej skutki spowodowane chorobą w celu poprawy sprawności potrzebnej do samodzielnego i aktywnego życia. Oddziaływania te powinny się odbywać w placówkach służby zdrowia, oświaty i pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku w 2024 roku podejmował działania na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie pomocy osobom, które były w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, całkowicie niezdolnym do zatrudnienia z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Osobom z niepełnosprawnościami spełniającym kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku przyznawał:

- świadczenia pieniężne

Udzielone świadczenia osobom z niepełnosprawnościami w 2024 roku				
Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłek stały	115	112	127	990 174,00 zł

W porównaniu do roku 2021 zauważalny jest spadek osób korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego o 17 osób.

Udzielone świadczenia osobom z niepełnosprawnościami w 2024 roku				
Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby	25	25	38	42 320,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby, którym przyznano decyzją świadczenie wzrosła o 15 osób/rodzin.

Udzielone świadczenia osobom z niepełnosprawnościami w 2024 roku				
Świadczenie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Zasiłek okresowy z powodu niepełnosprawności	9	9	19	7 868,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności, którym przyznano decyzją świadczenie zwiększyła się o 1 osobę/rodzinę.

- opłacanie składki zdrowotnej za osoby uprawnione do zasiłku stałego

Wyszczególnienie (na podstawie ustawy z dn. 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych art. 66 ust.1)	Liczba świadczeniobiorców za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych		
			ogółem	opłaconych	nieopłaconych
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	100	1 056	80 254,00 zł	80254,00 zł	0

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób pobierających zasiłek stały z orzeczoną niepełnosprawnością, za których opłacana była składka na ubezpieczenie zdrowotne zmniejszyła się o 9 osób.

Dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk - Sekcja do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego udzieliła pomocy finansowej wypłacając:

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

Świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1006	10 4951,11 zł	93 rodziny 100 dzieci

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba dodatków do zasiłku z tytułu kształcenia rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego zmniejszyła się o 120 świadczeń.

- Zasiłek pielęgnacyjny

Świadczenie	Liczba świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Zasiłek pielęgnacyjny	8 629	793	1 862 483,36 zł

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób pobierających zasiłek zwiększyła się o 75.

- Świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekuna oraz specjalne zasiłki opiekuńcze powyżej wymienione świadczenia pieniężne mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują pracy lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Świadczenie	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
świadczenia pielęgnacyjne	233	2 609	7 764 440,50 zł
specjalne zasiłki opiekuńcze dla osób sprawujących stałą opiekę nad osobą niepełnosprawną	5	58	35 960,00 zł

W 2024 roku w stosunku do roku 2021 liczba osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń pielęgnacyjnych wzrosła o 63 rodziny, zaś liczba osób uprawnionych do korzystania ze specjalnego zasiłku opiekuńczego dla osób sprawujących stałą opiekę nad osobą niepełnosprawną zmniejszyła się o 11 rodzin.

Od świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego opłacane były składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe oraz zdrowotne, jeżeli osoby pobierające te świadczenia nie podlegały obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 2024r. Ośrodek opłacił **1 7363 składek na ubezpieczenie emerytalno – rentowe** w kwocie **1 363 831,92 zł** oraz **1 741 składek na ubezpieczenia zdrowotne** w kwocie **454 232,47 zł** za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej „Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy **wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki**”. Wysokość wypłacanego wynagrodzenia ustala sąd poprzez wydanie stosownego postanowienia w tej sprawie.

W 2024 roku wynagrodzenie było wypłacane dla **16 opiekunów** finansowanych z budżetu państwa na kwotę **36 100,00 zł** i dla **2 kuratorów** finansowanych z dochodów własnych gminy na kwotę **4 800,00 zł**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku udzielał pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania **34 osobom**, w tym 2 mężczyznom i 26 kobietom z orzeczoną niepełnosprawnością, a w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dwojgu niepełnosprawnym autystycznym dzieciom.

Program pracy z dziećmi autystycznymi był dostosowany do ich możliwości psychofizycznych.

Zakres usług obejmował następujące działania:

- 1) uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia - tj. kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności, takich jak: samoobsługa, dbałość o higienę i wygląd, utrzymywanie kontaktów z domownikami, wspólne organizowanie i spędzanie czasu wolnego;
- 2) usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu.

Z usług oferowanych przez Dział pomocy środowiskowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtusku, w zakresie świadczenia usług w siedzibie Ośrodka w 2024 roku skorzystało łącznie **14 osób**, w tym **4 osoby** skorzystały z usług jednorazowo na wniosek pracownika socjalnego, **10 osób** kierowanych było na podstawie skierowania wydanego po przeprowadzeniu przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego, w tym **10 osób z orzeczoną niepełnosprawnością**. Były to osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w środowisku, mające problemy mieszkaniowe, wymagające w szczególności wsparcia w zakresie m.in. higieny osobistej, wyżywienia, artykułów spożywczych i odzieży pochodzących od darczyńców.

W 2024 roku osoby z orzeczoną niepełnosprawnością korzystały ze wsparcia Działu pomocy środowiskowej z następujących form pomocy:

- poprawy higieny osobistej (korzystanie z prysznic i pralki) – 8 osób;
- wyżywienia (możliwość korzystania z gorącego posiłku oraz artykułów spożywczych pochodzących od darczyńców) – 4 osoby;
- odzieży pochodzącej od darczyńców (w przypadku niedostatków własnych) – 8 osób;
- pomocy w problemach życia codziennego (pomoc w wypełnianiu dokumentów, pisanie podań oraz czytanie ze zrozumieniem pism urzędowych itp.) – 5 osób.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej informowali osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny o prawach i przysługujących im formach pomocy. Współpracowali z innymi instytucjami w celu udzielania kompleksowego wsparcia.

Gmina Pułtusk w ramach realizacji „Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023–2025” objęła wsparciem finansowym **91 uczniów** szkół ponadpodstawowych na łączną kwotę **25 422,13 zł**.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku w obszarze poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2024 roku udzieliło dofinansowania do następujących zadań:

1) zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 219 osób niepełnosprawnych na kwotę 387 705,41 zł;

2) dofinansowanie likwidacji barier:

- architektonicznych – 15 osób na kwotę 111 122,18 zł,

- technicznych – 9 osób na kwotę 38 759,55 zł,

- barier w komunikowaniu się – 42 osoby na kwotę 117 646,69 zł;

3) dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym – dla 120 dorosłych niepełnosprawnych osób na kwotę 157 938,00 zł.

W 2024r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku realizowało projekty i programy na rzecz osób niepełnosprawnych:

1. Program „Aktywny Samorząd”, którego celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji. Program finansowany był ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2024r. w ramach powyższego programu podpisano 49 umów dofinansowania na łączną kwotę 287 750,25 zł w ramach dwóch modułów:

Moduł I- likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1) Obszar A – likwidacja barier transportowych:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – 3 umowy na kwotę 19 188,00 zł,

- Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy - 1 umowa na kwotę – 2 310,00 zł

2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadania 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – 3 umowy na kwotę 29 755,00 zł,

- Zadania 3: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – 1 umowy na kwotę 8 820,00 zł,

- Zadania 4: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – 3 umowy na kwotę 16 243,00 zł,

- Zadania 5: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego – 1 umow1 na kwotę 1650,00 zł.

3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – 1 umowa na kwotę 3 850,00 zł,

- Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na trzecim poziomie jakości – 1 umowa na kwotę 39 600,00 zł,

- Zadanie 5: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego – 1 umowa na kwotę 8 250,00 zł

4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki

dla osoby zależnej - 2 umowy na kwotę 7 920,00 zł

5) Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej (dodatek do energii elektrycznej dla osób korzystających z koncentratora tlenu lub respiratora) – 4 wnioski na kwotę 1500,00 zł

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – 32 umowy na kwotę 148 664,25 zł.

2. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Pułtuskim na lata 2023-2030”, którego celem jest zapewnienie szerokiego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez:

- zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;
- zapewnienie sprawnie działającego systemu informacyjnego dotyczącego możliwości wsparcia dla osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- poprawę stanu zdrowia osób niepełnosprawnych;
- współpracę jednostek pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusku jest domem typu A i B świadczącym usługi dla osób przewlekle psychicznie chorych, osób upośledzonych umysłowo, osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi z terenu powiatu pułtuskiego.

W 2024 roku zakresem swoich usług objął **32 osoby** z terenu gminy Pułtusk, w tym:

- osoby przewlekle psychicznie chore - 4 ,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie- 15,
- osoby z niepełnosprawnością sprzężoną – 13.

Prowadzone były m.in. treningi prawidłowego funkcjonowania w życiu codziennym, trening higieniczny oraz dbałości o wygląd zewnętrzny, porządkowy, umiejętności praktycznych, trening kulinarny, budżetowy, prozdrowotny, umiejętności komunikacyjnych, spędzania czasu wolnego, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Realizowane były terapie: komputerowa, majsterkowo - ogrodnicza, kulturalno - oświatowa, plastyczno - krawiecka, kulinarna, ruchowa oraz poradnictwo psychologiczne. Uczestnicy podzieleni byli na **16 grup**, co pozwalało na indywidualny kontakt instruktora terapii zajęciowej i opiekuna z każdym podopiecznym oraz sprawne prowadzenie zajęć. Uczestnikom udzielane było wsparcie w zakresie konsultacji lekarskich, poprzez dowóz uczestnika do przychodni na wizyty kontrolne, ćwiczenia rehabilitacyjne oraz udzielanie informacji do jakiego specjalisty powinien się udać. Z dowozu na wizyty lekarskie skorzystały 4 osoby z niepełnosprawnościami. W ramach terapii kulturalno-oświatowej organizowane były spotkania okolicznościowe, dyskoteki tematyczne, wyjazdy integracyjne do innych domów oraz wycieczki krajoznawcze, co umożliwiała integrację osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi ze społecznością lokalną.

W 2024 r. podejmowane były działania mające na celu aktualizowanie i poszerzenie oraz unowocześnienie form pomocy i wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi: wyjścia do galerii Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusku na wystawy: pt. „Mikołaj Kopernik jego życie i dzieło” i „Panorama - zachwycająca różnorodność”, Bal Karnawałowy, „Tłusty Czwartek”, Dyskoteka Walentynkowa, obchody „Dnia Kobiet”, „Dnia Mężczyzn”, wycieczka do Warszawy do kina na seans pt. „Emma i Czarny Jaguar” i „Mój przyjaciel pingwin”, Spotkanie Wielkanocne, Międzynarodowy Dzień Ziemi, XII Powiatowy Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Pułtusku, Dzień Rodziny, wycieczka do Częstochowy, do Mikołajek, do Ciechanowa na przedstawienie artystyczne pt. „Przygoda

w Krainie Elfów”, Piknik Integracyjny - w gospodarstwie agroturystycznym w Zagrodzie Zabłocie, „Święto Pieczonego Ziemniaka” – ognisko, Światowy Dzień Jabłka, udział w warsztatach - Wybuchowe Laboratorium – „Domingo”, Grzybobranie, spotkanie z funkcjonariuszami z Komendy Powiatowej w Pułtusk, dyskoteka Andrzejkowa, Mikołajki, spotkanie opłatkowe.

Podejmowano współpracę z rodzicami bądź krewnymi uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy poprzez: podkreślanie konieczności zrozumienia potrzeb i trudności podopiecznych w środowisku rodzinnym, przekazywanie metod pomocnych w trudnościach wychowawczych i wsparcie emocjonalne oraz zrozumienie i akceptacja wobec obaw i trudności członków rodziny.

W 2024r. świadczona była usługa dowozu uczestników ŚDS na zajęcia i odwozu do domu, z której skorzystało 8 osób z terenu gminy Pułtusk. Środowiskowy Dom Samopomocy w Pułtusk posiada 9 - osobowy samochód marki Ford Transit Custom, przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami z dwoma stanowiskami do kotwiczenia wózków inwalidzkich oraz 19 - osobowy samochód marki Ford Transit M2 Autobus, przystosowany do przewozu osób z niepełnosprawnościami z jednym stanowiskiem do kotwiczenia wózków inwalidzkich.

Na terenie gminy Pułtusk proces kształcenia dzieci z niepełnosprawnościami realizują:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusk;
- 2) Zespół Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk;
- 3) Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk;
- 4) Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk.

Integracja w szkole daje dzieciom z niepełnosprawnościami szansę na kontakt z rówieśnikami oraz współdziałanie w społeczności klasowej i szkolnej. Pobudza wiarę w ich własne możliwości, motywuje do przezwyciężania trudności, umożliwia rozszerzenie wiedzy i zainteresowań. Integracyjny system kształcenia zakłada pełne uczestnictwo wszystkich dzieci w procesie uczenia się i uspołeczniania. W zespołach klasowych razem z dziećmi zdrowymi uczą się dzieci z różnymi dysfunkcjami rozwojowymi, o różnych możliwościach intelektualnych, emocjonalnych i ruchowych, określane jako dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Anny Karłowicz w Pułtusk jest jedyną w powiecie placówką dydaktyczno - opiekuńczo - wychowawczą organizującą kształcenie dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

W roku szkolnym 2024/2025 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtusk funkcjonują:

- 1) Publiczne Przedszkole Specjalne (10 dzieci),
 - 2) Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna (71 uczniów), w tym:
 - 2 oddziały dla uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną (23 uczniów),
 - 9 oddziałów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (48 uczniów),
 - 3) Publiczna Szkoła Specjalna Przystosobająca do Pracy – 9 oddziałów klasowych (64 uczniów).
- Łącznie w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym było 145 uczniów.

Głównym zadaniem Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Pułtusk jest przygotowanie uczniów, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu

społecznym w integracji ze środowiskiem. Ośrodek realizuje cele edukacyjne, wychowawcze i profilaktyczne.

W obszarze poprawy jakości życia uczniów niepełnosprawnych i ich środowisk rodzinnych **Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. A. Karłowicz w Pułtusku** zrealizował następujące działania:

I. Wsparcie w zakresie edukacyjno-terapeutycznym:

1. Realizacja zadań zawartych w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku przewidzianym do realizacji w roku szkolnym 2023/2024 oraz 2024/2025.
2. Objęcie uczniów, mających problemy w przyswajaniu nowych wiadomości i umiejętności, różnorodnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęciami rewalidacyjnymi i zajęciami dodatkowymi.
3. Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz wdrażanie do racjonalnego spędzania czasu wolnego.

II. Wsparcie w zakresie wychowania i opieki:

1. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców/prawnych opiekunów poprzez przeprowadzenie szkoleń oraz udostępnianie księgozbioru biblioteki Ośrodka.
2. Prowadzenie w Placówce punktu informacyjno-konsultacyjnego (adresy, telefony do różnego rodzaju instytucji pomocowych, pomoc w załatwianiu formalności).
3. Pomoc w wypełnianiu dokumentacji w celu uzyskania świadczeń (renty socjalne, zasiłki pielęgnacyjne, zapomogi).
4. Konsultacje ze szkolnym pedagogiem i psychologiem dla rodziców mających trudności natury opiekuńczo-wychowawczej ze swymi dziećmi.
5. Prowadzenie „Tablicy Rodzica”, na której eksponowane są materiały informacyjne nt. bieżących zmian w przepisach związanych z pomocą społeczną.
6. Propagowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych na tematy związane z wychowaniem oraz z kryzysami rozwojowymi i życiowymi dzieci i młodzieży.
7. Współdziałanie w rozwiązywaniu problemów natury wychowawczej, opiekuńczej uczniów i wychowanków Placówki.
8. Indywidualne rozmowy informacyjno-doradcze z rodzicami o możliwościach uzyskania specjalistycznego wsparcia ze strony instytucji działających na rzecz rodziny i pomoc w jego zorganizowaniu.
9. Pomoc w załatwianiu wizyt lekarskich, dowóz dzieci z ich rodzicami i opiekunami na wyznaczone konsultacje do przychodni i szpitali specjalistycznych.
10. Zapewnienie opieki podczas ferii zimowych, przerw świątecznych i wakacji dzieciom, których rodzice są w trudnej sytuacji życiowej lub pozbawieni władzy rodzicielskiej.

III. Inne formy wsparcia:

1. Sukcesywne zgłaszanie rodzin do Akcji „Szlachetna Paczka”.
2. Wspieranie rzeczowe uczniów/wychowanków przez pracowników Placówki.
3. Aktywna działalność Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami i Ich Rodzin „Skarb Nadziei” funkcjonującego przy SOSW im. A. Karłowicz w Pułtusku.
4. Zapewnienie uczniom/wychowankom dobrych warunków do nauki poprzez wyposażenie w pomoce dydaktyczne sal lekcyjnych oraz pracowni.

W **Zespole Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusku** w 2024 roku funkcjonowało **9 klas integracyjnych**, w tym uczniów ogółem w tych klasach - 191 oraz 16 uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego w tych klasach.

W **Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk** w 2024 roku funkcjonowało **5 klas integracyjnych** dla 102 uczniów, w tym 45 uczniów z orzeczeniami o niepełnosprawności i potrzebie kształcenia specjalnego w tych klasach.

W **Przedszkolu Miejskim Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk** w 2024 roku funkcjonowały **2 grupy integracyjne**, do których uczęszczało 38 dzieci, w tym 6 dzieci z ustaloną niepełnosprawnością.

Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Pułtusk w 2024r. wydał **224** orzeczenia, **539** opinii, w tym **32** opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju oraz **96** informacji z przeprowadzonych badań.

W 2024r. **Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Pułtusk** objęła pomocą specjalistyczną w formie konsultacji (logopedycznych **51** dzieci, psychologicznych **391** dzieci, pedagogicznych **62** dzieci) i przeprowadzono diagnozy (**707** psychologicznych, **708** pedagogicznych, **335** logopedycznych). Terapią integracji sensorycznej objęto **8** dzieci.

W ramach realizacji Programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem” w 2024r. z zajęć skorzystało **15** dzieci.

Na terenie gminy Pułtusk funkcjonuje **Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Pułtusk** przeznaczone dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Głównym celem działania Centrum było świadczenie usług osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagały częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, zgodnie z zapisami art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ta nowoczesna placówka zapewniała możliwość dziennego pobytu dla 18 osób przez 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku. W Centrum są również 3 miejsca całonocnego pobytu.

Placówka zapewniała możliwość dalszego funkcjonowania we własnej rodzinie i środowisku lokalnym, najbliższym otoczeniu, bez konieczności umieszczenia osoby niepełnosprawnej w placówce o charakterze całonocnym stacjonarnym, jak również wpływała na ograniczanie izolacji społecznej. W Centrum prowadzone były zajęcia integracyjne, zajęcia rozwijające sprawności poznawcze, zainteresowania - zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb, dostosowane do możliwości każdego uczestnika, na podstawie Indywidualnego Planu Wsparcia.

W roku 2024 osoby korzystające z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Pułtusk uczestniczyły w zorganizowanych imprezach i wydarzeniach, zgodnie z kalendarzem imprez np.: Dzień Kobiet, Andrzejki, Mikołajki, Dzień Matki, Tłusty Czwartek, Wigilia, Sylwester podczas których uczestnicy mogli zintegrować się, nawiązać bliższe relacje, zaprezentować własne prace wykonane w ramach terapii zajęciowych, a także wykonać pamiątkowe zdjęcia. Przed Świętami Bożego Narodzenia oraz Wielkiejnocy - w ramach zajęć terapeutycznych przygotowywane były: stroiki i dekoracje oddające atmosferę danego święta. Z okazji Wielkanocy i Wigilii dla uczestników i pracowników COM zorganizowano uroczysty obiad z tradycyjnymi potrawami. W ramach zajęć organizowane były spotkania integracyjne, grill, bale, zabawy taneczne. Zapraszane były dzieci i młodzież, ze szkół i przedszkoli, które prezentowały swoje programy artystyczne. W ramach tych spotkań odbywały się warsztaty mające na celu wymianę doświadczeń, integrację międzypokoleniową i wspólną zabawę.

W Centrum zorganizowano szereg przedsięwzięć nastawionych na informowanie uczestników w zakresie przysługujących im praw. W ramach tych zajęć odbyły się prelekcje przedstawicieli Policji, którzy edukowali uczestników na temat zagrożeń czyhających na osoby z niepełnosprawnościami, zorganizowano spotkanie z pracownikami PCPR w Pułtusku - dział PFRON – dotyczące zasad przyznawania dofinansowań dla osób z niepełnosprawnościami, odbyła się prelekcja dotycząca praw konsumenta, którą poprowadził Powiatowy Rzecznik Konsumenta. Mając na celu zaspokajanie potrzeb kulturalnych uczestników Centrum na terenie placówki odbyły się cykliczne spotkania z przedstawicielem Biblioteki Miejskiej w Pułtusku oferujące bogaty zarys biograficzny znanych artystów polskiej estrady. W ramach zacieśniania relacji między uczestnikami kilkakrotnie odbyły się spotkania integracyjne z innymi instytucjami funkcjonującymi z terenu gminy i powiatu.

Wszystkie te wydarzenia toczyły się równorzędnie z prowadzonymi w Centrum formami wsparcia, tj. terapią ruchową z rehabilitantem, spotkaniami z psychologiem oraz instruktorem terapii zajęciowej. Oprócz licznych zajęć, które odbyły się stacjonarnie uczestnicy wzięli udział w wycieczce Eko - Busem po Pułtusku, brali udział w integracyjnym spotkaniu osób z niepełnosprawnościami, zorganizowanym przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Świeszewie. Uczestnicy COM-u brali udział w spotkaniu kabaretowym KOSA - 2024 w Domu Pomocy Społecznej w Obrytem oraz udział w balu Walentynkowym w Domu Pomocy Społecznej w Pułtusku.

W obszarze ograniczenia występowania zagrożeń zdrowia psychicznego Uchwałą Nr XL/364/2021 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 29 marca 2021 roku został przyjęty „**Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 - 2024**”.

Celem głównym „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024” jest promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki psychicznej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021 - 2024 dla Gminy Pułtusk w 2024r. był realizowany zgodnie ze wskazanym powyżej głównym celem w partnerstwie z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie gminy Pułtusk, tj.:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pułtusku;
- Środowiskowym Domem Samopomocowym w Pułtusku;
- Domem Pomocy Społecznej w Pułtusku;
- Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Psycho-MED w Pułtusku;
- Zespołem Przychodni Specjalistycznych AL-MED w Pułtusku;
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pułtusku;
- PIO Ośrodkiem Rehabilitacji w Pułtusku;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów w Pułtusku;
- Powiatowym Urzędem Pracy w Pułtusku;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku;
- Szpitalem Powiatowym Gajda-Med sp. z o.o. w Pułtusku
- Przedszkolem Miejskim nr 4 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusku;
- Przedszkolem Miejskim nr 5 w Pułtusku;
- Publiczną Szkołą Podstawową nr 1 im. K. Potockiej w Pułtusku;
- Zespołem Szkół nr 2 z oddziałami integracyjnymi w Pułtusku;
- Publiczną Szkołą Podstawową nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. T. Kościuszki w Pułtusku;
- Publiczną Szkołą Podstawową nr 4 z klasami sportowymi im. I. Szewińskiej w Pułtusku;

- Publiczną Szkołą Podstawową im. bł. Jana Pawła II w Płocochowie;
- Zespołem Szkolno-Przedszkolnym w Przemiarowie;
- Liceum Ogólnokształcącym im. P. Skargi w Pułtuskach;
- Zespołem Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtuskach;
- Zespołem Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtuskach;
- Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym im. Anny Karłowicz w Pułtuskach.;
- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym.

W roku sprawozdawczym poszczególne podmioty realizowały „Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego” na lata 2021-2024 m.in. poprzez:

- promowanie ochrony zdrowia psychicznego wśród niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i osób dorosłych w jednostkach i placówkach oświatowych podległych gminie i powiatowi pułtuskiemu;
- umieszczenie na stronie internetowej Facebook szkół, w dzienniku elektronicznym, w gazecie szkolnej numerów telefonów zaufania i adresów instytucji udzielających pomocy w różnych sytuacjach kryzysowych;
- opracowanie materiałów informacyjnych na temat placówek działających na terenie gminy Pułtusk na rzecz osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego;
- zamieszczenie na platformie Librus i na stronie Facebook Publicznej Szkoły nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. T. Kościuszki informacji o pomocy specjalistycznej dotyczącej zdrowia psychicznego; uczestnictwo w programie profilaktycznym „Jak żyć z ludźmi?”, w tym zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych i gminny konkurs o bezpieczeństwie: w internecie, na ulicy, w szkole i w domu; uczestnictwo w warsztatach psychoedukacyjnych, pt. „Emocje i ich wpływ na zachowanie”, „Mózg jako regulator naszego samopoczucia i naszych reakcji”, „Tolerancja i współistnienie”, „Uważność i spokój żabki”, „Bajka o Ciepłym i Puchatym”; opracowanie i wdrożenie „Standardów Ochrony Małoletnich” oraz Polityki Ochrony dzieci przed Krzywdzeniem;
- zorganizowano dla 200 uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki w Pułtuskach spotkania zespołów klasowych ze specjalistami - „Budowanie poczucia własnej wartości” i „Przeciwdziałanie przemocy”, spotkanie z psychologiem szkolnym nt. „Hejt jako zjawisko współczesne” dla 120 uczniów oraz prelekcja z funkcjonariuszami Policji nt. „Demoralizacja i jej skutki” dla 240 uczniów;
- uczestnictwo uczniów w kampaniach ogólnopolskich, tj.: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Dzieciństwo bez przemocy” oraz „Kampanii Społecznej Przeciw Stereotypom”;
- udział uczniów Zespołu Szkół im. Bolesława Prusa w Pułtuskach w Ogólnopolskim Programie Profilaktycznym Szkoła Myślenia Pozytywnego 2.0.;
- udział młodzieży w zajęciach w ramach programów WEKTORY, Projekt LUSTRO - zajęcia dotyczące poprawy dobrostanu psychicznego;
- opracowanie i wdrożenie założenia „Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Anny Karłowicz w Pułtuskach” z uwzględnieniem szeroko pojętej problematyki zdrowia psychicznego dla 145 uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego;
- realizację Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, konsultacji oraz psychologiczno-pedagogicznych dla dzieci, uczniów, rodziców oraz nauczycieli;
- warsztatach z pedagogiem pt.: „Jak dbać o zdrowie psychiczne?”, „Zapoznanie z raportem - Młode głowy”, „Jak radzić sobie ze stresem?”, „Hejt i mowa nienawiści”, „Jak radzić sobie w sytuacjach trudnych?”, „Prawidłowa komunikacja sukcesem w relacjach”, „I Ty możesz zostać

mediatorem”, „O zdrowiu psychicznym”, „Ja w cyberświecie”;

- „Dyżury specjalistów” – konsultacje, porady, wsparcie pedagogiczne i psychiczne dla dzieci i rodziców;

- zorganizowano dla 420 uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 z oddziałami integracyjnymi im. im. Tadeusza Kościuszki w Pułtusk prelekcję nt. Standardów Ochrony Małoletnich;

- zorganizowano dla 924 uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk programy profilaktyczne „Żyj dobrze”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Program profilaktyki AIDS”, „W zdrowym ciele zdrowy duch” elementy „Apteczki pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Poza barierami”, „Kampania społeczna przeciw stereotypom”;

- zrealizowano autorski program „Używasz? Przegrywasz!” dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolny w Przemiarowie, którego celem było zwrócenie uwagi na zdrowy styl życia i aktywność, alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego oraz radzenia sobie z emocjami i integracja;

- udostępnianie opracowanych przez specjalistów materiałów dla uczniów Zespołu Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusk i ich rodziców - materiały edukacyjno-profilaktyczne, wirtualna gazetka oraz przygotowanie akcji szkolnych nt.: Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją, Dzień Zapobiegania Samobójstwom, Dzień Bez Przemocy;

- udział uczniów Zespołu Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego w Pułtusk w webinarze online – „Kryzys - co robić gdy nie ma wyjścia?” - Fundacja dajemy dzieciom siłę, „Czy dziękować za propsy i za hejty?” - lekcja o cyberprzemocy;

- zorganizowanie dla uczniów/wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Ogólnoszkolnego „Tygodnia zdrowia psychicznego”, w ramach którego zrealizowano akcją „Uważnostki”, przerwę relaksacyjną - odpoczynek między lekcjami połączony z muzyką i zdrowymi przekąskami; warsztaty edukacyjne nt. „Moje emocje - rozpoznawanie, nazywanie i wdrażanie” i „Tajemnice dobra i zła”; konkurs plastyczny „Szczęśliwe dzieciństwo”; lekcję online zorganizowaną przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę nt. „Jak budować dobre relacje rówieśnicze, a stawiać granice w tych toksycznych?”;

- umieszczenie na stronie internetowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtusk informacji nt. telefonu zaufania, infolinii wsparcia dzieci i młodzieży oraz dorosłych;

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024 oparty był na zasadzie integracji działań instytucji funkcjonujących na terenie gminy Pułtusk na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zdrowia psychicznego. Podejmowane w 2024 roku działania były nastawione na podniesienie świadomości dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli oraz całej społeczności na wczesną identyfikację zaburzeń psychicznych. Na przestrzeni czterech lat realizacji Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2024 realizatorzy programu wskazują na występowanie deficytów w obszarze zdrowia psychicznego, wzrost liczby osób wymagających pomocy i zgłaszających się do specjalistów oraz długie terminy oczekiwania na wizyty.

Ocena realizacji celu szczegółowego nr 1.

Powyższe kierunki zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026 były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w następnych latach:

- doskonalenie systemu pomocy osobom z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi, poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się problematyką niepełnosprawności;
- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej;
- podjęcie działań w kierunku wprowadzenia usług osobistego asystenta osoby z niepełnosprawnością.

2) Likwidacja barier mentalnych społeczeństwa

kierunki działań:

- kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
- realizowanie programów profilaktycznych poprzez prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na temat zdrowego stylu życia;
- zapobieganie osamotnieniu i izolacji poprzez umożliwienie udziału w życiu kulturalno-społecznym, integracja osób niepełnosprawnych;
- edukacja społeczności lokalnej na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych, kształtowanie pozytywnych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych;
- pozyskanie lokalu na utworzenie mieszkania chronionego;
- promowanie twórczości osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych w miejscach ogólnodostępnych;
- promowanie i zachęcanie do wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W ramach kształtowania w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających likwidacji barier mentalnych poprzez integrację z osobami niepełnosprawnymi na terenie gminy Pułtusk prowadzono działania profilaktyczne, edukacyjne, kulturalne i informacyjne.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Pułtusku po raz kolejny we wrześniu 2024r. zorganizował inicjatywę mającą na celu wsparcie osób z niepełnosprawnością - Dzień Osób z Niepełnosprawnością, pod hasłem „Tacy sami bez barier”, którego honorowy patronat nad wydarzeniem objęło Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w partnerstwie z Narodowym Funduszem Zdrowia, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Rzecznikiem Praw Pacjenta i Fundacją Integracja. Celem Dnia Osób z Niepełnosprawnością było upowszechnienie wiedzy i informacji z zakresu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami, uaktywnienie i integracja oraz zachęcanie do aktywności zawodowej i społecznej. Podczas wydarzenia uczestnicy korzystali z porad ekspertów ZUS i zaproszonych instytucji, m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku.

Organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych w miejscach ogólnodostępnych ma na celu promowanie twórczości osób z niepełnosprawnościami.

Na terenie gminy Pułtusk w kwietniu 2024r. została przygotowana XII Wystawa Twórczości Osób Niepełnosprawnych, która prezentowana była w Sali Maneż Domu Polonii w Pułtusku. Na wystawie zaprezentowane zostały prace artystyczne wykonane podczas zajęć oraz warsztatów terapii zajęciowej pod opieką terapeutów przez: uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Anny Karłowicz w Pułtusku, uczestników Warsztatów Terapii

Zajęciowej w Świeszewie, Środowiskowego Domu Samopomocy w Pułtusk, mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Pułtusk, Domu Pomocy Społecznej w Ołdakach i Domu Pomocy Społecznej w Obrytem, Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Pułtusk. Wydarzeniu towarzyszyły występy artystyczne zaprezentowane przez podopiecznych jednostek pomocy społecznej.

W **Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Tadeusza Kościuszki** w dniu 25 kwietnia 2024r. odbyła się VI Paraolimpiada „Jesteśmy różni, ale równi”. Udział wzięły drużyny z pięciu pułtuskich szkół: Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Klaudyny Potockiej, Zespołu Szkół nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi, Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 z klasami sportowymi im. Ireny Szewińskiej, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Anny Karłowicz oraz drużyna gospodarzy z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3. Hasło paraolimpiady brzmiało „Więcej nas łączy niż dzieli”. Integracyjne zabawy i sportowe zmagania połączyły wszystkich uczestników, dając radość, satysfakcję i poczucie akceptacji.

W 2024 roku Gmina Pułtusk nie realizowała zadania własnego o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych z uwagi na brak zapotrzebowania na tę formę pomocy. Pracownicy socjalni systematycznie prowadzą monitoring w tym zakresie, z chwilą wystąpienia zapotrzebowania na stworzenie mieszkań chronionych, tut. Ośrodek podejmie działania w celu realizacji zadania.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2.

Powyższe kierunki były realizowane w ograniczonym zakresie i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

3) Aktywizowanie zawodowe osób niepełnosprawnych

kierunki działań:

- tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, zdolnych do zatrudnienia we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Pułtusk;
- przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych;
- podwyższanie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych – udział w szkoleniach, kursach zawodowych;
- promowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy;
- wspieranie programów rozwiązujących problemy osób niepełnosprawnych w oparciu o środki Unii Europejskiej;
- realizacja projektów integrujących osoby niepełnosprawne ze środowiskiem;
- opracowanie i realizacja programów wspierania osób niepełnosprawnych figurujących w rejestrze PUP.

Aktywizacja osób niepełnosprawnych jest procesem trudnym, ze względu na brak dostatecznej ilości pracodawców chcących zatrudniać osoby z niepełnosprawnościami. Osoby niepełnosprawne postrzegane są na ogół przez pracodawców jako osoby zagrożone większą absencją pracy i mniej wydajne zawodowo. Osoby dotknięte problemami zdrowotnymi lub upośledzeniem niechętnie stają się uczestnikami rynku pracy. Mimo bogatego pakietu pomocowego, zagwarantowanego w dwóch ustawach, tj. ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu

6.	Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych, komunikacyjnych, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym	architektonicznych -15 technicznych -9, w komunikowaniu się - 42, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym - 120	architektonicznych -10 technicznych -9, w komunikowaniu się -23, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym - 45	architektonicznych -5 technicznych -2, w komunikowaniu się -45, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym - 51	Spadek liczby osób, które skorzystały z dofinansowania: -barier architektonicznych o 1, w komunikowaniu się –o 20 osób, zaś wzrost liczby osób, które skorzystały z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym o 54 osoby.
7.	Liczba osób, które uzyskały sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze rehabilitacyjny	sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny 219 osób	sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny 131 osób	sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze – 52 osoby, sprzęt rehabilitacyjny – 6 osób	Wzrost liczby osób, które skorzystały z dofinansowania: -sprzęt ortopedyczny i inne środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny – 81 osób
8.	Liczba osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowej i innych form realizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy	32 osoby	28 osób	29 osób	Wzrost o 4 pensjonariuszy
9.	Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych	5 osób	4	0	Wzrost o 4 osoby w ramach przyznanego dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej ze środków PFRON
10.	Liczba wolontariuszy	0	0	0	Brak

PRIORYTET VI

Rozwój i profesjonalizacja służb społecznych oraz rozwijanie sektora obywatelskiego

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie sektora pomocy społecznej

kierunki działań:

- podnoszenie kompetencji przez kadre Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach;
- zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny;
- projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy;
- zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych m.in. poprzez aktualizację i rozwijanie strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku;
- opracowanie i realizacja projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz budżetu państwa (w ramach konkursów).

W celu doskonalenia umiejętności zawodowych oraz wzbogacenia wiedzy w zakresie pracy z klientem, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusku, systematycznie uczestniczyli w szkoleniach zewnętrznych, podnosząc swoje kwalifikacje.

W 2024r. pracownicy brali udział w szkoleniach, konferencjach on-line, webinarium zarówno płatnych, jak i bezpłatnych, tj.:

- 1) Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności zawodowych;
- 2) Seminarium naukowe Choroba Alzheimer'a w praktyce pracy pracowników socjalnych;
- 3) Zasady i techniki pracy z klientem niewspółpracującym;
- 4) Metody i formy wsparcia osób niesamodzielnych przez ośrodki pomocy społecznej;
- 5) Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej oraz Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej;
- 6) Program Przeciwdziałania Przemocy;
- 7) Zasady aplikowania o środki w ramach Działania 8.6 Usługi społeczne na rzecz rodzin (RWS i RMR);
- 8) Zasady aplikowania o środki w ramach Działania 8.7 Integracja społeczna osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością (RWS i RMR);
- 9) Konferencja o zdrowiu psychicznym;
- 10) Przemoc wobec dziecka – rozpoznanie i przeciwdziałanie;
- 11) Praca asystenta rodziny na rzecz odbudowania zdrowych relacji pomiędzy członkami rodziny;
- 12) Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w strukturze gminy. Zasady prawidłowej realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- 13) Działania wzmacniające więzi rodzic – dziecko;
- 14) Współpraca instytucji/podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zalecenia pokontrolne w tym zakresie;
- 15) Aspekty prawne i zmiany w przepisach w oparciu o ustawę pomocy społecznej;

- 16) Praca i komunikacja z trudnym klientem;
- 17) Procedura umieszczania osób w DPS, ZOL (za zgodą i bez zgody) ;
- 18) Przemoc domowa – rozpoznanie i interwencja. Praca z osobą doświadczającą przemocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk w 2024r. zatrudniał **2 asystentów rodziny**, w ramach umowy o pracę w wymiarze dwóch etatów. Analiza sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Pułtusk wskazuje na potrzebę zwiększenia zatrudnienia asystenta rodziny.

Mieszkańcy Gminy Pułtusk mają możliwość uzyskania informacji nt. bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pułtusk, dostępnych formach świadczeń pomocowych, które zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej MOPS w Pułtusk (<http://bip.mops.pultusk.pl/>) oraz aktualnych informacji nt. wydarzeń społeczno-kulturalnych, które są zamieszczone na stronie Urzędu Miejskiego w Pułtusk (<https://pultusk.pl/>).

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy w Pułtusk realizował 3 programy konkursowe ogłoszone przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, tj.:

1. Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025 otrzymał kwotę dofinansowania **104 946,87 zł** w ramach Modułu II – Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior +”.
2. Program „Opieka 75+” - otrzymał kwotę dofinansowania **29 004,00 zł**, która została wykorzystana w całości. Całkowity koszt realizacji usług opiekuńczych w ramach programu w roku 2024 wyniósł **50 600,00 zł**. W okresie realizacji programu w 2024r. objęto wsparciem w formie usług opiekuńczych **14 osób** w wieku 75 lat i więcej, natomiast liczba osób zatrudnionych przez gminę na umowę o pracę, świadczących usługi opiekuńcze w 2024 roku wyniosła 7 osób, wszystkie zatrudnione opiekunki świadczyły usługi w środowiskach w ramach programu.
3. Rządowy program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024r.” otrzymał kwotę dofinansowania z funduszy zewnętrznych na łączną kwotę **45 830,61 zł**, działaniami w ramach powyższego programu objęto **35 rodzin**, w których przebywało **79 dzieci**.

Ocena realizacji celu szczegółowego 1

Powyższe kierunki były realizowane i przewidziane są do kontynuacji w następnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026:

- opracowanie i realizacja projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z Unii Europejskiej oraz budżetu państwa (w ramach konkursów).

2. Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych

kierunki działań:

- realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- inicjowanie powstawania oraz wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im

pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków ze źródeł finansowania innych niż budżet samorządu;

- zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych; samoorganizowanie się, samopomoc oraz tworzenie organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej;
- wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych;
- zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi;
- propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Współpraca samorządu Gminy Pułtusk z organizacjami pozarządowymi realizowana była zgodnie z „Programem współpracy Gminy Pułtusk na rok 2024 z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” przyjętym uchwałą nr XC/754/2023 Rady Miejskiej w Pułtusku z dnia 22 listopada 2023r. Program tradycyjnie określił zasady współpracy z sektorem pozarządowym oraz wytyczył kierunki działania w sferze pożytku publicznego zmierzające do zaspokojenia potrzeb mieszkańców Gminy Pułtusk i wzmocnienia aktywności społeczności lokalnej.

W ramach realizacji powyższego Programu został ogłoszony konkurs na realizację zadań publicznych Gminy Pułtusk na rok 2024 w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i opieki paliatywno-hospicyjnej (Zarządzenie Burmistrza Miasta Pułtusk nr 719/2024 z dnia 6 marca 2024r.) i w zakresie krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz ratownictwa i ochrony ludności (Zarządzenie Burmistrza Miasta Pułtusk nr 748/2024 z dnia 7 maja 2024r.).

W ramach ww. konkursu **10 podmiotom** udzielono dotacji i powierzono do realizacji zadania publiczne na kwotę 240 000,00 zł.

W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i opieki paliatywno-hospicyjnej:

1. Miejskiemu Klubowi Sportowemu „Narew” w Pułtusku,
2. Młodzieżowemu Klubowi Sportowemu w Pułtusku,
3. Młodzieżowemu Klubowi Sportów Walki „Kan” w Pułtusku,
4. Młodzieżowemu Klubowi Sportowemu „Semiramida” w Pułtusku,
5. Uczniowskiemu Klubowi Sportowemu „Posejdon”,
6. Caritas Diecezji Płockiej.

W zakresie krajoznawstwa i wypoczynku dzieci i młodzieży oraz ratownictwa i ochrony ludności:

1. Pułtuskim Klubowi Wodniaków,
2. Stowarzyszeniu „Z Serca” w Pułtusku,
3. Stowarzyszeniu „Razem dla Jedyńki” w Pułtusku,
4. Pułtuskim Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu w Pułtusku.

Zgodnie z założeniami „Programu współpracy Gminy Pułtusk w 2024r. z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, oprócz finansowego wsparcia zadań publicznych realizowanych przez podmioty pozarządowe, Gmina Pułtusk oraz jej jednostki organizacyjne podejmowały współpracę pozafinansową.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pułtusku publikowane były informacje dotyczące działalności organizacji pozarządowych i współorganizowanych wydarzeń

społeczno-kulturalnych. Zamieszczane były ogłoszenia o otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych, ich rozstrzygnięciu, a także obowiązujące druki i formularze.

Gmina Pułtusk wielokrotnie przystępowała do współorganizowania lokalnych wydarzeń o charakterze społecznym, kulturalnym i sportowym, udzielając organizacjom pozarządowym wsparcia organizacyjnego i rzeczowego poprzez przekazanie materiałów promocyjnych, fundowanie statuetek, medali, pucharów i upominków oraz obejmując wydarzenia patronatem Burmistrza Miasta Pułtusk. Przedstawiciele gminy uczestniczyli w spotkaniach oraz uroczystościach organizowanych przez lokalne podmioty pozarządowe, angażowali organizacje w celu promowania wydarzeń zainicjowanych przez gminę. Informacje nt. planowanych działań zamieszczane były na stronie www.pultusk.pl. Gmina udzielała wsparcia poprzez nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń i sprzętu audiowizualnego urzędu i jednostek organizacyjnych gminy na potrzeby organizowanych przez te podmioty konferencji, szkoleń. Drukowane były plakaty i ulotki dla podmiotów prowadzących działalność pozarządową. Użyczono lokali na siedzibę i działalność statutową organizacji, m.in. Pułtuskiemu Klubowi Wodniaka, Pułtuskiemu Stowarzyszeniu Trzeźwości „Świt” na preferencyjnych warunkach.

Ocena realizacji celu szczegółowego 2

Powyzsze kierunki byly realizowane i przewidziane sa do kontynuacji w nastepnych latach.

Kierunek wymagający podjęcia rozszerzenia działań w dokumencie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pułtusk na lata 2021-2026:

- propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

Wskaźniki monitoringu:

	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w roku sprawozdawczym (2024 rok)	Wartość wskaźnika w roku 2023	Wartość wskaźnika w roku 2022	Dynamika w stosunku do roku bazowego 2021
1.	Liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej	18 szkoleń	12 szkoleń	15 szkoleń	Spadek o 4 szkoleń
2.	Liczba i rodzaj udzielonego wsparcia organizacjom pozarządowym	10 organizacjom pozarządowym w formie dotacji (w ramach otwartego konkursu ofert) w kwocie 240 000,00 zł	10 organizacjom pozarządowym w formie dotacji (w ramach otwartego konkursu ofert) w kwocie 250 000,00 zł	8 organizacjom pozarządowym w formie dotacji (w ramach otwartego konkursu ofert) w kwocie 200 000,00 zł	Wzrost o 1 organizację
3.	Liczba zleconych zadań organizacjom pozarządowym	10	10	8	Wzrost o 1
4.	Liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów w celu rozwiązywania problemów społecznych	25 przedsięwzięcia	20 przedsięwzięć	17 przedsięwzięć	Wzrost o 6

Podsumowanie

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Natomiast art. 110 ust. 1 pkt. 4 cytowanej ustawy nakłada na Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek koordynowania realizacji ww. Strategii. W tym celu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku zebrał szczegółową informację z realizacji zadania przez jednostki organizacyjne, szkoły i instytucje z terenu gminy Pułtusk.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026” realizowana była przy pomocy następujących programów:

1. Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem;
2. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej;
3. Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
4. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. Programu współpracy Gminy Pułtusk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Analiza informacji przekazanych do sporządzenia sprawozdania z realizacji Strategii za rok 2024 przez podmioty uczestniczące w realizacji zadań pozwala na stwierdzenie, że rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Pułtusk koncentruje się na podejmowaniu działań mających na celu poprawę standardów życia wszystkich mieszkańców obejmując: edukację, kulturę, wypoczynek, ochronę zdrowia, zatrudnienie, a także zabezpieczenie potrzeb materialnych i mieszkaniowych. Jest wypadkową kompleksowych działań podejmowanych przez podmioty działające na różnych szczeblach samorządu, a nie koncentruje się wyłącznie na udzielaniu wsparcia materialnego mieszkańcom wymagającym pomocy.

Działania podmiotów funkcjonujących w obszarze życia społecznego ukierunkowane były na rozwiązywanie problemów mieszkańców Gminy Pułtusk w zakresie: bezrobocia, starzenia się społeczeństwa, pomocy osobom z niepełnosprawnościami, schorowanym, bezdomnym, uzależnionym i niezaradnym życiowo. Realizowany był model interdyscyplinarnego podejścia do problemów i włączenie w ich rozwiązywanie podmiotów realizujących zadania w różnych obszarach życia poprzez rozwój form pomocy, między innymi w postaci poradnictwa, w tym prawnego, psychologicznego oraz terapii i wielopłaszczyznowej pracy socjalnej.

Na sytuację społeczną ludności lokalnej rzutował w głównej mierze poziom bezrobocia, stanowiący przede wszystkim o możliwościach finansowych rodzin.

Skuteczne przeciwdziałanie ubóstwu i aktywizacja zawodowa w ogromnym stopniu zależne było od rozwoju gospodarczego Gminy Pułtusk, przyrostu miejsc pracy, warunków świadczenia pracy i ogólnej pomyślności ekonomicznej, niezależnej wprost od działań ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Istotnym było jednak by osoby i grupy słabsze ekonomicznie nie utrwały swojej trudnej sytuacji poprzez zależność od systemu pomocy społecznej i nie były pozbawiane możliwości podejmowanie ról zawodowych, powrotu na rynek pracy i przezwyciężania aktualnej sytuacji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku starał się łagodzić trudną sytuację życiową

osób i rodzin poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym szeroko rozumianej pracy socjalnej wobec indywidualnych osób i rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowanie społeczności lokalnej oraz poprzez realizację projektów dofinansowywanych z programów konkursowych ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Realizacja powyższych działań była ukierunkowana na wsparcie oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji.

Podsumowując rok 2024 należy podkreślić, iż działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 na terenie gminy Pułtusk przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i wzmacniania rodzin. Sprzyjają ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównują szanse osób niepełnosprawnych, co przyczynia się do niwelowania problemów społecznych i potwierdza słuszność przyjętych w Strategii kierunków działania, adekwatnych do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, które rekomendowane są do realizacji w kolejnych latach obowiązywania Strategii.

Osiągnięciu w 2025 roku celów przewidzianych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pułtusk na lata 2021-2026 służyć będzie kontynuowanie zadań dotychczas realizowanych przy wzajemnej współpracy zaangażowanych podmiotów lokalnych Gminy Pułtusk oraz proponowanie nowych przedsięwzięć, dostosowanych do potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pułtusku
Beata Gamza

Sporządzili:
Katarzyna Mamrocha/MOPS
Mariola Ambroziak/MOPS
Dominik Gregajtys/MOPS
Renata Woźniak/MOPS
Edyta Tomczak/MOPS

